

מהדורה מוגבלת
#הדרכה 24/7

רכזי שכבה ומדריכים יקרים,

הגעתם לנקודה שבה הכל מתחיל.
בעוד שניייה תפתחו את הקלסר ותתחילו את דרככם
בעולם המדריך למדריך.
שנת הפעילות הינה מסע, אנו יודעים איך היא מתחילה,
איך אין לנו מושג כיצד היא תסתיים.
זכרו כי הדרך בה תבחרו ללכת,
היא הדרך שתעצב את הקבוצה או את הצוות שלכם.
אתם אלו שתהפכו את השנה הזו,
לכל מה שחלמתם שהיא תהיה.

מאחלים לכם שנה מוצלחת ופוריה!
מחלקת חינוך- מכבי צעיר

#הדרכה 24/7

דבר יושב ראש הנהגה ארצית

מדריכים יקרים!

ההדרכה הינה ליבה של תנועת הנוער. המחזה של קבוצת חניכים והמדריכים שלהם - עוברים ביחד פעולות, מתנסים, לומדים, משחקים וחווים חוויות - הוא מראה שאין שני לו.

זוהי המשמעות של עשייה חינוכית.

אתם, המדריכים, אחראים על משימה ייחודית וחשובה מאין כמוה. כל אחד ואחת מכם אחראי על קבוצת חניכים בגילאים שונים, דור ההמשך של התנועה.

זוהי משימה לא פשוטה, יכולים להיות בה לא מעט אתגרים בדרך, אבל אני מבטיח לכם באחריות מלאה כי זהו תפקיד שימלא אתכם סיפוק, משמעות, חוויות ותורם רבות לעיצוב דמותכם ואישיותכם.

ה"מכבי הצעיר" אינה רק תנועת נוער, אלא דרך חיים.

תוכנית ההדרכה, המדריך למדריך - הדרכה 24/7, נבנתה מתוך מטרה לתת לכם המדריכים, כלי לפעילות השוטפת, אך כשמה כן היא.

המדריך הינו מודל לחיקוי של חניכיו בכל תחומי החיים ולא רק בשעות הפעילות.

בהתבסס על המפגשים עמכם במהלך השנים, אני סמוך ובטוח כי אתם, בוגרי התנועה, תדעו להצעיד את התנועה למחוזות נפלאים וטובים.

אך זכרו כי כדי לחנך את החניכים גם עליכם להתחנך ולעבור פעולות בוגרים באופן רציף.

כאדם שגדל והתחנך בתנועה לאורך השנים, אני מלא גאווה למלא היום את תפקידי כי אני יודע שאתם הנוער הטוב ביותר. חכמים, אכפתיים, יצירתיים ומלאי אהבה לחניכים.

אני גאה להיות חלק מהמשפחה הזו - משפחת המכבי הצעיר.

בברכת המכבי הצעיר

חזק ואמץ

אחיקם שושן

יו"ר הנהגה ארצית

דבר המזכ"ל

מדריך יקר!

בכתיבת תוכנית זו הושקעו מאמצים רבים והיא מסכמת תהליך ארוך של חשיבה ועשייה. השקעה זו בתוכן הפעילות מגיעה מתוך רצון אמיתי לשדרוג וצורך שעלה מהשטח במשך זמן רב.

אנו רואים בכם שליחים חינוכיים ואת המנהיגים של התנועה. "הנוער הוא היסוד הדינמי של העם, על שכמו מוטלת החובה להתחדשות מתמדת ולהנעת המעש הלאומי - החינוך בתנועת הנוער ליצירת דור אחראי, יוזם ופועל" (מתוך עקרונות התנועה). ציטוט זה מתייחס למחויבות שלכם בתור חברים במכבי צעיר, להצעיד את הדור הבא לערכיות ולהגשמה בכל שטחי החיים. יצירת דור אחראי, יוזם ופועל משקפת הלכה למעשה את דרככם ואת פועלכם, תפקידכם הוא להשתמש בכלים אותם קיבלתם ולהעביר אותם לחניכים שלכם בנתינה ואהבה וכעת גם בתכנית מסודרת ומקצועית.

כתיבת תכנית זו מביאה עמה בשורה גדולה לתנועה, זוהי בשורה על כך שהתנועה ניצבת בפני אתגרים שונים בחברה הישראלית ומסוגלת להתמודד איתם בדרכים של עשייה וחינוך למכביות. אתם כמחוללי השינוי והעשייה תוכלו להשתמש בה בחכמה כי בכם העוצמה כמדריכים בתנועה שרואים את התמונה הכוללת ומבינים כי לקיחת אחריות היא הדבר הנכון בעוד רבים אחרים עומדים מהצד, מתלוננים אך לא עושים דבר. אתם בחרתם לעשות! על כך אתם יכולים להיות גאים.

כאשר אנו ניצבים אל מול שאלת דמות המדריך בתנועה אנו רואים לנגד עינינו אתכם מלאי אנרגיות ותשוקה, מובילים אחריכם קבוצות של חניכים שעניהם נשואות אליכם. זוהי מבחינתנו הדרכה 24/7 שמובילה אתכם בכל צעד, במשך כל ימות השבוע. אני סומך עליכם ובטוח כי עבודתכם המאומצת תישא פרי ומשוכנע כי אתם כמדריכים איכותיים תביאו את עצמכם לידי ביטוי בתוך מסגרת התכנית ותתאימו אותה לקבוצות שלכם. יש לכם משימה גדולה, אתם אלו הנושאים את הבשורה.

חזק ואמץ

אלעד כהן

מזכ"ל

דבר מנהלת מחלקת חינוך

מדריכים יקרים!

אני זוכרת בבירור את אותו יום שלישי בו העברתי פעולה לקבוצת חניכות בכיתה ד' בפעם הראשונה בחיי. זה לא הלך טוב.

החניכות צעקו והפריעו, רצו ממקום למקום, העזרים שהכנתי יצאו מנוערים ואף מתודדה לא עברה כפי שתכננתי.

חזרתי הבייתה עייפה ומתוסכלת והודעתי באופן רשמי לרכזת השכבה שלי שלא אגיע לפעולה ביום שישי הקרוב.

כשהגיע יום שישי, החלטתי לתת להדרכה צ'אנס נוסף.

בשעה שלוש וחצי, יצאתי החוצה מחדר הבוגרים ולעברי רצו פתאום עשרים וחמש חניכות צורחות וקופצות, רבות ביניהן מי תחזיק לי את היד

במהלך הפעולה. כאשר שאלתי לשלומן הן ענו שהן מצפות לפעולה כבר מיום שלישי ושכבר נתחיל כי הן לא יכולות לחכות יותר.

באותו הרגע הבנתי מה זה להיות מדריך.

תוכנית ההדרכה החדשה נכתבה לאחר חשיבה מרובה על מה זה בעצם להיות מדריך, על מנת להזכיר לכל מדריך ומדריך עד כמה חשובה והכרחית היא עבודתו.

זה לא תמיד יהיה קל, לא תמיד תרגישו מסופקים, ולעתים אף תרצו להרים ידיים.

אך זכרו תמיד - אתם פה כדי לתת לחניכים שלכם מסגרת חינוכית אחרת ומעט שונה ממה שהם מכירים. מסגרת אשר מספקת אתגרים, פיתוח אישי, עצמאות ובעיקר ערכים. ערכים אשר לא ניתן לרכוש באף מסגרת אחרת מחוץ לשעריה של תנועת הנוער.

אני מאמינה בכל אחת ואחת מכם שקיימת בו היכולת לקחת קבוצת ילדים ולהוביל אותה יד ביד בשבילי תנועת הנוער ה"מכבי הצעיר".

מחזקת אתכם על עשייתכם, ויודעת כי תצליחו.

שלכם,

ליאור ויטלין

מנהלת מחלקת חינוך

עקרונות התנועה

מהות תנועת ה"מכבי הצעיר":

תנועת נוער חינוכית, לאומית וספורטיבית המושתתת על ערכי היהדות והציונות.

דרך החינוך:

- א. הנוער הוא היסוד הדינמי של העם, על שכמו מוטלת החובה להתחדשות מתמדת ולהנעת המעש הלאומי - החינוך בתנועת הנוער ליצירת דור אחראי, יוזם ופועל.
- ב. מטרת החינוך במכבי הצעיר - עיצוב דמות אדם שלם בגופו וברוחו, איש מוסר, החבר הטוב, התרבותי בהליכותיו, המוכשר מתוך הכרה מלאה לקבוע את גורל העם ואת עתידו.
- ג. מסורת עם ישראל ומגילת העצמאות הן הבסיס הרעיוני להגשמת משימות אלו, ותדגיש שמירה על עקרונות החירות וקיום שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחי המדינה ללא הבדלי דת, גזע ומין, תוך יחס של סובלנות הדדית.
- ד. נתיב המכבי - "נפש בריאה בגוף בריא" יעבור כחוט השני במערכת החינוך בתנועה - החינוך הגופני והצופי.
- ה. החינוך הגופני מהווה גורם המעצב את דמותו של החניך הן ברוחו והן בנפשו, החינוך הצופי מפתח את חושיו, את כושר הסתגלותו לסביבה ולחברה, ואת התאמתו לעבודת צוות.
- ו. תנועת המכבי הצעיר רואה את עצמה כנושאת רעיון איחוד העם והאומה ללא הבדל, השקפה ורעיון למען ביצור, ביסוס וחיזוק המדינה.
- ז. המשמעת בתנועה צריכה להיות בנויה על הכרת ערכו של הפרט בחברה ועל הכרת ערכי החברה בחיי הפרט. המכבי הצעיר רואה ייעודו בהגשמת החלוציות בכל שטחי החיים לפי צווי השעה.

הגשמה:

- מנוף הביצוע הוא ההגשמה האישית של המכבי הצעיר.
- א. התנועה תכוון ותחנך את חבריה לחלוציות ולשירות בכל שטחי החיים. בדרכי יוזמה אישית יוצרת, להבטיח את ביסוסה של המדינה ושל הפרט בתוכה.
  - ב. התנועה תשאף לצעוד לפני המחנה, כחיל חלוץ, כתנועה לאומית חלוצית אשר תלך לקראת מטרות ויעדים, שהלאום כלאום, ולא חלקים ממנו, שהמדינה כמדינה, ולא גופים שבה קובעים אותן כמטרות לאומיות והשגתן באה למלא צרכים לאומיים וממלכתיים.

תנועת ה"מכבי הצעיר" כתנועה חלוצית, תפעל להשגת היעדים הלאומיים בדרכים שבתחרנה, ההולמות את חוקי המדינה ואת עקרונות התנועה.

דברות התנועה

הדברות מבטאות את המשמעות היומיומית ודפוסי ההתנהגות שנגזרים מעקרונות וערכי התנועה. תכני הדברות הם מה שצריך לאפיין חבר בה"מכבי הצעיר" ולמימושם הוא צריך לשאוף.

- 1 ה"מכבי הצעיר" איש אמת ודברו אמונה.
- 2 ה"מכבי הצעיר" נאמן לעמו, לארצו ולשפתו.
- 3 ה"מכבי הצעיר" חבר מועיל ומעורב בחברה, עוזר לזולת ודוגל בחשיבה ביקורתית.
- 4 ה"מכבי הצעיר" אח לכל "מכבי" ורע לכל אדם.
- 5 ה"מכבי הצעיר" אדיב ומנומס.
- 6 ה"מכבי הצעיר" חובב את החי והצומח, מגן עליהם ושומר על איכות הסביבה.
- 7 ה"מכבי הצעיר" איש המס"ד (משמעת, סדר, דייקנות).
- 8 ה"מכבי הצעיר" עליז, אמיץ ואינו נופל ברוחו.
- 9 ה"מכבי הצעיר" חסכן ואינו קמצן.
- 10 ה"מכבי הצעיר" מוקיר פרי עמלו ועמל אחרים.

שיר המכבים

המכבים הן פה כולנו,
זה הגדוד שגיא מכבר.
פה נלחמנו, פה ניצחנו,
פה כוחנו עוד יגבר.

עמוד האש ילך לפנינו,
בדרך חושך יאיר, יזהיר,
עמוד ענן מאחורינו
פנו דרך - מכבים, המכבים

$2 \times \left\{ \right.$

סיסמאות התנועה

משמעות הסיסמאות היא נקודות ציון משמעותיות שמבטאות את התחומים והמחויבות הבסיסית של חבר ה"מכבי הצעיר". כיום נעשה שימוש בעיקר בסיסמא "חזק ואמץ" (לאחר שיר המכבים) והסיסמאות האחרות משמשות כסמן בבניית תכניות הדרכה.

ההבטחה

ההבטחה מרכזת בתוכה במשפטים קצרים את מחויבותו של חבר ה"מכבי הצעיר" והדרישה ממנו. כיום השימוש בהבטחה נעשה בסיום כיתה ח' במסגרת קורס המדריכים וההצטרפות לשכבת הבוגרים.
נוסח ההבטחה: "על כבודי הנני מבטיח הבטחה שלמה לעשות כל שביכולתי ל"מכבי": למלא את חובתי לעמי, ארצי ושפתי, לעזור לזולתי בכל עת ולקיים את חוקת ה"מכבי הצעיר".

סמל התנועה

סמל התנועה מורכב מהאותיות:

מכבי ו-**צ**עיר כשהן שזורות בצורת מגן דוד שהוא סמל יהודי עתיק.
הסמל מהווה את הקשר של ה"מכבי הצעיר" ליהדות ולציונות.

תלבושת התנועה

חולצת חאקי, מכנס חאקי, עניבה, סמל כיס וסיכת עניבה.

התלבושת באה לבטא מספר ערכים שהינם מאפיינים חשובים בדרכו של חבר ה"מכבי הצעיר":

חלוציות - החאקי שסימל בעבר את החלוצים הראשונים במדינה מסמל היום חלוציות וראשוניות בתחומים שונים תוך נקיטת עמדה לגביהם מתוך אמונה כי תנועת הנוער לוקחת על אחריותה לשנות את המציאות הקיימת במסגרת עקרונותיה.

פשטות - בתלבושת זו אין זוהר או התרסה של יוקר וכו'. גם בתקופה זו ה"מכבי הצעיר" רוצה לממש את ערכיה תוך נתינת משמעות לעשייה ולא לגורמים המוחצנים שבה. אותה פשטות באה לידי ביטוי בכך שחניכי התנועה ובוגריה לובשים את התלבושת, נראים ומתייחסים בצורה שווה האחד לשני ולא בא לידי ביטוי מעמדם או מצבם הכלכלי אלא הגורם המאחד ביניהם.

כנים השמאלי של חולצת החאקי ייתפר סמל ה"מכבי הצעיר" עם שם הסניף.

סמלי הכיס יהיו בצבעים שונים על פי שכבת הגיל התנועתית:

מבוגרים - לבן
מייצג את המחויבות למדינת ישראל וערכיה ומחויבות להגשמת ערכי התנועה.

שכבה ז' - חום
מייצג את הקשר השורשי למדינת ישראל.

שכבה ג' - כתום
המסמל את הליבה, ההתחלה בתהליך ארוך שנים.

הנהגה ארצית-סמל אותו יענדו מבוגרים בעלי תפקיד: הנהגה ארצית/ הנהלה/מטה/ רכזים/רכזי הדרכה/מדריכי בוגרים

שכבה ח' - תכלת
מייצג את הקרבה לשכבה הבוגרת העוסקת באחריות והתנסות במגוון נושאים.

שכבה ד' - ירוק
שכבה צעירה ורעננה כצמח אשר רק גדל מעט.

הגשמה - סמל
אותו יענדו מגשימי התנועה במהלך שנת השירות.

בוגרים - כחול
מקביל לצבעי העניבה המייצגים את ערכי התנועה ומחויבותם.

שכבה ה' - אדום
השכבה מצטרפת לתנועה באופן ערכי וחיבור למורשת שיא המכבים.

מבוגר פעיל
סמל אותו יענדו מבוגרים שאינם עונים להגדרות המוזכרות לעיל.

שכבה ו' - צהוב
עיסוק מרכזי בנושאים אקטואליים הנוגעים לחברה הישראלית

העניבה שצבעה כחול ולבן - כחול ולבן הינם צבעי הטלית ודגל הלאום. העניבה מסמלת את אופייה ומחויבותה היהודית, הלאומית והציונית של תנועתנו. **קיפול העניבה** - נעשה בצורה כזו שיהיו 3 פסים לבנים שמשמעותם כמשמעות הצדעה: 1. נאמן לעמי, ארצי ושפתי.

2. מס"ד - משמעת סדר ודייקנות. כל אחד מהפסים מייצג מחויבות אחת.

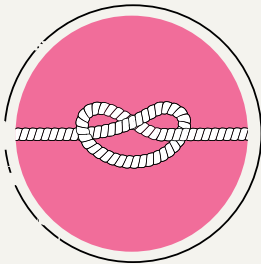
על העניבה ייתלו כל הסמלים מהפעילויות השונות של החניך שיסמלו את השתתפותו ומחויבותו למשמעויות והמסרים שהועברו בפעילות. **חניך** עונב את העניבה מתחת לצווארון חולצת החאקי. **בוגר** עונב את העניבה מעל צווארון חולצת החאקי.

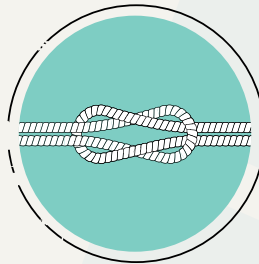
מחנאות

"מקסימום נוחות במינימום אמצעים"

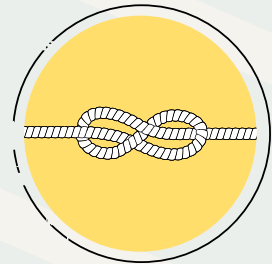
זוהי ההגדרה של המחנאות ותכליתה בתנועת הנוער. המחנאות משמשת כלי בתנועת הנוער לפתח את אישיותו של החניך, את יכולתו לעבוד בצוות, להתמודד עם קשיים, להיות עצמאי יותר, יצירתי ובעל תושייה במתן פתרונות. הכרות עם כללי המחנאות וכלי המחנאות יובילו ליכולת מימוש כל האמור בצורה הטובה ביותר ולצרכי המשתמש בה. בתנועה מתקיימות בחינות דרגה אשר בוחנות ידע ויכולת במחנאות ומהוות נקודות ציון עבור חניכי ובוגרי התנועה. זאת מאחר וכלי המחנאות הינו אחד הכלים המרכזיים באופייה של תנועת הנוער.

דרגה ג'

דרגה ב'

דרגה א'

היי מדריך יקר,

זוכר אותי? הילד הקטן והמתלהב שרץ אליך ביום הראשון כשבאת לבית הספר? היית עם מדים, ועניבה עם כל מיני סמלים, ואני רק חשבתי לעצמי: "למה הם לובשים את הבגדים האלה בחום הזה?" האמת שכשידברת, לא ממש הבנתי מה אמרת, כי היו שם כל מיני מילים ששמעתי בפעם הראשונה, אבל בגדול - המורה הסבירה שיש מין חוג כזה, שנקרא "מכבי" ושכדאי ללכת.

אחותי הגדולה כבר הייתה במכבי אז שמעתי על התנועה והאמת שקצת חיכיתי שכבר אהיה גדול מספיק כדי לבוא גם... ראיתי שתמר שאלה מלא דברים וענית לה ברצינות כזאת, אז קינאתי קצת והייתי חייב למשוך את תשומת הלב שלך. מצטער, אני יודע שקצת חפרתי לך עם מלא שאלות מיותרות.

זרקת כמה מילים כמו: פעולה, מדריכים... לא ממש עניין אותי. ואז התחלת לדבר על התכלס... אוכל ופרסים. אז נראה לך שאני לא אבוא לפעולה הראשונה? אני בטוח שכל הכיתה תבוא. חלק כי הם רוצים, וחלק כי אמא שלהם מכריחה אותם.. טוב זה באמת קצת מפחיד לראות את כל הגדולים קופצים ושרים חזק את המוראל הזה שלכם. בשנה שעברה, באנו לראות את הטקס עם הכתובות אש האלה שמדליקים, והיה כל כך הרבה רעש ובלגן שאפילו בכיתי. אני רוצה לספר לך קצת מה זה להיות בכיתה ג'.

להיות בכיתה ג' זה להיות קצת תמים.. טוב, העולם הזה באמת קצת מסובך ואני לא מבין למה הגדולים מסבכים אותו עוד יותר.. אז תמיד כשאני לא מבין משהו, או מרגיש מבולבל, אני אוהב לדמיין שאני במקום אחר, ואז אני לא באמת צריך להבין מה קורה, וזה הכי כיף.

להיות בכיתה ג' זה להיות קצת רגיש ועדין. אני ממש מתאמץ להיות "גיבור" כמו אבא, או "חזק" כמו אמא, אבל לא תמיד אני מצליח. במיוחד כשאני מפסיד במשחק, או כשמישהו אחר מרמה, זה ממש לא הוגן ואז בא לי להתפוצץ מרוב תסכול, ואני בוכה די הרבה... אחותי הגדולה קוראת לי "ילדה בכיינית", אבל היא לא מבינה שזה פשוט נכה בכיתה ג'! בכלל, אם מישהו קורא לי "בת" או משהו שקשור לבנות זה אסון האסונים. הבנות זה הדבר הכי איכס שיש! גם הן אומרות את זה עלינו! היחידה שאני מוכן לסבול זו שירה שיושבת לידי בכיתה (כי המורה הכריחה אותנו), והיא מדי פעם נותנת לי להשתמש בטוש האדום שלה כי שלי הלך לאיבוד ואמא עוד לא קנתה לי אחר. מה שאני הכי אוהב אצל שירה, זה שהיא צוחקת מהבדיחות שלי. הכי מביך זה שמישהו מספר בדיחה ואף אחד לא צוחק..א בכלל לא מקשיב. זה קורה הרבה לדניאל והוא ממש מסכן. אצל הבנות יש קטע כזה, שהן לא מצליחות אף פעם להחליט מה לעשות, הן כל הזמן מתווכחות בניהן וכל אחת רוצה להיות זו שמחליטה. ואז כשהן לא מצליחות להסתדר, הן רבות וצורחות, ויש מלא פעמים "ברוגז". אפילו פעם אחת עשו חרם על מלי והמורה אמרה שחרם זה הדבר הכי גרוע בעולם, והכריחה את כל הבנות לעשות "שולם".

תדע לך שלהיות בכיתה ג' זה להיות ממש סקרן. תבין אותי אם אשאל מלא שאלות ואתעניין ואל תכעס כמו המורות שאין להם כבר סבלנות אלי. אני גם לא מסנן כל כך דברים... אז אל תפגע אם אני אקרא לך "המורה" או שמן או אשאל שאלות מאוד מיותרות וחסרות כוונה.

אה! ועוד משהו - בהתחלה אולי אני לא אדע להגיד את מה שאני חושב, אבל אחרי קצת זמן אני מבטיח שאני אפתח את הפה, והפה שלי גדול, אל תדאג...
כשאני מדבר, אני מדבר עד הסוף.

הנה כמה טיפים כדי שתהיה לנו שנה נפלאה:

- אני חייב מלא תשומת לב אישית. לא מספיק להתייחס אלינו כחלק מקבוצה.
- אני חייב להרגיש בנוח איתך כדי להרגיש בטוח. תזכור שאני עדיין "ילד של אמא".
- תסביר לנו ההההכל! אל תחסיר שום פרט - תזכור שמה שנראה לך מובן מאליו - אנחנו עוד לא יודעים...

- ואל תשכח להסביר גם להורים! אני עדיין תינוק מבחינתם, והכל חדש גם בשבילם... אז תשמור איתם על קשר, כי הם אלה שמחליטים עליי בסוף!
- תעשה לנו המון פעולות של חקר ויצירה, אנחנו מתים על זה!
- תשאל אותנו כל הזמן שאלות ותעודד את הסקרנות שלנו.
- תספר לנו סיפורים, תציג המחשבות שאפשר לראות בעיניים ולא דיבורים באויר - תמונות, עזרים ודברים שאפשר לגעת, להריח ולמשש.
- תן לנו לעוף עם הדמיון...

- תשקיע הרבה בבניית הקבוצה שלנו, תסביר לנו מה נכון לעשות ומה לא נכון לעשות על ידי משוב וחיוזוקים - אל תתפלא שאנחנו לא יודעים איך להתנהג בקבוצה - זו הפעם הראשונה שלנו!
- אל תפחד לנהל איתנו דיון, אבל שים דגש על תרבות דיבור והקשבה - רק ככה נשמע אחד את השני ונלמד לנהל שיחה נורמלית.
- אל תדבר אלי בציניות - אני לא מבין את ההומור הזה. אם אני שואל אותך ברצינות אם צריך לבוא עם חאקי לפעולה ואתה עונה בציניות: "לא!" (ובעצם מתכוון "כן") - יכול להיות שאני, או מישהו מחבריי יחשוב שבאמת אמרת שלא... אם אתה מבטיח משהו - תקיים!! לדוגמא: הבטחת שבפעולה הבאה יחליטו מי יהיה הנציג של הקבוצה במועצת שכבה - אל תשכח את זה. כי אנחנו מאמינים לכל מה שאתה אומר לנו ומצפים שתעמוד מאחורי ההבטחות שלך.

לסיום,

אני יודע שלפעמים להדריך ג' זה קשה ומעצבן, אבל תזכור שמבחינתי - אתה חצי אלוהים ואני מת להיות כמוך כשאהיה גדול, אז כדאי שתלמד אותי מה זה להיות מכביסט טוב (ככה אומרים את זה?), כי מה שתלמד אותי יהיו הזכרונות הראשונים שלי ממכבי, וזה מה שיכריע אם אהיה כאן לשנים או שאבוא רק כמה פעולות ואפרוש... אז גם אם קשה ומעצבן קצת, וגם אם אני אחבק אותך יותר מהרגיל, תזכור שאני באמת אוהב, באמת רוצה להיות פה, ובאמת שכיף איתי! אל תשכח את זה אף פעם!

שלך, יואב.

נ.ב. תזכור שהבטחת שיהיו מלא פרסים!

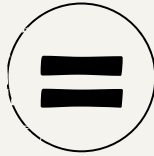

לפני שנצלול לעבודה, רצינו לספר לכם על התהליך...

את תהליך כתיבת המדריך למדריך התחלנו מתוך ההבנה שלא ניתן להתייחס באופן שווה לכל שכבה בסניף.
התהליך שבנינו במחברת הינו תהליך רב שנתי הלוקח בחשבון חינוך תהליכי של חמישה ערכי ליבה מרכזיים:

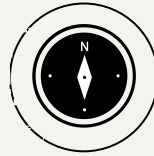
דמוקרטיה

פלורליזם

קבוצתיות

אחריות

מנהיגות

לאחר מכן, חשבנו איך כל אחד מהערכים האלה צריך לבוא לידי ביטוי בכל שכבת גיל על מנת לקבל בתום תקופת ה"חניכות" בתנועה את התמונה הכוללת על כל ערך מוביל. לטובת העניין, ערכנו מיפוי מאפיינים לכל שכבת גיל בארבעה תחומים:
גוף - מהם המאפיינים הפיזיים של ילדים בגיל המודרך?
נפש - מה מעסיק ילדים בגיל המודרך מבחינה רגשית?
חברה - מה מעסיק ילדים בגיל המודרך מבחינה חברתית?
תנועה - מה מעסיק ילדים בגיל המודרך מבחינת תנועת מכבי הצעיר?
לכל שכבת גיל ישנם מאפיינים שונים ומכאן שעלינו להדריך אותם באופן שונה, לאתגר אותם באופן מיוחד ומותאם והכי חשוב - ליצור להם שיאים מרגשים ואירועים שייחדו רק אותם וימשיכו את העניין בתנועה משנה לשנה.

אז מהם המאפיינים של שכבת ג'?

גוף: ילדים צעירים תזזיתיים ובעלי אנרגיות גבוהות, אוהבים פעילות פיזית, תפיסה חושית ולא רעיונית, אוהבים ליצור בידיים, אוהבים ולומדים מסיפורים.
חברה: מרוכזים יותר בעצמם מאשר בחברים, אינם מתביישים להתבטא בחברה, נהנים עם חברים אבל קשורים יותר להורים, הפרדה חזקה בין בנים לבנות בחברויות, מבלים שעות רבות מול מסכים.
רגש: אינם עצמאיים מהוריהם, זקוקים לתחושת בטחון, קושי בדחיית סיפוקים סקרנים ומתעניינים, דמיון מפותח עד בלבול בין דמיון ומציאות.
תנועה: התייחסות לתנועה כ"חוג", קיימת התרגשות לגבי ההצטרפות אך עדיין אין הבנה לגבי מהות התנועה וגודלה, הפעילות נמדדת ב"כיף", דורשים הרבה חיזוקים מהמדריך.

שנת ג' היא השנה הראשונה בתנועה!

מכירים את המשפט: "אין הזדמנות שנייה לרושם ראשוני?" במרבית הסניפים, חניכי ג' מגיעים לסניף בהמוניהם על מנת לגלות מה קורה שם ולהתנסות. עלינו להבין כי בכיתה ג' החניכים רכים וצעירים ודורשים המון תשומת לב וטיפול פרטני ועדין. בשנת הפעילות של כיתות ג' נערוך בטקס פתיחת השנה טקס כניסה למשפחה בו הסניף יקבל את פני החניכים באופן רשמי ויחבק אותם על הצטרפותם לתנועה.

הנחיות מיוחדות לרכזי השכבות:

1. פעולות מערך כתובות:

המחברת שלפניך בנוייה משישה מערכים ובכל מערך יש 6 פעולות כתובות (למעט מערך קיץ שאורכו חודש והוא מכיל שלוש/ארבע פעולות כתובות). הפעולות הכתובות הן פעולות שעל המדריכים להעביר כחלק מהשנה המכבית. הפעולות בנויות על בסיס של מסרים מרכזיים שאנו מעוניינים שיעברו לחניכים כחלק מהפעולה. המתודות המוצעות בתכנית כוללות את כל העזרים הדרושים ומעוצבים כחלק מהמחברת על מנת שהיא תהיה כלי עבודה יעיל, נוח וכיפי לשימוש!

2. פורמט "משודרג":

על כל מדריך להתאים את מתודות הפעילות הן לעצמו וליכולותיו והן לקבוצתו. עליו לערוך רשימת ציוד הנגזרת מהפעולה הכתובה, להכין לוחות זמנים, לבחור מתודות שהוא "לוקח" ומתודות שהוא "משדרג" - ולהגיש לך למשוב!

מכאן נגזר אחד התפקידים החשובים שלך כרכז/ת שכבה - עליך לוודא כי המדריכים שלך, קוראים, מבינים, מתאימים את הפעולות הכתובות לקבוצות שלהם! לטובת העניין - עליך להכיר היטב את המדריכים וגם את הקבוצות, ולחנוך את הצוות שלך בדרך להתאמה המיטבית בין הפעולות לבין הקבוצות.

3. פורמט פעולת בחירה למדריך:

לטובת פעולות שאינן כתובות במלואן, תמצאו פורמט, שבו המדריכים כותבים את פעולות הבחירה ופעולות "צו השעה" של כל מערך, ומגישים לרכז למשוב.

4. עזרים:

בסוף המחברת מצורפים כל עזרי ההדרכה המעוצבים לטובת שימוש המדריכים. ניתן לגזור את העזרים ולקחת אותם איתכם לפעולה!

5. מדרג מחנאי לפי שכבות:

פריסה שנתית של כל תחום המחנאות שעל חניכי השכבה שלכם לעבור הן באמצעות המדריך שלהם והן באמצעות צוות המחנאות של הסניף (אם קיים כזה).

כיצד בנויה שנת הפעילות לחניכי השכבה ומה אני עושה עם זה?

ינואר - פברואר

מערך 2

שיאים:

ט"ו בשבט, פורימון, יום
המשפחה, מכביאדה
6 פעולות מערך
פעולת בחירה
פעולה מחנאית
פעולה אקטואלית
פעולה סדנאית

נובמבר - דצמבר

מערך 1

שיאים:

יום הזכרון
ליצחק רבין, מרוץ לפיד
6 פעולות מערך
פעולת בחירה
פעולה מחנאית
פעולה אקטואלית
פעולה סדנאית

ספטמבר - אוקטובר

מערך פתיחת שנה

שיאים:

טקס פתיחה, מסע מכבי
6 פעולות מערך
פעולת בחירה
פעולה מחנאית
פעולה אקטואלית
פעולה סדנאית

יולי - אוגוסט

מערך קיץ

שיאים:

מחנה קיץ
3 פעולות מערך
פעולת בחירה
פעולה מחנאית
פעולה אקטואלית
פעולה סדנאית

מאי - יוני

מערך 3

שיאים:

ימי הזכרון / עצמאות,
לג בעומר
6 פעולות מערך
פעולת בחירה
פעולה מחנאית
פעולה אקטואלית
פעולה סדנאית

מרץ - אפריל

מערך טיולי אביב

שיאים:

טיולי אביב
6 פעולות מערך
פעולת בחירה
פעולה מחנאית
פעולה אקטואלית
פעולה סדנאית

כל זה יפה בתיאוריה. באחריותכם להפוך את התיאוריה למציאות.

איך עושים את זה?

השלב הבא הוא לפתוח את לוח השנה שצירפנו לכם למחברת ולהתחיל למקם את הפעולות.

זכרו, הפעולות הכתובות במחברת צריכות להתפרס על זמן המערך (חודשיים) בשילוב עם פעולת סדנאות, צו השעה, פעולות בחירה, ופעולת הדרכה מחנאית.

אתם קובעים את סדר הפעולות!

נעת למעשה פרוסה לפניכם שנת הפעילות שלכם מתחילה ועד סופה!

על מנת שהתכנית הכתובה תצא לפועל וגם תצליח, עליכם לשאול את עצמכם מה עליי להעניק לצוות שלי? אילו הכנות? הכשרות? באילו נושאים הם חזקים יותר/פחות? כאשר יהיו לך תשובות לשאלות הללו, תוכלו לבנות גם את תכנית ישיבות הצוות שלכם ומה צריך לקרות בהן.

מה עושים בישיבת צוות?

עוברים על הפעולה, מעבירים למדריכים העשרה קצרה בנושא הפעולה בפתחת הישיבה, מסתכלים מה מחכה לנו בהמשך המערך, איזה מפעלים מתקרבים ואיך אנחנו מתכוננים אליהם.

עליכם לשבץ בלוח השנה מתי אתם מקיימים ישיבה עם הצוות שלכם. כדאי לקיים ישיבה אחת לשבועיים ובה לקרוא ולעבור על הפעולות לשבועיים הקרובים.

הפעולות הכתובות ומהי "משודרגת"?

את הפעולות הכתובות עליכם לקרוא עם המדריכים, להבין יחד את המסרים המרכזיים ומה אנחנו מנסים להשיג בפעולה.

אחרי שקראתם יחד עם כל המדריכים שלכם את הפעולה, וראיתם שהם מבינים את המסר המרכזי ואת מה שהחניכים צריכים לקבל מהפעולה, על המדריכים למלא את פורמט הפעולה המשודרגת שלהם ולהגיש לכם למישוב.

מה אנחנו רוצים לראות שם?

קודם כל, האם המדריך הבין על מה הפעולה, האם הוא קרא את הפעולה כמו שצריך, האם הוא באמת עשה התאמה לקבוצה שלו. לא לשכוח כי בפעולה המשודרגת צריכים להופיע זמני המתודות. המדריכים יכולים לשנות מתודה קיימת, להוסיף או אפילו להחליף מתודות כראות עיניהם, כל עוד המסר המרכזי של הפעולה נשמר. בזמן הפעולה, נצפה במדריכים ובפעולות ונוודא כי יש קשר בין התכנון לביצוע. כמו כן, נסייע בשטח למי שמתקשה, ונבחן את הפעולות עצמן על מנת לשפר את התכנית באופן מתמיד. נשמח אם תוכלו להקדיש כמה דקות עם הצוות בתום הפעולה והעבירו לנו משוב, על מנת להבין וללמוד איך עוברות הפעולות הכתובות כדי שאנחנו נדע מה עובד טוב ומה פחות טוב.

מה עם הפעולות שאינן כתובות במערך?

זכור - כל מה שהשכבה עוברת במהלך השנה - באחריותך! גם מה שעובר על ידי צוותים אחרים... בכל מערך ישנן שתי פעולות שלא הצוות שלכם כותב אלא צוות הדרכה מחנאית וצוות סדנאות. עליכם לקבל את הפעולה מרכז סדנאות/הדרכה מחנאית, לעבור עליה ולהעביר אותה למדריכים שלכם. המדריכים צריכים להכיר את הפעולה כדי לדעת מה עובר לחניכים שלהם באותה הפעולה.

פעולת צו השעה

את פעולת צו השעה יש לכתוב כל הצוות ביחד איתכם כמובן. פעולת צו השעה יכולה להיות פעולת אקטואליה או פעולה שמתייחסת לדברים שקורים בשכבה אותה אתם מרכזים. שימו לב! חשוב שהפעולה הזו תיכתב ביחד עם כל הצוות במהלך אחת מישיבות הצוות - כמובן בהתאמה של כל מדריך לקבוצה שלו.

פעולה בחירה

פעולה זו היא הג'וקר של המדריכים ויש לעודד את המדריכים לעשות בזמן הזה משהו מיוחד עם החניכים שלהם ולהביא לידי ביטוי את הערך המוסף שלהם כמדריכים. ניתן לעשות פעולת בחירה במקום פעולה בשלישי או שישי ולהעביר אותה ליום שבת או לאחד הערבים. אפשר לעשות ערב סרט עם החניכים או בוקר טבע או כל דבר שהמדריך רוצה לעשות עם החניכים שלו.

זכרו כי כל הפעולות צריכות להיות כתובות בפורמט הפעולה החדש של המדריך למדריך.

שאלות שמדריכים ורכזים שואלים:

מה קורה אם עשר פעולות לא מספיקות לחודשיים? איזה פעולה אני מוסיף?

אפשר להוסיף או פעולת בחירה של המדריך או פעולת צו השעה שכל הצוות כותב יחד.

האם פעולת בחירה חייבת להיות בשעות ובימים של יום הפעילות?

ממש לא. הפעולת בחירה יכולה להיות במקום ביום שלישי, ביום שישי בבוקר. אפילו רצוי לשבור קצת את השגרה של החניכים ולגוון במיקום ואופי הפעילות.

כמה פעמים במערך חניך עובד פעולת הדרכה מחנאית ופעולת סדנאות?

כפי שלמדנו, מערך מסמל חודשיים של פעילות. בכל מערך, כלומר פעם בחודשיים, החניך עובר פעול סדנאות/הדרכה מחנאית.

מתי אני ממלא את פורמט הפעולה המשודרגת שלי?

פורמט פעולה משודרגת אנחנו ממלאים לאחר שקראנו את אחת הפעולות הכתובות מתוך חוצץ פעולות כתובות. בפורמט הפעולה המשודרגת נכתוב את הזמנים של המתודות ואת השינויים שעשינו בפעולה במידה וקיימים.

איך עובדים עם עזרי הפעולה?

במידה ולפעולה כתובה מצורפים עזרים הם יופיעו באופן שניתן לגזור ולהשתמש בהם, בסוף הפעולה.

אם במערך כלשהו יש חג מסויים או מועד מסויים ואין עליו פעולה בחוצץ פעולות כתובות,

האם אני יכול להוסיף פעולה כזו?

כמובן. זו יכולה להיות פעולת בחירה או פעולת צו השעה.

מה אני מגיש למישוב לרכז השכבה שלי?

את פורמט הפעולה המשודרגת, מסודר ומלא, הרכז מחזיר לי עם ההערות שלו, אני מכניס למחברת וכמובן שהמחברת איתי בכל יום פעילות.

פורמט שיא - טקס כניסה למשפחה

שם השיא: טקס כניסה למשפחה

מעריך: ספטמבר - אוקטובר, טקס פתיחת שנה סניפי.

קהל היעד המשתתף: כל חניכי ובוגרי הסניף, הורים, נציגי התנועה.

איפה מתקיים המפעל: בסניף, כחלק מטקס פתיחת השנה.

מהלך המפעל: במהלך טקס פתיחת השנה חניכי שכבת ג' יכנסו בליווי שיר אהוב, אחרי שכל השכבות נכנסו והסתדרו בח'.

הערה למדריך/רנז: חניכי שכבת ג' יבחרו בפעולת ההכנה את השיר האהוב עליהם שיהיה שיר הכניסה שלהם בטקס. נבחר חניך משכבת ח' יישא את דברי חניכי השכבה הבוגרת ולאחר מכן הוא יזמין חניך משכבת ג' שישא את דבר החניכים יחד אתו.

הערה למדריך/רנז: בסיום דבר החניכים, הנציג של שכבת ג' יקריא את נוסח ה"כניסה למשפחה" שיהיה אחיד בכל הסניפים.

אנו, חניכי שכבה ג', שמחים ומתרגשים להיכנס למשפחת מכבי צעיר ולסניף.

אנו מקווים לצבור חוויות יחד עם החברים והמדריכים, ולעבור מסע משמעותי כחניכים ובוגרים בתנועה.

אחרי דבר החניכים, נערוך טקס בו מדריכי השכבות יעניקו לחניכי השכבה את העניבות ואת הסיכות של השיא השנתי.

הערה למדריך/רנז: חשוב שחניכי השכבה יעברו לפני כן את פעולת המנון המכבים כדי שלאחר טקס הכניסה יתנגן המנון המכבים והחניכים יוכלו להצטרף לשיר. **לרכז הסניף:** חשוב לדאוג לכמות עניבות מספקת שיחולקו בטקס העניבות. **למדריכי ג' + ח':** לכתוב יחד עם החניכים הנבחרים את דבר החניכים. **למדריכי ג':** לערוך חזרות ופעולת הכנה עבור השיא השנתי וללמד היטב את נוסח הכניסה והמנון המכבים.

תדריך שיא שנתי - טקס כניסה למשפחה

טקס כניסה למשפחה הוא הטקס הראשון של חניכי כיתות ג' בתנועת ה"מכבי הצעיר". לא רק החניכים יהיו שם אלא גם ההורים, הבוגרים ואורחים נוספים. לכן, על טקס זה להיות מצד אחד חגיגי ומרגש, ומצד שני מקצועי, מנוהל היטב ומתוכנן לפרטים. הטקס לוקח חלק במסגרת טקס פתיחת השנה של כל הסניף, אבל מקבל במה מיוחדת עבור חניכי ג' הקטנים שנכנסים באופן רשמי לפעילות התנועה.

התהליך הטקסי:

שלב א - כניסת החניכים כשברקע מושמע שיר שהם בחרו.

שלב ב' - חניך משכבת ח' שיישא את דבר חניכי השכבה הבוגרת ולאחר מכן יזמין חניך משכבת ג' שיישא את דבר החניכים יחד אתו.

שלב ג' - נציג של שכבת ג' יקריא את נוסח ה"כניסה למשפחה" שיהיה אחיד בכל הסניפים.

אנו, חניכי שכבה ג', שמחים ומתרגשים להיכנס למשפחת מכבי צעיר ולסניף.

אנו מקווים לצבור חוויות יחד עם החברים והמדריכים, ולעבור מסע משמעותי כחניכים ובוגרים בתנועה.

שלב ד' - הענקת העניבות וסיכות הלב לכלל חניכי ג'.

זכרו!

מעמד כזה הוא חדש לחניכי ג' הרכים ולכן גם יכול לאיים, ועלינו להיכנס היטב על מנת שיחוו חוויה חיובית ולא ייבהלו או יחששו.

מה חשוב שהחניכים יעברו לפני?

על החניכים להבין מהו משמעות של טקס בתנועת מכבי צעיר.

חשוב שיכירו את המנון התנועה על מנת שיכלו לשיר אותו במהלך הטקס.

חשוב שכולם יכירו את הטקסט שעליהם להקריא ואת מהלך הטקס על מנת

לא ללכת לאיבוד בין כל החניכים הגדולים והאורחים.

התקשרות? 	למה? 	☒ לא הגיע ☒	הגיע ☒	 שם	 תאריך
					.1
					.2
					.3
					.4
					.5
					.6
					.7
					.8
					.9
					.10
					.11
					.12
					.13
					.14

פעולות כתובות

#המדריך למדריך

מערך פתיחת שנה

#המדריך למדריך

מערך 1 | פעולה בנושא: פעולת היכרות

מה יקבלו החניכים בפעולה?

חשיפה לכלל הקבוצה ולמדריך, מוטיבציה לבוא לסניף בפעם הבאה.

מסרים מרכזיים:

נעים להכיר! ברוכים הבאים למכבי צעיר!

מהלך הפעולה:

כיף עם בלוני מים:

נעמיד את החניכים במעגל. על החניכים להתמסר עם בלון מים. (בלון המים נועד לשדרג את הפעולה ולהוסיף לה פן כיפי ומגבש) כל פעם שחניך תופס את הבלון עליו להגיד את שמו ושם של חיה שמתחילה בשם שלו.

ציוד:

בלוני מים

שוקולד!!

ניקח שלוש כוסות ובכל כוס נשים קוביות של סוג שוקולד אחד:

שוקולד לבן

שוקולד מריר

שוקולד חלב

נעביר את הכוסות בין חברי הקבוצה כל פעם החניך יצטרך להגיד משהו בהתאם לסוג

השוקולד ואז נאכל קוביית שוקולד לדוגמא:

שוקולד חלב - שם של חיה אהובה עליי.

שוקולד לבן - שם של צבע אהוב עליי.

שוקולד מריר - שם של סדרת טלוויזיה אהובה.

(קודם נאמר מה שצריך בהתאם לצבע השוקולד - ולבסוף נאכל קובייה)

ציוד:

חבילות שוקולד לבן, חלב ומריר

כוסות

הערה למדריך:

במידה ויש חניך שאלרגי לחלב ממומלץ לקנות טופי בשביל שלא ירגיש מקופח 😊

מי הוא המדריך?

נרשום (המדריכים) עשרה דברים שמאפיינים אותנו (כל מדריך בציוות מה שמאפיין אותו) לדוגמא בציוות מדריך א ומדריך ב:
מדריך א - אוהב לשחק במחשב.
מדריך ב - בחוג שחייה על דולפינים.
על החניכים להתאים את הפתקים למדריך שהמשפט מדבר עליו בעזרת מירוץ שליחים - בקצה אחד יעמדו החניכים ובקצה שני יעמדו המדריכים, בכל פעם חניך אחד ירוץ עם פתק ויביא אותו למדריך שהוא חושב שהפתק עליו. בסוף המשחק נגיד לחניכים במה הם טעו ובמה הם צדקו.

הערה למדריך: באמצעות מתודה זו החניכים לומדים עוד קצת על המדריכים.

כל שם הוא חשוב

נעמיד את החניכים במעגל. כל פעם נזרוק דף נייר לאוויר. כאשר אנו זורקים את הדף עלינו לקרוא בשם של חבר מהקבוצה שלנו. במידה והחבר לא תופס את הדף עלינו לקפל את הדף לחצי וכן הלאה וכן הלאה... עד שהדף ניהיה ממש קטן ואז מתחילים מההתחלה. מטרת המתודה: ללמוד את שמות חברי הקבוצה.

ציוד:

דף

הסניף שלי ואני

נחלק לחניכים מפה קטנה של הסניף שהכנו לפני הפעולה. נשלח את החניכים לארבע משימות שונות לפי ארבע נקודות ציון של דברים שיש בסניף ואנחנו רוצים שהחניכים יכירו. זה יכול להיות שירותים/חדר בוגרים/חדר הדרכה/גן שעשועים או כל דבר אחר. על ידי רמז שניתן לקבוצה, נוביל אותם לנקודת הציון הראשונה. לדוגמא - אם אנחנו רוצים לשלוח את החניכים לשירותים, ניתן להם מעטפה ובתוכה יהיה כתוב - איזה מכשיר אתם מכירים שיוורדים בו מים אבל לא נשפכים לשום מקום? בכל פעם שהחניכים יגיעו לנקודה מסויימת - יחכה להם שם רמז שיוביל אותם לנקודה הבאה.

משחק המים:

נשים מול החניכים ג'ריקן מים. בכל פעם חניך צריך להכניס מים לפה ולהגיד דבר אחד שהוא אוהב לעשות.
המטרה: לסיים את המשפט מבלי לירוק את המים.

הערה למדריך: יש חניכים שלא יסכימו לשתות מהג'ריקן ולכן כדאי להכין כחלופה שני בקבוקי מים מינרלים שקנינו מראש.

באמצעות מתודה זו החניכים לומדים אחד על השני באופן יותר מעמיק.

 # ציוד:

ג'ריקן

דיון:

- איך היה לכם בפעולה?
- מה הייתם רוצים שיהיה בפעולות?
- איזה דברים אתם אוהבים לעשות?
- האם אתם מתרגשים לקראת השנה?
- מה שמעתם על המכבי הצעיר?
- מה אתם חושבים שהולך לקרות במהלך השנה?

מערך 1 | פעולה בנושא: הכנה לטקס קבלה למשפחה

מה יקבלו החניכים בפעולה?

1. הכנה לטקס קבלה למשפחה.
2. מוטיבציה לקחת חלק בטקס קבלה למשפחה.

מסרים מרכזיים:

גאווה ושמחה להיות חלק ממשפחת ה"מכבי הצעיר".

מהלך הפעולה:

חלק א' - פשוט לשתף!

נספר לחניכים כי בפעולה הבאה הם ישתתפו בטקס הראשון שלהם בתנועת המכבי הצעיר! נסביר להם כיצד בנוי טקס בתנועה, מה עליהם לעשות, כיצד לעמוד, על התנועות השונות, ההצדעה, החאקי וההמנונים.

חלק ב' - בחירת שיר

במהלך הכניסה לטקס, ישמיעו שיר שנבחר על ידי החניכים. הנחו את החניכים לבחור שיר שהם אוהבים, בעל משמעות/מסר כלשהו וכמובן הרבה גאווה! את השיר נבחר בדרך דמוקרטית (החניכים יציעו הצעות ונערוך הצבעה). חשוב להעביר לרכז השכבה את השיר הנבחר שאכן יושמע בטקס, ושהחניכים לא יתאכזבו בסוף!

חלק ג' - לימוד הטקסט

נחלק לחניכים את הטקסט שעליהם לומר בטקס ונערוך חזרות.

אנו, חניכי שכבה ג', שמחים ומתרגשים להיכנס למשפחת מכבי צעיר ולסניף.

אנו מקווים לצבור חוויות יחד עם החברים והמדריכים, ולעבור מסע משמעותי כחניכים ובוגרים בתנועה.

אחרי שנבחר את השיר עם החניכים נקיים חזרות על הכניסה שלהם לטקס ודבר החניכים.

תופסת שאלות (זנבות)

נחלק לכל חניך פתק שאותו יקשור לחלק בגופו. החניכים יסתובבו ברחבי שטח הפעולה, מטרתו של כל חניך הוא לאסוף כמה שיותר פתקים. בפתקים יהיו שמות של מפעלים, טיולים ואירועים מיוחדים במהלך השנה.

דיון מסכם:

1. אתם מתרגשים לקראת הכניסה למשפחה?
2. מה הציפיות שלכם משאר השכבות בסניף והמדריכים בטקס?
3. אתם מרגישים מוכנים?

**אנו, חניכי שכבה ג', שמחים
ומתרגשים להיכנס למשפחת
מכבי צעיר ולסניף.**

**אנו מקווים לצבור חוויות יחד
עם החברים והמדריכים,
ולעבור מסע משמעותי
כחניכים ובוגרים בתנועה.**

מערך 1 | פעולה בנושא: אמנת התנהגות קבוצתית

מה יקבלו החניכים בפעולה?

הזדמנות לבחור בעצמם את כללי ההתנהגות שמתאימים לרצון החניכים בקבוצה, ואת העונשים/התגובות לכל עבירה על כלל.

מסרים מרכזיים:

חשוב להקשיב לכללי ההתנהגות על מנת ליצור אווירה טובה וחיובית בקבוצה.

מהלך הפעולה:

מתודה 1 - מהם החוקים?

משחק ראשון- דג מלוח:

נבחר נציג שיעמוד עם הפנים לקיר מסוים כשכל שאר הקבוצה עומדת בשורה בצד השני של רחבת הפעולה. הנציג יספור "1,2,3 דג מלוח" ובזמן הזה על החניכים לרוץ הכי רחוק שהם יכולים על מנת להגיע בסופו של דבר לנציג ולגעת בגבו. בתום הספירה על החניכים לעמוד קפואים בנקודה שהם הגיעו אליה.

הנציג, בתום הספירה, מסתובב ועליו לזהות תזוזות של חניכים (או תזוזות טבעיות או אם יצליח להצחיק אותם בכל מיני דרכים). אם ראה חניך שזז או צוחק הוא שולח אותו לנקודת ההתחלה. משחקים את המשחק עד שאחד החניכים נוגע בגב הנציג. מי שנגע הוא הדג המלוח החדש (הנציג).

דיון:

1. מה היה הכלל במשחק? (אסור לזוז או לצחוק)
2. מה קרה למי שעבר עליו? (חזר אחורה)
3. איזה עוד כללים אנחנו מכירים שאסור לעבור עליהם?
4. למה חשוב שיהיו כללים? ולמה בכלל חשוב שלא נעבור עליהם?

משחק שני- חיי שרה:

אומרים לחניכים להתפזר ולתפוס קצת מרחק אחד מהשני. מביאים לאחד החניכים כדור ועליו יהיה לזרוק גבוה באוויר את הכדור ולצעוק "חיי שרה 1,2,3", ובזמן הזה כולם, כולל החניך שזרק את הכדור, מתרחקים מהמקום בו הכדור פוגע ברצפה. כשהחניך מסיים לצעוק את המשפט על החניכים לפסול כמה שיותר חניכים אחרים.

איך פוסלים?

- פוגעים במישהו עם הכדור.
- תופסים למישהו כדור שהוא זרק עליך.

מה קורה למי שנפסל?

- הוא יושב בצד כשבוי של אותו החניך שפסל אותו.
- הוא משתחרר וחוזר למשחק כשמי שפסל אותו נפסל בעצמו.
- כל מי שנפסל צריך להגיד כלל התנהגות אחד שצריך להיות בקבוצה שלנו.

הערה למדריך: יש למקד את החניכים על התחומים בהם יש להגיד כלל התנהגות (בין חניך לחניך, בין חניך למדריך, בין חניך לציוד, כללי...). בנוסף יש לכתוב כל מה שחניכים אומרים על דף לטובת המתודה הבאה.

הערה למדריך: ניתן לשחק רק אחד מהמשחקים, לבחירתך בהתאם לזמן ולאופי החניכים.

מתודה 2 - תופסת זנבות:

נחלק לחניך מקבל פתק ועליו נמצא כלל מתוך האמנה הקבוצתית.
הפתקים שהם מקבלים מחולקים ל-3 קטגוריות: 1. התנהגות בין חניך לחברי הסניף.
2. התנהגות בזמן פעולה. 3. התנהגות בין החניך לסניף.
על כל חניך לשים את הפתק כמו זנב והמטרה של כל חניך היא להשיג כמה שיותר זנבות.
מי שלקח לו הזנב נפסל ויוצא מהמשחק.
בסוף המשחק נושיב את החניכים במעגל שבמרכזו כל הפתקים ונבקש מהם למיין את הפתקים לשלוש הקטגוריות.

החוקים:

1. התנהגות בין החניך לחברי הסניף:

- לא להשתמש באלימות פיזית ומילולית כאחד!
- לכבד ולקבל את כל חברי הקבוצה.
- לכבד את כל הקבוצות בסניף.
- לכבד את כל הבוגרים בסניף.

2. התנהגות בזמן הפעולה:

- לכבד ולהקשיב בזמן שהמדריך מדבר.
- יש להגיע בזמן למסדר/פעולה.
- אין לצאת במהלך הפעולה ללא רשות המדריך.
- לשתף את כל חברי הקבוצה.
- לשתף פעולה בכל חלקי הפעולה.
- אין להשתמש בפלאפון בזמן הפעולה.
- אין להכניס אוכל לפעולה.

3. התנהגות בין החניך לסניף:

- יש לשמור על ציוד הסניף.
- יש לשמור על אזור הפעולה נקי בתום הפעולה.
- יש לשמור על ניקיון הסניף.

הערה למדריך:

יש לקחת את הכללים בגדר המלצה.
ניתן להוסיף/להחסיר כללים בהתאם לאופי הקבוצה.
בנוסף ניתן להחליט האם הכלל נמצא בקטגוריה אחת או בכמה.

מתודה 3 - בית משפט קבוצתי

נחלק לכל חניך שלט שבצידו אחד רשום צודק ועל צידו השני לא צודק.
נקריא לחניכים מספר סיטואציות ובכל סיטואציה נבחר מספר חניכים על מנת להציגה.
בסוף ההצגה נדון עם החניכים מה התרחש בסיטואציה, על איזה כלל הסיטואציה מדברת
והאם המעשה המוצג בה צודק.

הערה למדריך: במידה והחניכים לא רוצים להציג את הסיטואציה המדריכים הם אלו שיציגו את הסיטואציה.

שאלות מנחות לסיטואציות:

- מה קרה בסיטואציה?
- איך היה ניתן למנוע את הסיטואציה?
- איך היה ניתן לפתור את הסיטואציה בדרך אחרת?

נספח:

סיטואציה א':

דני הגיע עם ארטיק לסניף אך כשהגיע הבין שהוא כבר מאחר ולכן זרק את הארטיק על הרצפה ורק למסדר.

סיטואציה ב':

שני דיברה על נושא חשוב בפעולה, אך דני חשב שמה שיש לו להגיד יותר חשוב והתפרץ לדבריה.

סיטואציה ג':

המדריך ניסה להסביר את המשחק אך יעל ורוני לא הפסיקו לדבר ביניהם ולכן שאר הקבוצה לא שמעה את המדריך.

סיטואציה ד':

המדריך חילק את הקבוצה לשתיים אך יהלי לא הסכים להיות בקבוצה ביחד עם רועי והעליב אותו.

סיטואציה ה':

יונתן החליט שלא בא לו להשתתף בפעולה והלך להפריע לקבוצה אחרת.

מתודה 4 - בניית האמנה

נסביר לחניכים שעל מנת שתהיה לנו שנה טובה ושנבין אחד את השני עלינו לקבוע לעצמינו חוקים קבוצתיים שעליהם כולנו נסכים. את החוקים הללו נכתוב באמנה קבוצתית. נקריא לחניכים את הכללים מהמתודה השנייה ועליהם לבחור חניכים מה נכנס לאמנה ומה לא. בנוסף החניכים יוכלו להציע כללים משלהם עליהם הקבוצה תדון אם יכנסו או לא.

נכתוב על הפלקט את כללי הקבוצה שהחניכים בחרו ונשאל מספר שאלות:

1. האם אתם שלמים עם מה שכתבנו?
2. למה לדעתכם חשוב שיהיו כללים לקבוצה?
3. איך נשמור על הכללים שכתבנו?
4. מה זה מצריך מכל אחד מאיתנו?
5. האם זה חשוב שלכל אחד תהיה אחריות אישית לגבי התנהגותו?

בשלב זה נציג את רשימת הציפיות שלנו מהתנהגות והתנהלות הקבוצה ונוודא שהחניכים מבינים כל ציפייה וציפייה.

נביא לחניכים טושים וציוד באמצעותו ניתן לקשט את האמנה וכל חניך יחתום את שמו בסוף האמנה ויתחייב לשמור על כללי ההתנהגות שנקבעו.

החניכים יקשטו את הפלקט כרצונם ולאחר מכן נתלה את האמנה בחדר הפעילות או במקום מרכזי בסניף.

הערה למדריך:

מומלץ שגם אתה תתחייב בפני הקבוצה בכל הקשור להתנהלות בינך לבין החניכים ובפעילות השנתית.

ציוד:

- זנבות עם הכללים
- שלטים של צודק/לא צודק
- בריסטול גדול
- חומרי יצירה (טושים, גואש...)

לכבד ולקבל את
כל חברי הקבוצה.

לא להשתמש
באלימות פיזית
ומילולית כאחד!

לכבד את כל
הבוגרים בסניף.

לכבד את כל
הקבוצות בסניף.

יש להגיע בזמן
למסדר/פעולה.

לכבד ולהקשיב
בזמן שהמדריך
מדבר.

לשתף את כל
חברי הקבוצה.

אין לצאת במהלך
הפעולה ללא רשות
המדריך.

אין להשתמש
בפלאפון בזמן
הפעולה.

לשתף פעולה בכל
חלקי הפעולה.

יש לשמור על
ציוד הסניף.

אין להכניס
אוכל לפעולה.

יש לשמור על
ניקיון הסניף.

יש לשמור על אזור
הפעולה נקי בתום
הפעולה.

מערך 1 | פעולה בנושא: הכנה למסע מכבי

מה יקבלו החניכים בפעולה?

1. ידע בנושא התנהגות בטוחה בטיול.
2. כלים שיעזרו להם להתכונן לטיול בצורה מיטבית.
3. ידע בנושא אזור הטיול.

מסרים מרכזיים:

- חשוב להתכונן היטב לטיול: הן מבחינת ציוד והן מבחינה גופנית (מגיעים בריאים ואחרי שישנו מספיק שעות).
- חשוב להקשיב לכללי הבטיחות וההתנהגות על מנת לחזור בשלום מהטיול.

מהלך הפעולה:

משחק - אני מביא למסיבה:

נושיב את החניכים במעגל. נחליט על חוקיות מסוימת שלפיה אנו מכניסים דברים ל"מסיבה", מבלי לספר לחניכים. נספר לחניכים שאנחנו מארגנים מסיבה ולא מכניסים כל אחד, אלא לפי מה שהוא מביא איתו. ניתן להם 2 דוגמאות לדברים שנכנסו למסיבה על פי החוקיות שקבענו. על החניכים, בסבב, לנסות להכניס כמה שיותר דברים למסיבה (כשהם אומרים "אני מביא למסיבה XY") על מנת שבסופו של דבר יוכלו להבין את החוקיות שקבענו. החניכים יכולים לנסות לנחש את החוקיות בכל שלב במהלך המשחק וזאת על פי הדברים שראו שכבר נכנסו למסיבה. בסבב האחרון, נשנה את "אני מביא למסיבה" ל"אני מביא לטיול" כשהחוקיות תהיה הפעם - כל דבר שנחוץ להביא לטיול - נכנס.

הערה למדריך: יש לבחור חוקיות פשוטה בכל פעם שתתאים לרמה של חניכים בכיתה ג', לדוגמה - כל מה שמתחיל באות מסוימת/כל מה שבצבע מסוים/כל מה שמתחיל באות הראשונה של השם של המדריך.

דיון:

1. מהם הדברים שחשוב להביא איתנו לטיול?
2. איך כל דבר שאמרתם יכול לשמש אותנו ולעזור לנו במהלך הטיול?
3. בונים עם החניכים יחד רשימת ציוד כללית לטיול המתאימה להם.

מתודת התנסות- יציאה לטיול:

נספר לחניכים שאנו עומדים לצאת עכשיו לטיול. בכדי להכניסם לאווירת הטיול נחלק לחניכים מספר ג'ריקנים, כובעים, תיקים ריקים וכו'. לפני היציאה לטיול, נעשה לחניכים תדריך קצר שבו כל אחד יקבל חצי דף עם כללים שנקרא. לאחר סיום התדרוך נצא עם החניכים לטיול קצר מסביב לסניף או בקרבתו על מנת להמחיש לחניכים כיצד הולכים. לאורך המסלול נעזור מספר פעמים ובכל עצירה נדמה סיטואציה שיכולה לקרות בטיול. נשאל את החניכים כיצד מתמודדים עם הסיטואציה במהלך הטיול.

הערה למדריך: לאורך המסלול ניתן להכניס משחק נחמד שמשחקים לרוב בטיולים (חידונים, על האיזור שנטייל בו וכו'). בנוסף חשוב שהמסלול לא יהיה קצר מדי על מנת שהחניכים ירגישו את האחריות שבהליכה ואת ההתמודדות עם הכובד, הנהלים ודרכי הפעולה.

כללים (תדריך לטיול):

- זבל תמיד זורקים לפח! אם אין פח- שמים בתיק.
- מביאים לטיול את הציוד המינימאלי אך ההכרחי על מנת שלא יהיה לנו כבד.
- מלבד החטיפים, אנו מחייבים להביא אוכל מזין שישביע אותנו לאורך זמן.
- הולכים תמיד בשביל!
- יש להביא מספיק מים, כובע, וקרם הגנה.
- אם מישהו הלך לאיבוד בדרך- עליו להישאר במקום הוא נמצא ולחכות שיגיעו אליו.
- לא הולכים לבד לשום מקום! אם מישהו צריך להתפנות הוא הולך עם המדריך.
- דגשים נוספים במידה ויש.

סיטואציות:

- מישהו צריך פתאום באמצע המסלול ללכת לשירותים (הולכים עם מדריך)
- מישהו הולך לאיבוד (מחכה במקום)
- מצאנו עטיפה של חטיף על הרצפה (מרימים אותו לזבל)
- כואב לנו קצת הראש (שותים מים ונחים)
- נגמר לנו האוכל (מבקשים מחבר שיש לו מספיק אוכל)
- המדריך עושה מיקי מיקי (שותים מים)

משחק- מירוץ שליחים:

נחלק את החניכים לשתי קבוצות ונעמיד אותן אחת ליד השנייה. מול כל קבוצה נניח פתקים עם שאלות אמריקאיות על אזור הטיול. נסביר לקבוצות שהן מתחרות אחת בשנייה ומטרתן היא לסיים את השאלות ראשונים. בכל פעם חניך רץ להביא פתק ורק כאשר הקבוצה עונה נכון על השאלה החניכה/הבאה יכולה לרוץ ולהביא פתק נוסף. הקבוצה הראשונה שענתה נכון על כל השאלות מנצחת.

הערה למדריך: יש להיות נגיש לשתי הקבוצות על מנת שהחניכים יוכלו להמשיך במשחק. יש לשאול שאלות שרלוונטיות למיקום הטיול, לסיפור של המקום/האזור. במידה והקבוצה קטנה, ניתן לבצע בקבוצה אחת עם זמן קצוב.

ציוד:

- ג'ריקנים
- חלק מהציוד לטיול (כובעים...)
- שאלות אמריקאיות על פתקים
- כוסות חד"פ (לג'ריקן)

דיון מסכם:

1. למה חשוב שנשמור על כללי ההתנהגות והבטיחות בטיול?
2. מהי הדרך הטובה ביותר להכין את עצמנו לקראת הטיול? ולמה זה חשוב?
3. מהם החששות שלכם לקראת הטיול?
4. האם יש לכם שאלות נוספות לקראת הטיול?
5. האם אתם מתרגשים לקראת הטיול?

רשימת ציוד כללית לפעולה:

- אלבדים כמספר החניכים
- כופתים כמספר החניכים
- אבנים בינוניות
- ג'ריקן מלא מים
- דפים ועטים
- מספריים
- כוסות חד"פ
- עזרים גזורים ומוכנים להימסר לחניכים

מישהו הולך לאיבוד
(מחכה במקום)

מישהו צריך פתאום
באמצע המסלול
ללכת לשירותים
(הולכים עם מדריך)

כואב לנו קצת הראש
(שותים מים ונחים)

מצאנו עטיפה של
חטיף על הרצפה
(מרימים אותו לזבל)

המדריך עושה מיקי
מיקי (שותים מים)

נגמר לנו האוכל
(מבקשים מחבר שיש
לו מספיק אוכל)

מערך 1 | פעולה בנושא: חברות

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- חומר למחשבה על מהי חברות.
- התבוננות עצמית - איזה מין חבר אני?

מסרים מרכזיים:

- חברות משמעותה עזרה אחד לשני.
- חברות הינה ערך חשוב בחיים שלנו וכדאי לנו לשמור עליה ולהשקיע בה.

מהלך הפעולה:

תנועות ורגשות:

נעמיד את החניכים במעגל. כל חניך יצטרך להגיד מהי חברות בשבילו במילה אחת לדוגמא: כיף, ואז להמציא ולהוסיף למילה גם תנועה. הבא אחריו יצטרך לחזור על המילה שהחניך לפניו אמר, ועל התנועה שלו, ואז להוסיף מילה ותנועה משלו. וכך הלאה עד שמסיימים את הסבב. לאחר שנסיים את הסבב נעשה אותו דבר רק שהפעם כל אחד יגיד משהו בחברות שהוא לא טוב בעיניו ומפריע לחברות לדוגמא: קנאה, ואז תנועה בהתאם למילה וכן הלאה. לבסוף כל חניך יכתוב על פתק מה ההגדרה שלו למילה חברות.

ציוד:

פתקים צבעוניים קטנים

שני חברים:

נשמיע לחניכים את השיר "שני חברים". לאחר מכן נחלק את החניכים לשתי קבוצות, כל קבוצה תצטרך להשיג כמה שיותר סרטונים של אנשים מבוגרים (מעל גיל 30) אשר שרים כמו שורות מאותו השיר ומסכמים במשפט מהי חברות בשבילם. הקבוצה שתשיג כמה שיותר סרטונים תנצח. לצורך המשימה יש לחניכים רבע שעה.

ביס בם בום/ יורם טהרלב

שני חברים הלכו בדרך, ביס בם בום.	אז עלמה יפת עיניים, ביס בם בום.
אחד קיבל מכה בברך, ביס בם בום.	זרקה לו פרח משמיים, ביס בם בום.
אחד קיבל מכה בברך, ביס בם בום.	זרקה לו פרח משמיים, ביס בם בום.
(לא בדיוק אבל בערך), ביס בם בום.	(יחד עם צינצנת מים) ביס בם בום
אמר חברו: לא נורא חבר, ישנן צרות גדולות יותר.	אמר חברו...
התיישב אותו ביש גדא, ביס בם בום.	מה סופו של זה הזמר, ביס בם בום.
תחת עץ האבוקדה, ביס בם בום.	אם תירצו לשים לו גמר, ביס בם בום.
תחת עץ האבוקדה, ביס בם בום.	אם תירצו לשים לו גמר, ביס בם בום.
(קודם שם פרה עמדה), ביס בם בום.	תדחפו לאוזן צמר, ביס בם בום.
אמר חברו...	לא נורא, לא נורא חבר ישנן צרות גדולות יותר.

משחק הכיסאות:

נסדר במעגל כיסאות.

על החניכים לעמוד תחילה כל חניך על כיסא. נוציא כל פעם כיסא מהמעגל כך שהחניכים לאט לאט יצטרכו לעמוד על הכיסאות עם חבריהם לקבוצה ולעזור אחד לשני. המטרה היא שבסוף ישארו כמה שפחות כיסאות ויהיה שיתוף פעולה ועזרה בין החניכים.

- ערך מרכזי בחברות הוא עזרה אחד לשני.

ציוד:

כיסאות

עושים או לא עושים?

על קיר יהיו תלויים אחד ליד השני, שני פתקים:

עושים | לא עושים

נחלק לחניכים רשימת משפטים המייצגים דברים שעושים בחברות ודברים שלא מקובל לעשות בחברות.

החניכים יתחלקו לשתי קבוצות. בכל פעם נציג בפני החניכים משפט. על החניכים להחליט איפה הם מדביקים את המשפט - בעושים או בלא עושים. החניכים חייבים להחליט כקבוצה ועל כל חברי הקבוצה להסכים להחלטה. אם לא כולם מסכימים, אי אפשר לתלות את הפתק. לאחר שחברי הקבוצה הגיעו להחלטה, הם ישימו כיסוי עיניים על אחד החניכים ואז ידריכו את החניך ויכוונו אותו להדביק את הפתק במקום הנכון.

המשפטים:

צריך בחברות לקנא אחד בשני.
רצוי בחברות לפרגן אחד לשני.
צריך בחברות לתמוך אחד בשני ברגע קשה.
זה כיף בחברות לרכל אחד על השני עם אנשים אחרים.
חייבים בחברות להיפגש מידי פעם.
מותר בחברות לדבר לא יפה אחד לשני.
צריך בחברות לספר אחד לשני דברים אישיים.
אפשר בחברות לגלות סודות של חבר שלי לאחרים.
כדאי בחברות לשקר.
צריך בחברות להגיד את האמת.

חברות בסימנים:

נציג לחניכים תמונות של סמלים שמסמלים חברות (לב, ידיים באות לחבק ועוד) על כל
חניך לבחור תמונה שלדעתו הכי מתארות את המילה חברות ולהסביר למה בחר תמונה זו.

אני זה הבלון שלי:

כל חניך יקבל בלון. על כל חניך לצייר דמות (פנים, שיער, בגדים). לאחר מכן על כל חניך להציג בפני הקבוצה את הבלון שלו - לתאר אותו, את השם שלו, מה התחביבים שלו מה הוא אוהב ולבסוף - איך הוא נחבר? האם הוא חבר טוב? לא טוב? מה הופך אותו לחבר טוב?

הערה למדריך: מתודה זו תשקף את איך החניכים רואים את ערך החברות - כמשהו

טוב/לא טוב?

לסיכום נקריא לחניכים את הקטע הבא:

ספינת דייגים נקלעה לסערה בלב ים. כל יושביה טבעו, מלבד שני גברים שהצליחו לשחות לאי קטן.

שני הניצולים שהיו חברים טובים, עמדו חסרי אונים על האי והבינו שהדבר היחיד שהם יכולים לעשות הוא להתפלל. עם זאת, כדי לגלות של מי התפילה חזקה יותר, הסכימו השניים לחלק את השטח של האי לשניים, ולהישאר בצדדים מנוגדים.

הדבר הראשון שהם התפללו עבורו היה מזון.

למחרת בבוקר, האיש הראשון מצא עץ פרי בצד שלו והוא אכל מכל פירותיו הטובים.

לעומת זאת, בצידו השני של האי, האדמה נותרה שוממה.

שבוע לאחר מכן, האיש הראשון היה בודד והתפלל לאישה.

למחרת, ספינה נוספת נקלעה לסופה והניצולה היחידה הייתה אישה ששחתה לצידו שלו של האי. בצד השני של האי, האיש נותר בודד.

מהר מאוד האיש הראשון החל להתפלל למחסה, בגדים ומזון נוסף, ואכן כבמטה קסם, כל משאלותיו התגשמו. עם זאת, האיש השני עדיין נותר מחוסר כל.

בסופו של דבר, כשרווה נחת מהחיים באי, התפלל האיש הראשון לספינת הצלה.

בבוקר למחרת, ספינת תיירים עגנה בצידו שלו של האי, ובלי לחשוב פעמיים הוא עלה יחד עם אשתו והותיר את חברו על האי.

הוא חשב בליבו: "למה שאהיה חבר של אדם שתפילותיו לא נענות ושאינו ראוי לקבל את ברכותיו של אלוהים?"

אך לפתע, קול רועם משמיים קרא אליו: "למה אתה משאיר את חברך על האי?"

"זו המשאלה שלי!" ענה האיש. "אני התפללתי עבורה! אם התפילות שלו לא נענו אז כנראה שהוא לא ראוי להן".

"אתה טועה!" ענה קול אלוהים. "לחברך הייתה רק תפילה אחת ובלעדיה לא היית מקבל את ברכתי".

"באמת?! התפלא האיש "מה הוא כבר ביקש?"

"הוא ביקש שכל תפילותיך ייענו".

לאחר מכן אפשר לקיים דיון עם החניכים:

- מה דעתכם על הסיפור?
- מה חשבת על הקשר של שני החברים הטובים?
- האם לדעתכם חשוב לתת בחברות? למה?
- למה חשוב להשקיע בחברות?

דיון מסכם:

- איך היה לכם בפעולה?
- מה למדתם על עצמכם בפעולה?
- מה למדת על חברים שלכם?
- מה המילה חברות אומרת לכם?
- האם אתם חושבים שאתם חברים טובים?
- מה זה חבר טוב?

צריך בחברות לקנא אחד בשני

רצוי בחברות לפרגן אחד לשני

צריך בחברות לתמוך אחד בשני ברגע קשה

זה כיף בחברות לרכנל אחד על השני עם אנשים אחרים

חייבים בחברות להיפגש מידי פעם

מותר בחברות לדבר לא יפה אחד לשני

צריך בחברות לספר אחד לשני דברים אישיים

אפשר בחברות לגלות סודות של חבר שלי לאחרים

נדאי בחברות לשקר

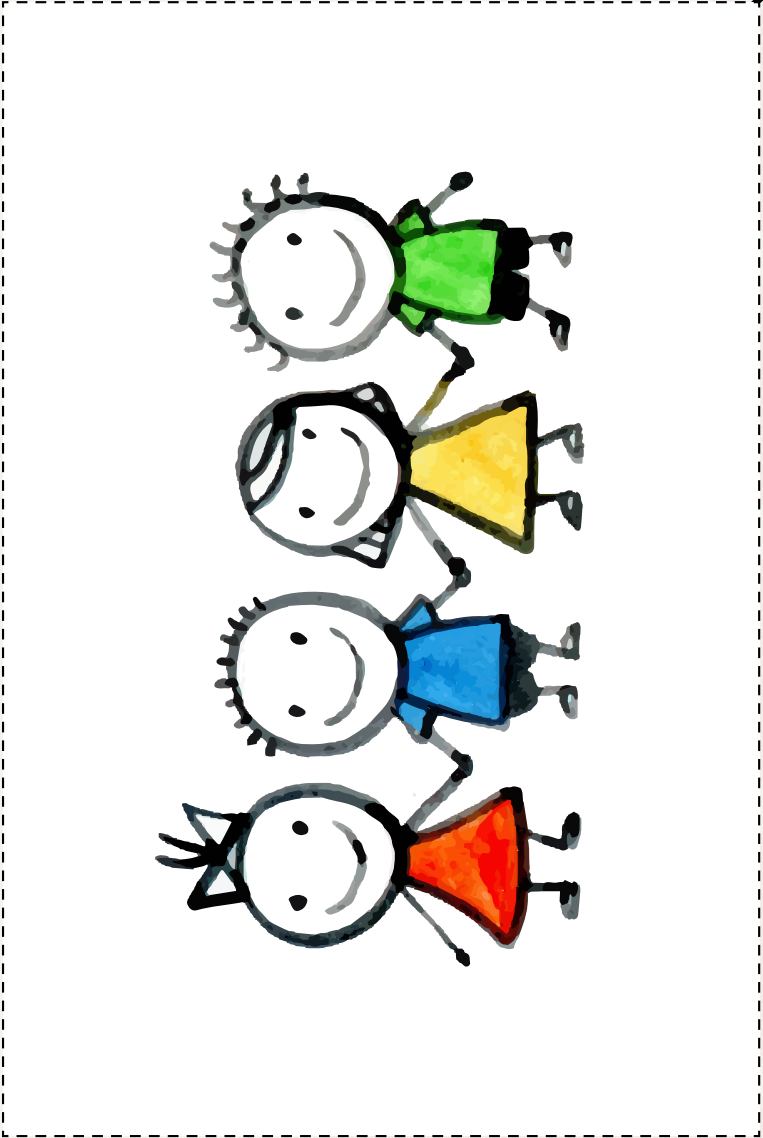
צריך בחברות להגיד את האמת

מערך 1 | פעולה בנושא: המנון התנועה

מה יקבלו החניכים בפעולה?

ידע בסיסי על המנון התנועה בה הוא חבר שילווה אותו בכל שנותיו בתנועה.

מסרים מרכזיים:

על כל חניך במכבי צעיר להכיר את המנון המכבים ולהתחבר אל עקרונותיו.

מהלך הפעולה:

סיפור מסגרת:

החניכים נמצאים בתחרות "המנונטוס", עליהם להשלים משימות על מנת לקבל מפתחות על מנת לפתוח דלתות שמזכות אותם בחלקי המנון תנועת הנוער ה"מכבי הצעיר"-המנון המכבים.

המנון המכבים-	עמוד האש ילך לפנינו,
המכבים הן פה כלנו,	ודרך חשך יאיר, יזהיר.
זה הגדוד שאיך מכבר.	עמוד ענן מאחורינו.
פה נלחמנו, פה נצחנו,	פנו דרך - מכבים! (המכבים!)
פה נוחנו עוד יגבר!	

נחלק את החניכים ל - 2 קבוצות אשר יעברו משימות שונות על מנת לקבל מפתחות

משימה 1:

כל קבוצה תעמוד בשורה וניתן לה דקה לענות על שאלות שניתן להם. קבוצה שתענה על מספר השאלות הרב ביותר בזמן שהוקצב לה תקבל מפתח.

1. באיזה חג מתקיים מירוץ הלפיד? חנוכה
2. מהו המקום הנמוך ביותר בארץ? ים המלח
3. באיזה שנה הוקמה מדינת ישראל? 1948
4. מי היה ראש הממשלה הראשון של מדינת ישראל? דוד בן גוריון
5. איך קראו לראשת הממשלה היחידה של מדינת ישראל? גולדה מאיר
6. איזה חגורה הכי גבוהה בג'ודו? שחורה
7. מהי העיר הכי דרומית בארץ? אילת
8. מה הצבע של דג זהב? זהב
9. כמה גלגלים יש בתלת אופן? שלושה
10. כמה ימים נמשכה מלחמת ששת הימים? 6 ימים
11. באיזה צבע הבית הלבן? לבן
12. מה ראשי התיבות של נת"ג? נמל תעופה בן גוריון
13. מה ראשי התיבות של קק"ל? קרן קיימת לישראל
14. מי היה המלך הראשון של ישראל? שאול

15. כמה שנים הלכו בני ישראל במדבר? **40 שנה**
16. למה אוכלים תפוח בדבש בראש השנה? **שתהיה שנה מתוקה**
17. כמה מכות היו במצרים? **10**
18. באיזה מועד התקיימה מלחמת יום הכיפורים? **יום כיפור**
19. מה בא קודם הרעם או הברק? **ברק**
20. איזו חיה ישנה כל החורף? **דוב**

משימה 2:

נעמיד את הקבוצות ב - 2 טורים. בקצה אחד יהיה דלי מלא במים ובקצה השני יהיה דלי ריק. מטרתם להעביר את המים מהדלי המלא לריק בעזרת כוס שתהיה מחוררת. הקבוצה שתעביר יותר מים בסוף המשחק תקבל מפתח.

הערה למדריך: לומר לחניכים כי חניך אשר העביר מים מעביר את הכוס לבא אחריו ועובר לסוף התור.

משימה 3:

כל קבוצה תקבל שמיכה ותעמוד עליה. מטרת הקבוצה היא להפוך את השמיכה מבלי לרדת ממנה. הקבוצה שתצליח ראשונה תקבל מפתח.

הערה למדריך: ניתן להגיד לחניכים כי השמיכה היא האי ומחוק לשמיכה יש ים/להגיד שמחוק לשמיכה זה לבה ואסור לדרוך.

משימה 4:

כל סיבוב ניקח מילה מההמנון (פה, אש, חושך, דרך..) על כל קבוצה בתורה למצוא ולשיר שיר שיש בו את המילה. קבוצה שלא מוצאת שיר נפסלת והקבוצה השנייה מקבלת מפתח.

הערה למדריך: לשים לב שכל קבוצה מקבלת מפתחות ומקסימום המפתחות הוא 8 (כמספר השורות בהמנון המכבים). לשים לב כשמכינים את לוח הגורלות לכתוב את המשפטים ועליהם לשים דף שמכסה את המשפט. כאשר הקבוצות בוחרות איזה קובייה לפתוח ניתן להוריד אותו ולחשוף את המשפט.

1- המכבים הן פה כלנו	5- עמוד האש ילך לפנינו,	8- פנו דרך מכבים! (המכבים!)	3- פה נלחמנו, פה נצחנו,
4- פה כוחנו עוד יגבר!	7- עמוד ענן מאחורינו	2- זה הגדוד שגיא מכבר.	6- ודרך חשך יאיר, יזהיר.

הערה למדריך: כעת נחשוף את החניכים לכל שורות ההמנון וניתן לחניכים לסדר את השורות בסדר הנכון. לאחר מכן נשיר את ההמנון ביחד עם החניכים.

דיון:

- על מי לדעתכם מדובר בשיר?
- למה חשוב שיהיה המנון לתנועה? למה? (אחדות, ערכים, ייחודיות)
- אילו ערכים עולים מתוך השיר? (עוצמה, כוח, חוזק, אור כשחשוך, דבקות במטרה)

2

זֶה הַגְּדוּד שְׁגִיָּא מְכַבֵּר

1

הַמְּכַבֵּים הֵן פֶּה כְּלָנוּ

4

פֶּה כּוֹחֵנוּ עוֹד יִגְבֵּר!

3

פֶּה נִלְחַמְנוּ, פֶּה נִצְחָנוּ

6

וְדָרָךְ חֶשֶׁךְ יָאִיר, יִזְהִיר

5

עֲמוּד הָאֵשׁ יִלֵּךְ לְפָנֵינוּ

8

פָּנּוּ דָרָךְ מִמַּכְבִּים!
(הַמַּכְבִּים!)

7

עֲמוּד עָנָן מְאַחֲזֵינוּ

מערך מי אני ומה שמי

#המדריך למדריך

מערך 2 | פעולה בנושא: אני ומשפחתי

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- גיבוש עמדה לגבי המקום שלהם במשפחה.
- מוטיבציה לפיתוח עצמאות ואחריות בבית מתוך הבנה כי אני כבר גדול ויכול לעשות דברים לבדי, וגם לעזור להורים שלי.

מסרים מרכזיים:

- הורי ומשפחתי נותנים לי המון בחיים.
- הצלחת התא המשפחתי שלנו תלויה בשיתוף פעולה של כולנו!
- אני כבר גדול ומסוגל לעשות יותר דברים בצורה עצמאית.

קריאה לפעולה-

עלינו להיות שותפים, אכפתיים כלפי בני משפחתינו ולקחת יותר אחריות גם על פעולות הבית!

מהלך הפעולה:

חלק א: מה קיבלתי ממי?

כל חניך יקבל דמות ריקה של בן אדם והם יצטרכו לצייר בתוך הדמות מאפיינים, תכונות ומחשבות שהם קיבלו מבני המשפחה שלהם (מראה, לבוש, תחביבים, מאפיינים, תכונות וכו'...). ליד כל מאפיין הם יצטרכו לציין ממי הם קיבלו את זה.

ציוד:

- דפים
- עטים
- טושים

חלק ב: העץ המשפחתי שלי

נחלק לחניכים דפים וטושים ונגיד להם לבנות עץ משפחה של הורים ואחים. הם יכולים להשתמש בעלים, ענפים, צבעים או כל חומר אחר שיעמוד לרשותם.

חלק ג: האחריות האישית שלי כלפי משפחתי

נחלק לחניכים שני שלטים, על אחד יהיה כתוב בצד אחד "עושה" ובצד שני "לא עושה". על השני יהיה כתוב "מסוגל" ובצד השני "לא מסוגל". נקריא רשימת מטלות כלליות שיש בבית. החניכים יצטרכו להרים את השלטים הנכונים לגבי עצמם.

הערה למדריך: יכול להיות שחניך יצהיר שהוא עושה מטלה מסוימת בבית אבל חושב שהוא לא מסוגל באמת לעשות אותה, ויכול להיות שתהיה מטלה שלא מרשים לו לעשות בבית אבל הוא מאמין כי יש ביכולתו לעשותה.

המטלות:

להכין סנדביץ', לתלות כביסה, בייביסיטר לאחי הקטן, לבשל צהריים, לפנות מדיח, לחמם אוכל במיקרו, לשטוף כלים, לפנות את השולחן אחרי האוכל, להשקות עציצים, ספונג'ה, סידור ארון, סידור החדר שלי, הזמנת טכנאי לתיקון המזגן, פינוי אשפה, לתלות תמונה, לפתוח סתימה, תיקון מדפים, תפירת בגדים וכו'..)

דיון:

- אילו מטלות אתם עושים בבית
- האם לדעתכם אתם שותפים בנטל התחזוקה השוטפת והטיפול במשימות הבית?
- האם אתם עושים יותר מדי?
- האם אתם מסוגלים ליותר?
- מה יש יותר - דברים שאתם עושים בפועל או דברים שאתם חושבים שאתם מסוגלים לעשות?

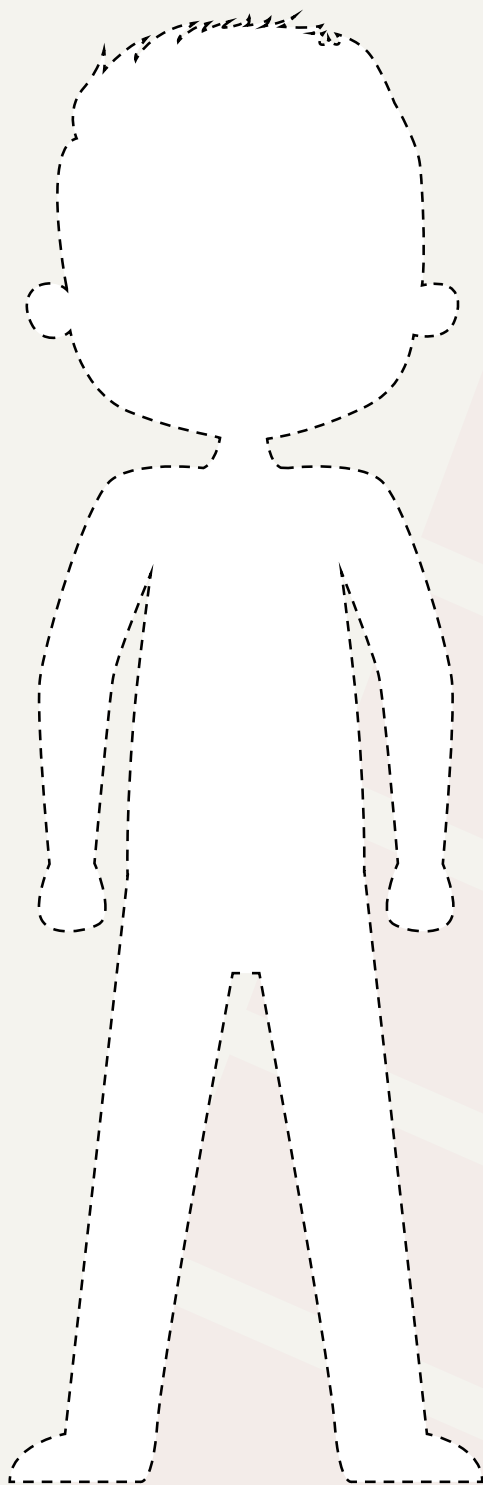
חלק ד': פנטומימה

כל חניך יצטרך לכתוב על פתק דבר אחד שהוא ממש ממש אוהב לעשות עם המשפחה שלו (לטייל, לבשל וכו'..). כל חניך בתורו יציג בפנטומימה מה הוא כתב, ולאחר שהחניכים ינחשו נכון, כל חניך שכתב אותו הדבר בפתק שלו יצטרף לחניך שהציג בפנטומימה והם יהיו קבוצה (לדוגמה קבוצה של כל אלה שאוהבים לטייל עם המשפחה). לאחר מכן, יהיה על כל קבוצה להכין הצגה\יצירה\שיר שמתאר את מה שכתבו בפתק שלהם.

דיון מסכם:

- מהם הדברים שקיבלתי ממשפחתי?
- מה מיוחד במשפחה שלי?
- למה חשוב להעריך את המשפחה שלנו?
- איך אנחנו צריכים להתנהג כלפי בני המשפחה?

עזרים לפעולה

מערך 2 | פעולה בנושא: כוחו של חלום

מה יקבלו החניכים בפעולה?

השראה לחלום חלומות ואמונה כי הם הבסיס הראשוני להגשמתם!

מסרים מרכזיים:

מחקרים מוכיחים שאנשים החולמים חלומות ויש להם שאיפות עתידיות, מצליחים הרבה יותר בחיים - גם אם לא הגשימו את חלומותיהם!

קריאה לפעולה:

אם כבר חולמים - חילמו בגדול!

מהלך הפעולה:

שלב א': מה החלום שלי?

נתחיל בדמיון מודרך. נושיב את החניכים במקום שקט, נבקש מהם לעצום עיניים ולהיות בשקט מוחלט, כל אחד לעצמו (אפשר להשמיע מוזיקה נעימה ומרגיעה ברקע). ניקח אותם בדימונם ל"טיול", במהלכו, עליהם לדמיין את הבית שלהם, השכונה, בית הספר, הסניף, המדינה והעולם. נבקש מהם לדמין את עצמם כשהם גדולים, איך הם נראים? מה הם לובשים? איפה הם גרים? במה הם עובדים? כשהם מסתכלים דרך החלון - מה הם רואים? מי השכנים שלהם? איך נראית השכונה?...

הערה למדריך: זוהי דרך להכנס לעולם הדמיון של החניכים. במהלכו, הם למעשה

חולמים חלומות...

ניתן במקום מתודה זאת פשוט לבקש מהחניכים לספר על חלומות שחלמו בלילה לגבי העתיד שלהם.

בתום החלק הזה, נבקש מהחניכים לשתף את כל הקבוצה: מה החלום הכי גדול שלכם?

שלב ב': חלומות גדולים שהפכו למציאות

נפזר על הרצפה תמונות מוכרות, ידועות ובעלות משמעות ערכית עבור החניכים, שחלמו חלומות גדולים והגשימו אותם: דיסני, מקס נורדאו, אליענה תדהר, סתיו שפיר (אפשר להוסיף עוד ורצוי דמויות שהחניכים מכירים - המנהלת של בית הספר, ראש העיר/מועצה מקומית, וגם הורים או שכנים שחלמו בגדול והגשימו)

נשאל: מה הקשר בין כל התמונות על הרצפה?

כולם עשו דברים גדולים, מפורסמים, מיוחדים, עוררו שינוי...

כל אלה, התחילו מחלום אחד קטן שהפך למציאות!

וולט דסני

החלום שלו:

"עולם מאושר"

החלום שלו היה להקים מקום קסום שבו הורים וילדים יכולים להנות ביחד. החלום שלו התגשם בתעשיית סטים ופארקי שעשועים ענקיים לכל המשפחה בכל רחבי העולם!

מקס נורדאו

החלום שלו:

"יהדות השרירים"

החלום שלו היה שיהודים החיים בגולה יהפכו מלמדנים בלבד, לאנשי מעש. החלום שלו התגשם בצורות רבות, בניהם, הקמת תנועת מכבי הצעיר!

סרית שפיר

החלום שלה היה:

"צדק חברתי".

היא התחילה את צעדיה בקיץ 2011 כשהייתה ממובילות המחאה החברתית הגדולה שהסעירה את המדינה כולה, ובסופה נבחרה להיות חברת הכנסת הצעירה ביותר בתולדות המדינה.

אליענה תדהר

החלום שלה:

"להיות כוכבת"

החלום שלה כבר מגיל צעיר היה להיות כוכבת. אחרי עבודה קשה שהתחילה עוד בהיותה חניכה בתנועת הצופים, היום היא כוכבת גדולה, גם לילדים וגם למבוגרים.

שלב ג': הכנת לוחד חלומות

בכדי להכין לוחד חלומות על החניכים לעבור 4 משימות כאשר בסוף כל משימה ניתן להם כלי לשם הכנת הלוחד. כל משימה תינתן להם במעטפה. החומרים הם: חוט ברזל, חוט רקמה/צבעוני, נוצות, חרוזים.

המשימות:

1. נבקש מהחניכים להשיג כמה שיותר פרטים על חלום יעקב. לצורך כך יש להם 5 דק'. *במשימה זו החניכים יכולים להשתמש בכל האמצעים שעומדים לרשותם. טלפון להורים, אינטרנט, בוגרים וכו'.
הפתק לחניכים: חלומות קיימים אלפי שנים ועליהם יש הרבה סיפורים. עליכם למצוא כמה שיותר פרטים על הסיפור המפורסם חלום יעקב. יש לכם 5 דק' בהצלחה!
2. נבקש מהחניכים לכתוב את המילה חלום בגדול בדרך יצירתית בעזרת האמצעים הנמצאים סביבם. לצורך כך נקציב להם 5 דק'.
הפתק לחניכים: בשביל להגשים את החלום שלך אתה צריך להיות יצירתי ולפעמים לנהוג בדרכים מוזרות. עליכם לכתוב את המילה "חלום" בגדול בדרך יצירתית. יש לכם 5 דק' בהצלחה!
3. נפרוש מול החניכים כרטיסיות עליהן כתובה המילה חלום בשפות שונות. על החניכים ללמוד להגיד חלום בכל השפות הנ"ל תוך 5 דק'.
הפתק לחניכים: חלומות קיימים בכל העולם, בכל התרבויות ובכל האנשים. עליכם ללמוד להגיד את המילה חלום בשפות שונות.
4. נבקש מהחניכים לעשות מגדל או פירמידה אנושית (בהתאם לכמות החניכים בקבוצה).
הפתק למדריכים: חלומות הם המקום לחלום בגדול ולעשות דברים בגדול! עליכם לעשות פירמידה אנושית!

לאחר שאספו את כל החומרים נתיישב להכנת לוחד החלומות. נחלק לחניכים שסיימו להכין לוחד 4 פתקים. על כל פתק שאלה עליה צריכים לענות ולחבר ללוחד שהכינו.

השאלות:

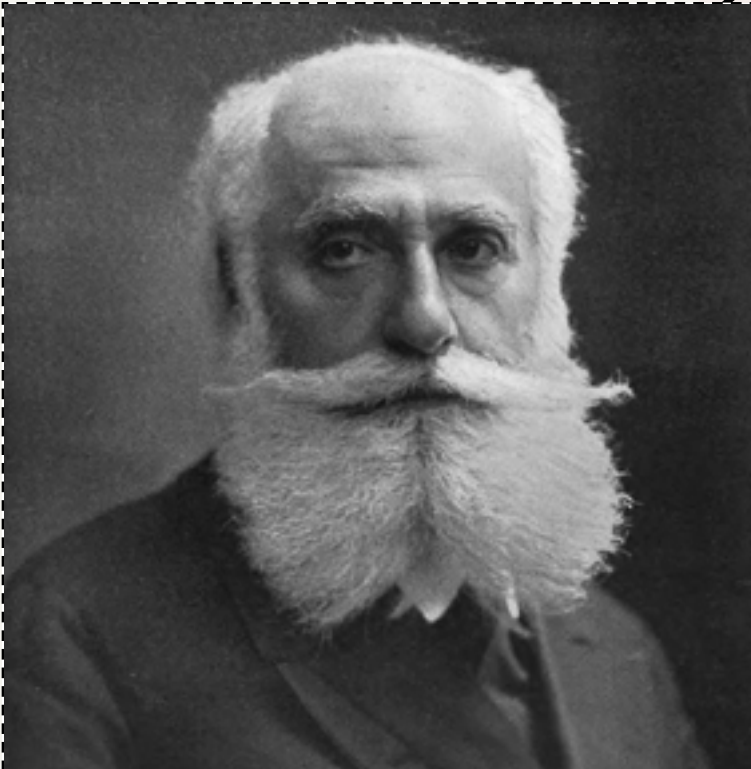
1. מה החלום שלי?
2. למה החלום הזה חשוב לי?
3. איזה כוחות יש בי כדי להגשים את החלום?
4. במי או במה אני יכול להיעזר על מנת להגשים את החלום שלי?

שלב ד':

נבחר עץ בסביבת הסניף ונתלה עליו את החלומות שכתבו החניכים בתחילת הפעולה - זהו "עץ החלומות שלנו".

דיון מסכם:

- למה חשוב לחלום חלומות? • אם חלמנו, האם זה אומר שבהכרח החלום יתגשם?
- מה צריך לעשות על מנת להגשים את החלום?

מקס נורדאו

החלום שלו: "יהדות השרירים"

החלום שלו היה שיהודים החיים בגולה יהפכו מלמדנים בלבד, לאנשי מעש. החלום שלו התגשם בצורם רבות, בניהם, הקמת תנועת מכבי הצעיר!

וולט דסני

החלום שלו: "עולם מאושר"

החלום שלו היה להקים מקום קסום שבו הורים וילדים יכולים להנות ביחד. החלום שלו התגשם בתעשיית סטים ופארקי שעשועים ענקיים לכל המשפחה בכל רחבי העולם!

אליענה תדהר

החלום שלה: "להיות כוכבת"

החלום שלה כבר מגיל צעיר היה להיות כוכבת. אחרי עבודה קשה שהתחילה עוד בהיותה חניכה בתנועת הצופים, היום היא כוכבת גדולה, גם לילדים וגם למבוגרים.

סתיו שפיר

החלום שלה היה: "צדק חברתי".
היא התחילה את צעדיה בקיץ 2011 כשהיתה ממובילות המחאה החברתית הגדולה שהסֵעירה את המדינה כולה, ובסופה נבחרה להיות חברת הכנסת הצעירה ביותר בתולדות המדינה.

חלומות קיימים אלפי שנים ועליהם
יש הרבה סיפורים. עליכם למצוא כמה
שיותר פרטים על הסיפור המפורסם
חלום יעקב.
יש לכם 5 דק' בהצלחה!

בשביל להגשים את החלום שלך אתה
צריך להיות יצירתי ולפעמים
להשתמש בדרכים מוזרות.
עליכם לכתוב את המילה חלום בגדול
בדרך יצירתית.
יש לכם 5 דק' בהצלחה!

**חלומות קיימים בכל העולם, בכל
התרבויות ובכל האנשים.
עליכם ללמוד להגיד את המילה חלום
בשפות שונות.**

**חלומות הם המקום לחלום בגדול
ולעשות דברים בגדול!
עליכם לעשות פירמידה אנושית!**

מערך 2 | פעולה בנושא: מה אני אעשה כשאהיה גדול?

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- הזדמנות לחשוב "מה ארצה לעשות כשאהיה גדול"
- חשיפה לכלים שיכולים לעזור בדרך להשגת מטרות

מסרים מרכזיים:

- אין דבר העומד בפני הרצון!
- נורמות חברתיות ומכשולים שונים לא יעמדו בדרך להשיג את המטרות שלי

קריאה לפעולה: קום תהיה כל מה שבא לך!

מהלך הפעולה:

מתודה ראשונה: דג מלוח

נשחק עם החניכים את המשחק המוכר "דג מלוח". על הקיר אליו הם צריכים להגיע נתלה פתקים עליהם כתובות אפשרויות לדברים שאפשר לעשות או להשיג כשהם יהיו גדולים (נספח א). מטרתו של החניך היא להגיע לקיר ולהשיג את אחד הפתקים. מסיימים את המשחק דג מלוח ומתיישבים לדיון.

הפתקים:

להקים משפחה	לקנות רכב	שחקן/ית	רופא/ה	עורכת/דין
לבקר בקוטב	מעצבת/ת	לטייל בעולם	מדען/ית	מורה

הערה למדריך:

בהתאם לגודל הקבוצה נבחר כמה פתקים נתלה על הקיר, ואת הפתקים הנוותרים נוסיף במהלך הדיון.

דיון:

נושיב את החניכים במעגל ונפרוש בפניהם את הפתקים שאספו.

- מה משותף לכל הפתקים?
- מישהו מתחבר ומזדהה עם אחד הפתקים ורוצה להשיג אותו בהמשך חייו?
- מה אתם הייתם רוצים לעשות או שיהיה לכם כשתהיו גדולים?

מתודה שנייה: הגשמת חלומות

נחלק לכל חניך יקבל 2 פתקים. נבקש מהם לכתוב על פתק אחד את שמם, ועל פתק שני משהו שהוא רוצה להשיג או לעשות בהמשך חייו. נעבור עם 2 כובעים בין החניכים כאשר בכובע אחד עליהם לשים את הפתק עם שמם ובשני את הפתק עם המטרה שלהם. לאחר מכן נגריל פתק מכל כובע ויווצר מצב בו יישלף שם של חניך אחד עם מטרה של חניך אחר מהקבוצה. בשלב הבא על כל החניכים להגשים את המטרה שנכתבה לחניך ששמו נשלף בדרך היצירתית ביותר. נעשה מספר סבבים ולאחר מכן נשב לדיון.

דיון:

- לפי מה אתם בוחרים את החלומות שלכם?
- האם החלום שלי יכול להתאים לכל אחד?
- אתם חושבים שלבנות ובנים יכולים להיות אותם חלומות?

הערה למדריך:

מטרת המתודה היא מצד אחד להראות לחניכים כי ניתן להגשים את החלומות ולהגיע למטרות שהם מציבים לעצמם להמשך השנים. מצד שני, הרעיון הוא לתת לחניכים את ההרגשה שהם יכולים לחלום ולרצות מה שמתחשק להם בלי קשר למה שמקובל ע"י החברה - במתודה יכול להיווצר מצב בו חניך כתב כי החלום שלו הוא להיות שחקן כדורגל מפורסם, והקבוצה מגשימה אותו עבורו ומעלים סרטון שלו משחק כדורגל לרשתות החברתיות. חשוב להבהיר לחניכים שזה בסדר להיות משהו שלא מצפים ממך להיות, העיקר לעשות את מה שאני רוצה.

מתודה שלישית: קופסת הכוחות שלי

נביא לחניכים קופסה ונכתוב עליה "קופסת הכוחות שלי" (ניתן גם לקשט ולעצב את הקופסה במידה וזה מתאים לקבוצה). נפזר מול החניכים מספר תכונות וכלים היכולים לשמש אותם ככוח להגיע למטרות שלהם בחיים. נבקש מהחניכים להסתובב בין הכוחות ולבחור מה מבינהם הם רוצים להכניס ל"קופסת הכוחות שלי", זאת אומרת אילו תכונות החניכים חושבים שיעזרו להם בהשגת החלומות לעתיד.

הערה למדריך: ניתן ללמוד כיצד מכינים קופסה מאוריגמי (קיפולי נייר), ללמד את החניכים ושכל אחד ואחת מהם יכינו "קופסת כוחות" אישית. ניתן לחלק לכל חניך פתקים ריקים ולבקש מהם לכתוב עליהם אילו כלים ותכונות (מאלו המפוזרים על הרצפה וגם כאלו לא) הם צריכים כדי להשיג את מטרתם ולהכניס לקופסה שלהם.

- יש כוח שהיה חשוב לכם במיוחד לקחת?
- למה יש כוחות מסוימים שוויתרתם עליהם?
- אתם חושבים שאתם צריכים את כל הכוחות בשביל להגיע אל המטרות שלכם?
- יש כוחות שתיקחו מהקופסא לחיים האמיתיים?

מתודה רביעית: קיר החלומות

נתלה בסניף אלבד עליו כתובים שמות החניכים. ליד כל שם מצויר ענן וכוכב. כל חניך רושם ליד שמו בענן משהו שהוא רוצה להשיג או לעשות שיהיה גדול, ובכוכב יבחר תכונה שיש בו שמסמלת את ה"כוח" שבו עליו דיברנו בשלב הקודם. כך החניך יבין שקיים קשר בין הכוחות שבו להשגת המטרות שלו, וכך כל הסניף יכול להיחשף לתוצר של הקבוצה מהפעולה, והחניכים ירגישו שיש מקום לחלומות שלהם בסניף.

רופא/ה

עורכת/ת דין

לקנות רכב

שחקן/ית

מורה

להקים משפחה

לטייל בעולם

מדען/ית

מעצב/ת

לבקר בקוטב

מערך 2 | פעולה בנושא: הכנה למירוץ לפיד

- מה יקבלו החניכים בפעולה?**
- ידע בנושא מרוץ הלפיד במכבי צעיר.
  - טעימה ממה שמחכה להם בטיול.

מסרים מרכזיים:
מרוץ הלפיד הינו מפעל תנועתי - מסורתי, ועל החניכים להכיר את אופי ומהלך הטיול.

מהלך הפעולה:
נפתח בלשאלו את החניכים האם הם שמעו פעם על טיול "מרוץ לפיד". במידה וכן, נשאל אותם מה הם יודעים וממי הם שמעו על הטיול.
הערה למדריך - במידה ויש חניך שמכיר ושמע על הטיול, יש לאפשר לו לספר לשאר חברי הקבוצה.

חלק א' - מהו מרוץ הלפיד?
נחלק את החניכים לזוגות/שלושות, ולכל קבוצה כזו ניתן פלקט ריק ונאמר להם שיש ברשותם 3 דרכים להשיג כמה שיותר מידע על מרוץ הלפיד: שיחת טלפון/מישהו מהסניף/אינטרנט. לכל אחת מהקבוצות ניתן את אחת משלוש הדרכים. נקציב לחניכים 15 דקות להשגת המידע.

הערה למדריך:
במידה ויש יותר חניכים, יהיו קבוצות שיקבלו את אותן הדרכים להשגת המידע.
לאחר מכן, נקדיש 5 דקות על מנת שכל קבוצה תציג את מה שהיא למדה על מרוץ הלפיד. אחרי שנערוך סבב בין כל אחת מהקבוצות, נציג לחניכים פלקט נוסף שעליו כתובות 5 עובדות על מרוץ הלפיד, אותן נתלה בחדר לאורך הפעולה.
אחרי כל עובדה נשאל את החניכים שאלה.

הערה למדריך:
יש לחשוף אחרי כל שאלה את העובדה הבאה, ולא את כל העובדות ביחד.

העובדות + השאלות:

- 1. עובדה:** מרוץ הלפיד הראשון נערך לפני 73 שנים.
שאלה: האם לפני 73 שנים הייתה קיימת מדינת ישראל?
- 2. עובדה:** בתחילת כל מרוץ לפיד מזניקים את לפיד "המכבים" מקברות המכבים.
שאלה: ליד איזו עיר נמצאים קברות המכבים?
- 3. עובדה:** בסיום טיול מרוץ הלפיד כל חניך יקבל סיכת מרוץ.
שאלה: מי יודע להגיד איזה סיכות כבר קיבלתם השנה?
- 4. עובדה:** בטיול מרוץ הלפיד אנחנו מטיילים ב"שביל ישראל".
שאלה: מי יודע מהם הצבעים שמסמנים את שביל ישראל?
- 5. עובדה:** בסיום טיול מרוץ הלפיד מתקיימת תהלוכת לפידים ענקית של כל התנועה.
שאלה: מי יודע כמה סניפים יש בתנועה?

תשובות:

- 1. לא.** מרוץ הלפיד הראשון נערך בשנת 1944 ומדינת ישראל הוקמה בשנת 1948.
- 2. ליד העיר מודיעין**
- 3. סיכת מסע מכבי וסיכת שיא שכבתי**
- 4. לבן, כחול, כתום**
- 5. 25 סניפים**

חלק ב' - מהלך הטיול

נפזר בשטח מוגדר בסניף פתקים במעטפות צבעוניות, כל פתק מתאר חלק אחר במרוץ הלפיד. נגיד לחניכים שבשלב הראשון עליהם למצוא את המעטפות. הערה למדריך - יש להחביא את המעטפות במקום בולט, לבחור צבע בולט למעטפה ולא להגזים עם גודל השטח שבו אתם מפזרים את המעטפות. כמובן שחשוב להגדיר לחניכים מה השטח.

הפתקים:

מגיעים לטקס בקברות המכבים יחד עם כל התנועה.	סופרים את כל החניכים ועולים לאוטובוסים.	מתכנסים בסניף מוקדם בבוקר.
אוכלים ארוחת צהריים.	מתחלקים לפי סניפים ונוסעים לתחילת המסלול.	אוכלים ארוחת בוקר.
נוסעים הביתה.	מגיעים לטקס הסיום ומקבלים סיכות.	מגיעים לתהלוכת הלפידים התנועתית.

אחרי שהקבוצה תמצא את כל המעטפות, יש להקציב להם זמן לסדר את הפתקים לפי סדר הטיול. במידה והחניכים טועים, אין צורך לעצור אותם באמצע. ניתן להם לסיים ולאחר מכן נסדר ביחד איתם את הסדר הנכון. לאחר מכן נעבור עם החניכים על כל שלב ונוודא שהחניכים מבינים מה הולך להיות בטיול.

חלק ג' - מה אני צריך להביא לטיול?

הערה למדריך - בשביל חלק עליכם להגיע מוכנים מראש עם תיק ובו חפצים שונים שחלקם רלוונטיים לטיול, חלקם רלוונטיים לטיולים אחרים וחלקם לא רלוונטיים לטיולים בכלל. כגון: מברשת שיניים, שק"ש, כריך, בקבוק מים, כובע, חאקי, כדור וכדומה. נציג בפני החניכים את תיק הטיול שלנו, וביחד איתם ננסה להבין איזה מהחפצים רלוונטיים לטיול ואיזה לא. אחרי שנבחר את החפצים הרלוונטיים, נארוז יחד עם החניכים את התיק לטיול.

הערה למדריך:

חשוב להכין לחניכים רשימת ציוד מסודרת שאיתה הם יצאו מהפעולה לקראת הטיול.

סופרים את כל
החניכים ועולים
לאוטובוסים.

מתכנסים
בסניף מוקדם
בבוקר.

אוכלים
ארוחת בוקר.

מגיעים לטקס
בקברות המכבים
יחד עם כל התנועה.

אוכלים ארוחת
צהריים.

מתחלקים לפי
סניפים ונוסעים
לתחילת המסלול.

מגיעים לטקס
הסיום
ומקבלים סיכות.

מגיעים
לתהלכת הלפידים
התנועתית.

נוסעים הביתה.

מערך 2 | פעולה בנושא: יצחק רבין בסימן מניעת אלימות

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- קבלת דעות וגישות שונות של אנשים שונים
- מוטיבציה לשינוי התנהגות ופעולה למיגור כל תופעה אלימה בסביבת חיו
- חיבור נושא האלימות לרצח יצחק רבין

מסרים מרכזיים:

- אלימות היא לא דרך לפיתרון בעיות וחוסר הסכמה
- שום מצב לא מצדיק פגיעה באדם אחר

קריאה לפעולה: להיות עירני למעשים שלי!

מהלך הפעולה:

שלב א- הנפש התאומה שלי

נבחר נציג מהקבוצה וננסה למצוא את הנפש התאומה שלו. החניך יעמוד עם הגב אל הקבוצה. שאר החניכים עומדים במעגל. בכל פעם הנציג שולף פתק מתוך כובע ועליו שאלה עם 2 אפשרויות (נספח א). על החניך להגיד מה הוא מעדיף מבין שתי האפשרויות. שאר החניכים המסכימים עם החניך נשארים לעמוד, ואלו המעדיפים את האופציה השנייה מתיישבים. כך נמשיך עם השאלות עד שייצא מצב בו נשאר אדם אחד עומד - הוא הנפש התאומה של החניך! ניתן לעשות מספר סיכובים עם נציגים שונים.

דיון:

- אתם חושבים שזה לגיטימי שיש אנשים שמעדיפים דברים שונים מכם?
- מה היחס שצריך להיות כלפי אנשים כאלה?
- קרה לכם שלא הסכמתם עם אנשים לגבי נושא חשוב לכם? איך התמודדתם עם המצב?
- אתם חושבים שיש אנשים שבחרים להתמודד עם חוסר הסכמה בצורה שלילית? מכירים מקרה כזה?
- מכירים מקרה שבו אנשים התמודדו עם חוסר הסכמה בצורה אלימה?

הערה למדריך:

יש לאפשר לחניכים לתת דוגמאות מהיום-יום שלהם ולקראת הסוף להכווין לרצח רבין.

שלב ב - סיטואציות של אלימות ביומיום

נשרטט על רצפת החדר קו לאורך החדר (מסקנטייפ/חבל/גיר), כאשר צד אחד הוא ל"אלים" והשני "לא אלים" (ניתן לשים שלט לכל צד). נקריא מצבים מסוימים ונבקש מהחניכים להיעמד בצד שהם חושבים שמתאר את המצב - האם הוא אלים או לא אלים. תוך כדי נשאל אותם מדוע בחרו לעמוד בצד שהם בחרו ואם אין ביניהם הסכמה על המיקום ביחס לסיטואציות ניתן לדבר על זה ולנסות לשכנע את החברים לעבור לצד השני.

הערה למדריך:

אפשר לבקש מהחניכים להביא סיטואציות מעולמם.

סיטואציות:

- להעליב מישהו בוואטספ הכיתתי.
- לזרוק אבנים על חתולי רחוב.
- לקלל את המורה מאחורי הגב.
- לקלל את המורה בפנים, מול כל הכיתה.
- לשחק טופי/משיכות שבדיות.
- ללעוג לילד החדש בכיתה.
- לזרוק בלוני מים על אנשים זרים שעוברים ברחוב.
- להזיז את הכיסא למישהו לפני שהוא מתיישב.
- לבעוט בחבר שלך.
- לצחוק בסתר על הילדה הכי מכווערת בכיתה.
- לגנוב קרשים למדורה של הקבוצה.
- להחדיר ווירוס למחשב של מישהו.
- להשתין על קן נמלים.
- לקשקש למישהו על הפנים עם משחת שיניים בטיול בזמן שהוא ישן.
- למשוך למישהו/י בשיער.
- להכריח מישהו לסחוב לך את התיק גם אם הוא לא רוצה.
- ערימת ילדים על המדריך
- לדחוף מישהו בצחוק על הדשא.
- לדרוך למישהו בטעות על הרגל.
- לגנוב את הסנדוויץ' למישהו מהתיק.
- לשים רגל לאחד מהילדים מכיתה ב'.
- להקים ילד קטן ממך באוטובוס כדי שלך יהיה מקום לשבת.

דיון:

- הסיטואציות האלה מוכרות לכם?
- אתם חושבים שיש הבדל אם האלימות באה בכוונה או בטעות?
- יש לרעתכם סיבה מסוימת שמצדיקה אלימות?
- איך אפשר להימנע מלהגיע למצב של אלימות?

הערה למדריך:

נבהיר לחניכים כי בכל אחד מהמקרים שהוצגו במשחק, היה איזשהו יחס אלים אולם יש שני גורמים מרכזיים שמבדילים בין המקרים - מה הייתה כוונתו של מי שנהג באופן אלים (האם עשה זאת באופן מכוון או בטעות) ומה הייתה חומרת הפגיעה באחר. במידה ויש גילויי אלימות במהלך המשחק, השתמשו בהם כדוגמאות בהמשך הפעולה ושוחחו עם חניככם על הנטייה להפוך התנהגות לאלימה באופן כל כך טבעי, מהיר ובלי לחשוב על כך.

שלב ג' - יצחק רבין

נציג לחניכים תמונה של יצחק רבין באמצע פלקט גדול. סביב התמונה ניצור שמש אסוציאציות - חניכים יזרקו ונרשום את הנאמר על יצחק רבין. נעבור על מה שהחניכים אמרו ונשלים את המידע על רבין - מי היה, כיצד נרצח, במסגרת העצרת "כן לשלום לא לאלימות"...

נחלק לחניכים את מילות השיר "שיר לשלום" ונסביר להם כי דקות לפני הרצח רבין שר על הבמה את השיר הזה. נקריא או נשמיע לחניכים את השיר.

נקריא לחניכים את המשפט שאמר רבין בעצרת:

"האלימות היא כרסום יסוד הדמוקרטיה, יש לגנות אותה, להוקיע אותה, לבודד אותה. זו לא דרכה של מדינת ישראל."

דיון:

- מה אתם מבינים מהשיר?
- אילו רגשות הוא מעלה לכם?
- מה המסר שלו?
- למה התכוון רבין במשפט?
- מה עלינו לעשות על מנת להפסיק תופעות של אלימות בחיינו?

נסיים את הפעולה במסר חיובי - אין צורך לנהוג באלימות בשביל לפתור בעיות, יש המון דרכים אחרות שלא פוגעות באף אחד.

נספח א - שתי אפשרויות:

1. ים או בריכה?
2. קורנפלקס עם כף או כפית?
3. שיער חלק או תלתלים?
4. נעליים פתוחות או סגורות?
5. עיניים כחולות או חומות?
6. שיעור חשבון או שיעור מדעים?
7. קולה או ספרייט?
8. אייפון או גלאקסי?
9. כלב או חתול?
10. מקדונלדס או פיצה?
11. מחשב או טלויזיה?
12. אוהל או בית מלון?
13. נוטלה או השחר?
14. פיתה או לחמניה?
15. גבינה לבנה או קוטג?
16. כדורסל או כדורגל?
17. גיטרה או תופים?
18. דיסני או ניקולודיאון?

קורנפלקס עם
כף או כפית?

ים או בריכה?

נעליים פתוחות
או סגורות?

שיער חלק או
תלתלים?

שיעור חשבון או
שיעור מדעים?

עיניים כחולות
או חומות?

אייפון או
גלאקסי?

קולה או ספרייט?

מקדונלדס או
פיצה?

כלב או חתול?

אוהל או
בית מלון?

מחשב או
טלוויזיה?

פיתה או
לחמניה?

נוטלה או השחר?

כדורסל או
כדורגל?

גבינה לבנה
או קוטג?

דיסני או
ניקולודיאון?

גיטרה או תופים?

מערך 2 | פעולה בנושא: אני שומר על עצמי

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- תפיסה חיובית לגבי אורח חיים בריא וכלים לשילובו ביום יום.
- מוטיבציה לשיפור אורח חיים בריא בחיי היום יום שלנו.

מסרים מרכזיים:

תנועת מכבי חרטה על דגלה את הסיסמא "נפש בריאה בגוף בריא" וחשוב להכיר ולפעול לאורה.
הבריאות היא אחד המרכיבים לחיים מאושרים.
שלושת המרכיבים לאורח חיים בריא: פעילות גופנית, תזונה מאוזנת ועושר חברתי.

קריאה לפעולה:

לבריאות! 😊

מהלך הפעולה:

הפעולה כולה תתקיים באווירה ספורטיבית

מתודה א: תחנות ספורט

במהלך הפעילות נעבור תחנות ספורטיביות, בתום כל תחנה יקבלו החניכים חלק מפאזל שבסופו יורכב המשפט: "נפש בריאה בגוף בריא".

הערה למדריך: בפעולה זו מוצעות מספר תחנות. אל תיקחו אותן כאופציה היחידה, מומלץ ורצוי להוסיף ולשנות לפי מאפייני החניכים. זכרו! נתאים את מספר חלקי הפאזל למספר התחנות. (פאזל בעזרי העיצוב)

התחנות:

- תחרות משיכה בחבל
- 3 מקלות
- מרוץ שליחים
- מרוץ שקים
- קליעה למטרה
- באולינג
- יוגה
- אירובי

דיון:

- נרכיב את כל חלקי הפאזל ונקבל את המשפט: "נפש בריאה בגוף בריא".
- בתחנות ביצענו סוגי פעילויות גופניות שונות.
- כיצד באה לידי ביטוי הפעילות הגופנית בחיינו?
- האם זה מספיק להגיע לשיעורי ספורט?
- למה חשוב לעשות ספורט ביומיום?
- איך ניתן לשלב יותר ספורט?

מתודה ב: מיהו אדם בריא

נחלק את הקבוצה לשני חלקים, כל חצי קבוצה תקבל דמות של ילד (עזרי עיצוב). בראש האחד יהיה כתוב "הבריאות חשובה לי", ובראש השני יהיה כתוב "הבריאות לא חשובה לי". על הקבוצה לתאר מה מאפיין את אורח חיו של הילד שקיבלו על ידי מענה על **שאלות**

מנחות:

מיהו האדם בתמונה: תנו לו שם.
איך נראה אורח חיי? איך נראה גופו? האם יש לו חברים? מה הוא עושה בזמנו הפנוי? כמה טלוויזיה הוא רואה? כמה הוא נמצא בחוץ בטבע? מה הוא אוכל? כמה ממתקים הוא אוכל? האם הוא מקיים פעילות גופנית? איזה? מה עוד מאפיין אותו?

מתודה ג: ארוחת בריאות

נבקש מראש מכל חניך להביא משהו מהבית לטובת ארוחת בריאות. ירקות, פירות, גבינות, ביצים קשות, לחם מלא וכו'... אפשר גם לחלק משימות יותר מורכבות כמו להביא סלט/ סלט פירות, להביא פשטידה, להכין מוזלי. נסיים את הפעולה בארוחת בריאות.

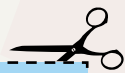

סביב שולחן האוכל, נקיים דיון מסכם:

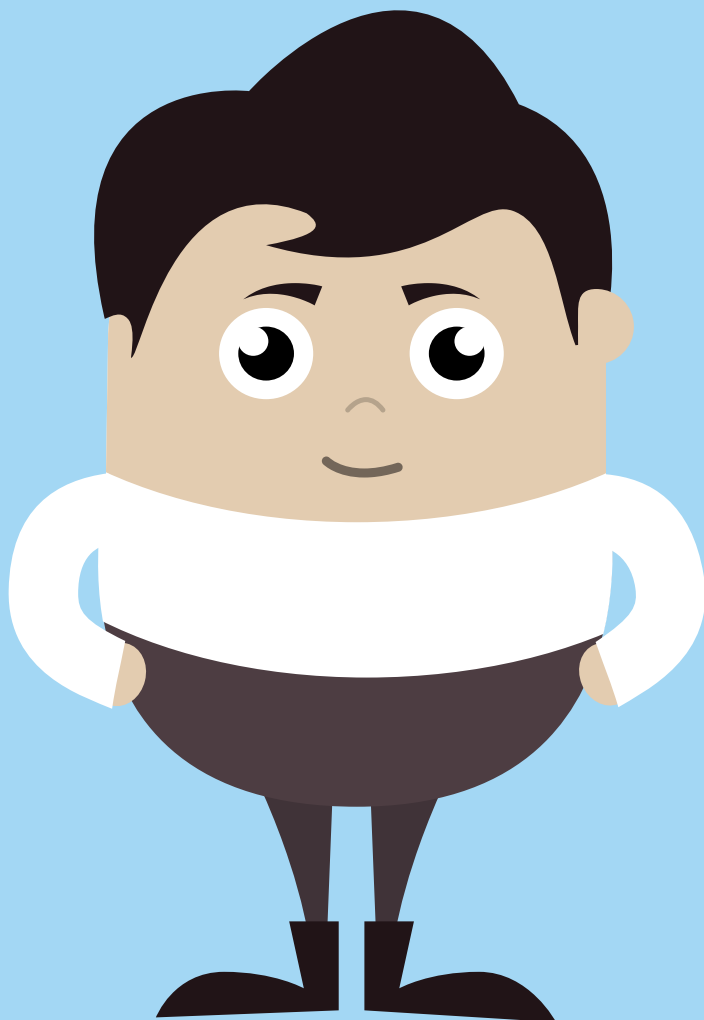
- איך נראה אורח חייכם היום? האם הייתם מגדירים אותו כ"בריא"?
- מה הייתם רוצים לשפר?
- על מה ההורים מעירים לכם בענייני בריאות (אוכל, זמן מול מסך, פעילות גופנית)?
- למה חשוב לשמור על אורח חיים בריא?

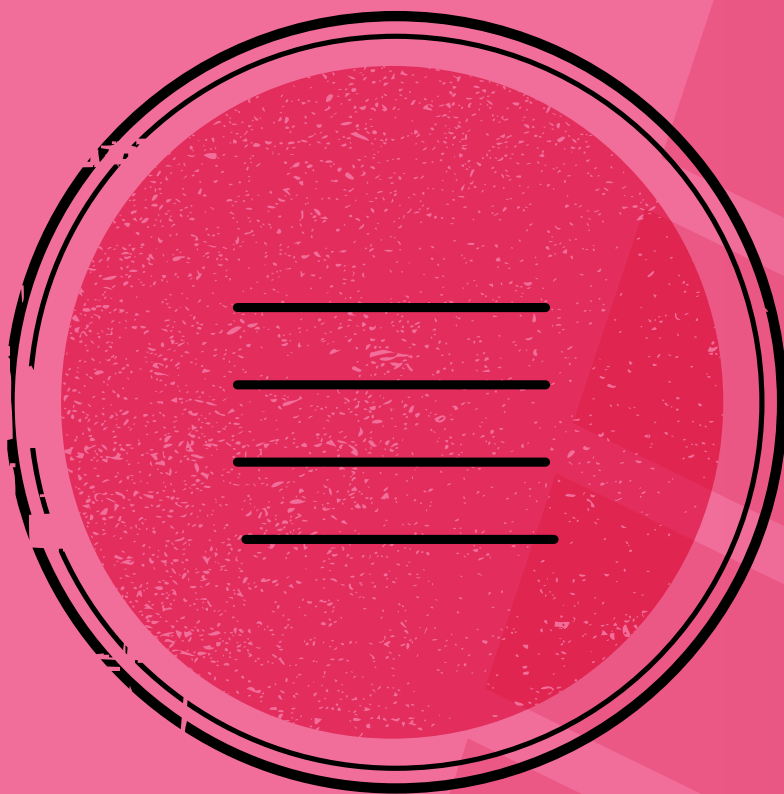
הבריאות חשובה לי

הבריאות לא חשובה לי

**מערך איזה כיף שיש
המון חברים**

#המדריך למדריך

מערך 3 | פעולה בנושא: כל אחד מאתנו קצת שונה

הערה למדריך: לפני הפעולה יש להערך עם חמרים ממוחזרים להכנת קופסאות אישיות. צריך להביא לפעולה סוגים של קטניות בצבעים שונים - שעועית לבנה, חומום, עדשים כתומות, אפונה ירוקה, ושעועית אדומה וכו'... (ניתן גם להביא סוכריות צבעוניות או כל חומר אחר שניתן יהיה להכניס לקופסאות) אפשר לקנות חבילות מכל מני סוגים ולחלק בין חברי הצוות.

מה יקבלו החניכים בפעולה?

הזדמנות לבחון מה שונה ומה דומה בין חברי הקבוצה.

מסרים מרכזיים:

- כפי שאמרו חכמינו: "בשלושה דברים אדם משתנה מחברו: בקולו, במראה ובדעת" (סנהדרין לח ע"א).
- כל אחד מאיתנו הוא קצת חריג. זה מה שהופך את העולם לכל כך מעניין!
- יש מאפיינים שיש לנו שליטה עליהם, ויש כאלה שלא! לכן, חשוב לקבל את עצמנו כמו שאנחנו, ולא פחות חשוב לקבל את האחרים כפי שהם.

קריאה לפעולה:

קבל את עצמך כמו שאתה, וקבל את השונות בקרב חבריך.

מהלך הפעולה:

פתיחה: קופסת הייחודיות שלי.

נפזר במרכז המעגל חומרים ממוחזרים מכל מני סוגים, גלילי נייר טואלט, קופסאות שימורים, קופסאות קטנות מכל מיני סוגים. וגם דבק, דפים צבעוניים, גואש ומדבקות. על כל חניך להכין לעצמו קופסא מקושטת שבראשה חור קטן (כמו סוג של קופת חיסכון שלא ניתן לראות מה יש בתוכה. זו תהיה "קופסת הייחודיות" של החניכים.

הערה למדריך: חשוב שיהיה ניתן לפתוח את הקופסא ולהוציא מה שיש בתוכה.

מסגרת הפעולה: במה אני שונה?

בחלק הזה ננסה לעזור לחניכים למצוא את המיוחד והשונה בעצמם בשלושה תחומים על פי הפסוק של הסנהדרין: "בשלושה דברים אדם משתנה מחברו: בקולו, במראה ובדעת" (סנהדרין לח ע"א).

לאורך הדרך נשאל את החניכים שאלות שהם צריכים לענות לגבי עצמם מ - 1-10. ניתן להם סוג מסוים של קטנייה (הצבעוניות חשובה לתוצר הסופי), והם יצטרכו להכניס לקופסת הייחודיות שלהם את מספר הקטניות שענו.
לדוגמא: עד כמה אתה אוהב לשיר מ - 1-10 (אחד הכי פחות 10 הכי הרבה)?
הכנס מספר שעועית לפי המספר שענית לתוך קופסת הייחודיות שלך.

חלק א' - קול

לכל אחד קול אחר ומיוחד. ניתן להתייחס ל"קול" במובן של סאונד (גובה/עוצמה /טון), וניתן להתייחס לקול במובן של מסר - כל מדריך יבחר את מה שמדבר אליו יותר. נשתמש בשיר - "זמר נוגה" (התשמע קולי). מילים רחל, לחן יוסי מוסטקי.
לשיר משמעויות רבות להן ניתן להתייחס בהקשר של "קול":
א. שרים אותו בשני קולות.
ב. הוא מדבר על מישהו שמעביר מסר ושואל - "האם שומעים את קולו"?
ג. שיר אהבה ממרחקים.

נשמיע לחניכים את השיר:

התשמע קולי רחוקי שלי
התשמע קולי באשר הנך
קול קורא בעוז, קול בוכה בדמי
ומעל לזמן מצווה ברכה.

תִּבְּל זֶה רֶבֶה וּדְרִיכִים בַּה רַב
נִפְגָּשׁוֹת לְדַק נִפְרָדוֹת לְעַד.
מִבְקֵשׁ אָדָם, אֵךְ כּוֹשְׁלוֹת רִגְלָיו,
לֹא יוֹכֵל לְמַצּוֹא אֶת אֲשֶׁר אֲבַד.

אחרון ימי כבר קרוב אולי,
כבר קרוב היום של דמעות פרידה.
אחכה לך עד יכבו חיי,
כחכות רחל לדודה.

נחלק את החניכים לשתי קבוצות וננסה לשיר את השיר בשני קולות.
קול אחד גבוה יותר, וקול אחד נמוך.

לאחר מכן נחלק להם את מילות השיר ונקיים דיון:

- כשרחל שואלת בשיר "התשמע קולי" - היא מתכוונת למסר מסויים. מה חשוב לה שישמעו בקולה? היא מצווה ברכה, באיזה קול היא קוראת? קול קורא בעוז - בעצמה גדולה.

- אשתו של אילן רמון בחרה להשמיע לאילן כשיר השכמה, כשהיה על מעבורת החלל קולומביה, את השיר "זמר נוגה" בלחנו של קראוס. לאחר שמעבורת החלל התרסקה, השיר הושמע פעמים רבות ברדיו כזיכרון לאילן רמון ולאסון המעבורת. למה בחרה רונה רמון דווקא בשיר הזה?

לסיכום החלק הזה:

1. עד כמה אני מרגיש שהקול שלי חזק? גשו לקטנייה מסויימת והכניסו מספר קטניות לקופסת הייחודיות שלכם כמספר שעניתם (לדוגמא - אני מרגיש שהקול שלי חזק אז אכניס 10 גרגרי חומוס לקופסא)
2. האם אני אוהב לשיר? האם אני שר טוב?

גשו לקטנייה מסויימת והכניסו מה שעניתם לקופסת הייחודיות שלכם.
אפשר להוסיף עוד שאלות - תלוי במספר סוגי הקטניות שהבאנו.

חלק ב' - מראה

נחלק את הקבוצה לזוגות.

נספר לחניכים שהם יוצאים למשימת ריגול סודית, במהלכה הם צריכים לבחור חמישה חשודים, ולחקור אותם מבלי שהם ידעו!! הם צריכים להתחבא ולתצפת מרחוק.
כל זוג יקבל דף תצפית, ויצטרך לבחור חמישה אנשים מרחבי הסניף (לא מהשכבה) לצפות בהם ולרשום על גבי הדף 10 מאפיינים שקשורים למראה שלהם.

« דף תצפית

חברים יקרים, הינכם יוצאים למשימת ריגול סודית ביותר! אסור לכם לגלות לאף אחד ועל אף אחד אסור לגלות אתכם! עליכם לבחור חמש דמויות שנראות לכם "חשודות" במעשה אסור, ולרשום כמה שיותר מאפיינים חיצוניים שמצאתם עליהם. שימרו על חשאיות מלאה! בהצלחה!

שם התצפיתנים: _____

מאפיינים חיצוניים הקשורים לשיער: _____

מאפיינים חיצוניים הקשורים למבנה גוף: _____

מאפיינים חיצוניים הקשורים לעיניים: _____

מאפיינים חיצוניים הקשורים ללבוש: _____

מאפיינים חיצוניים הקשורים לצבע עור: _____

מאפיינים חיצוניים הקשורים לפנים: _____

לאחר שהחניכים חזרו, נבקש מהם לרשום כל מאפיין שכתבו בדף התצפית על פתק נפרד ונפזר את כל המאפיינים על הרצפה, כך שיהיו המון המון מאפיינים שקשורים במראה מפוזרים בכל הרצפה.

דיון:

- ספרו מה למדתם מחוויית הצפייה ומאפייני המראה.
- האם צפיתם במישהו חריג במיוחד? סביר להניח שלא.
- אם כן, איך ייתכן שיש כאן כל כך הרבה מאפיינים שונים? כל אחד הוא קצת שונה!
- נשתף אח החניכים במקרה שבו אנחנו המדריכים הרגשנו שונים או בתכונה שאנחנו חשים שמיחדת אותנו מאחרים ונשאל - במה אתם מרגישים שאתם מיוחדים? שונים?

לסיכום החלק הזה:

1. עד כמה אני מרגיש שאני שונה מאחרים במראה החיצוני שלי מ - 1-10? הכניסו לקופסא.
2. עד כמה אני שמח מאיך שאני נראה מ - 1-10? שוב...
3. עד כמה אני עסוק במראה שלי מ - 1-10?
4. עד כמה אני עסוק במראה של אחרים מ - 1-10?
אפשר להוסיף עוד שאלות - תלוי במספר סוגי הקטניות שהבאנו.

חלק ג' - דעת

הערה למדריך: דעת יכול להתייחס למחשבות, דעות לגבי נושאים, ידע ועוד תחומים רבים. לקבוצות אקטיביות יותר, אפשר לשחק משחק שמאפשר לכל חניך להביא לידי ביטוי את תחומי החוזקה שלו.

נספר את הסיפור "דירה להשכיר".

ניתן לספר את הסיפור הקלאסי או לעשות התאמה לחיי היום יום שלנו:

- במרכז הארץ, בין כבישים וקניונים עומד לו בניין עם שישה דיירים. ומי גר בבניין?
בקומה הראשונה גר מפצח גרעינים כל היום רואה כדורגל וצועק על השכנים.
- בקומה השנייה גר מתכנת מחשבים כל היום מצוטט ומחפש חברים.
- בקומה השלישית גרים זוג עולים, הריחות בבית של בישולים מוזרים.
- בקומה הרביעית אישה דרוזית, מכינה פיתות עם לבנה כל שעה.
- בקומה החמישית שחקן מפורסם כל היום קורא מחזות בקול רם.
- בקומה השישית זוג דתי עם שבעה ילדים, שומרים על כשרות ומתפללים.

לאחר שהקראנו את הסיפור, נשאל: במה הדיירים השונים בסיפור שונים זה מזה? (תחומי עניין, תעסוקה, מאכלים, מסורות, משפחתיות, מראה חיצוני וכו'...)
נבשר לחניכים שבונים עוד קומה בבניין והם הולכים לגור בה. עליהם לבחור חיה מסוימת שתצטרף לסיפור, לצייר אותה ולנסות לחשוב אילו מאפיינים היו אומרים עליהם בסיפור (למוכשרים במיוחד - אפשר בחרוים!)

דיון:

- איזו חיה בחרתם ולמה - שתפו מה עשיתם.
- אילו תחומי דעת מבדילים בין אנשים בעולם?
- אילו שונות אתם מרגישים שיש אצלנו בקבוצה?

לסיכום החלק הזה:

1. עד כמה אני מרגיש שאני שונה מאחרים בתחביבים שלי? מ - 10-1 הכניסו לקופסא
  2. עד כמה אני אוהב לחקור וללמוד דברים חדשים?
  3. עד כמה אני אוהב לגוון את תחומי העיסוק שלי?
  4. עד כמה אני מרגיש מיוחד? מ - 10-1 שוב...
- אפשר להוסיף עוד שאלות - תלוי במספר סוגי הקטניות שהבאנו.
בסוף החלק הזה, נבקש מכולם לפתוח את הקופסאות שלהם ולהניח את כל הקטניות על גבי דף לבן.
נראה להם שלכל אחד יצא תלכיד שהוא שונה ומיוחד של קטניות. הצבעוניות שונה.

דיון:

מה אפשר ללמוד ממה שאנחנו רואים כאן?
נדגיש את המסר המרכזי של הפעולה - לפעמים, כשמסתכלים מסביב, מרגישים מאד שונים וחריגים. אבל למעשה, כל אחד מאיתנו הוא קצת חריג. זה מה שהופך את העולם לכל כך מעניין! יש מאפיינים שיש לנו שליטה עליהם, ויש כאלה שלא! לכן, חשוב לקבל את עצמנו כמו שאנחנו, ולא פחות חשוב לקבל את האחרים כפי שהם.

עזרים לפעולה

שם התצפיתנים

מאפיינים חיצוניים הקשורים
למבנה גוף:

מאפיינים חיצוניים הקשורים לשיער:

מאפיינים חיצוניים הקשורים ללבוש:

מאפיינים חיצוניים הקשורים לעיניים:

מאפיינים חיצוניים הקשורים לפנים:

מאפיינים חיצוניים הקשורים
לצבע עור:

מערך 3 | פעולה בנושא: המפגש עם השונה

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- בחינה עצמית לגבי האופן שבו הם מקבלים שונות בחברה.
- הזדמנות להבין את החשיבות והמשמעות של קבלת שונות בחברה.

מסרים מרכזיים:

"אל תעשה לחבריך, מה ששנוא עליך".

בכל יום סובבים אותנו אנשים שונים ומשונים. וגם אנחנו לעיתים חשים שונים בסיטואציות מסוימות. עלינו להכיר בשונים מאיתנו, ולא לגרום להם אי נוחות יותר גדולה ממה שיש להם מעצם היותם שונים.

קריאה לפעולה:

כחניכים בתנועת מכבי, עלינו מוטלת האחריות להוביל שינוי באופן שבו חניכים בקבוצה מקבלים אחד את השני.

מהלך הפעולה:

מתודה א: מי דומה ומי שונה?

כל חניך מקבל דף ובו קטגוריות שונות על עצמו (מזל, חודש לידה...).

לאחר שהחניכים מילאו את הדפים שלהם הם תולים את הדף על הגב ומסתובבים בחדר. כל חניך שרואה על גב של חניך אחר קטגוריה הזזה לשלו רושם את שמו על גבי הדף של החניך האחר.

לאחר מכן כל אחד לוקח את הדף ורואה שיש מסביבו אנשים הדומים לו ואנשים ששונים ממנו.

חברים שדומים לי	התשובה שלי	קטגוריה
		מזל
		חודש לידה
		מאכל אהוב
		צבע אהוב
		חוג
		מספר אחים

מתודה ב: אף אחד לא מבין אותי

נוציא חניך החוצה ובחוק ונבקש ממנו לעשות פנטומימה של תנין. לפני שנכניס אותו חזרה נאמר לחניכים שהנציג הולך לעשות פנטומימה של תנין אך לא משנה מה הם לא אומרים את המילה תנין.

הנציג נכנס לחדר ומציג את מה שהתבקש. לאחר כדקה, כשנראה שהנציג על סף תסכול.

נעצור את המשחק ונסביר מה עשינו. נסביר שזה לא היה כדי לצחוק עליו אלא כדי להבהיר נקודה.

לאחר מכן נשאל את החניך איך הוא הרגיש שלא הבינו אותו? האם הוא הרגיש שונה? נשאל את כל הקבוצה האם קרה להם פעם שלא הבינו אותם או שהם לא הבינו מישהו בגלל מגבלה מסוימת?

מתודה ג': סיפור.

במקום הסיפור הזה, אפשר להשתמש בסיפור "הברווזון המכוער"/הנס כריסטיאן אנדרסן (סיפור מוכר שגם החניכים בטח מכירים על ברווזון שנולד מכוער וכל חייו נדחה וחוזה התעללות מחבריו ומשפחתו, עד שגדל להיות ברבור).

נקריא לחניכים את הפתיחה של הסיפור "משהו אחר" קטרין קייב

"על גִּבְעָה שְׁטוּפֹת רֹחוֹת,
לְבָדוּ,
בְּלִי אֵף אֶחָד שְׂיֻכַּל לְהִיּוֹת חֶבֶר שְׁלוֹ,
גֵּר מְשֻׁהוּ אַחֵר."

"הוא ידע שְׁהוּא אַחֵר כִּי כֵן אָמְרוּ לוֹ בָּלֵם.
כְּשֶׁהִיָּה מְנֻסָּה לְשִׁבֵּת אִתָּם,
לְטַיֵּל אִתָּם,
אוּ לְהַצְטָרֵף לְמִשְׁחָקִים שֶׁלָּהֶם.
הֵם תָּמִיד אָמְרוּ:
מִצְטָעְרִים, אִתָּה לֹא מִשְׁלָנוּ.
אִתָּה לֹא כְּמוֹנוּ.
אִתָּה מְשֻׁהוּ אַחֵר."

דיון:

- מה גורם לו להרגיש מישהו אחר?
  - איך מתנהגים אליו האחרים?
  - האם אתם מכירים סיפורים כאלה באמת?
  - איך ילד שאינו משחק עם ילדים מרגיש?
  - איך מתנהגים אליו ילדים אחרים?
- חשבו על הילדים האלה, וחשבו גם על הפעמים שהתנהגו בצורה דומה אליכם (זה הרי קורה לכל אחד ברגע זה או אחר בחייו)
- איך אפשר להתנהג אחרת?
  - מה אנחנו יכולים לעשות כשאנחנו רואים מישהו מתנהג בצורה כזאת?
  - האם מתפקידנו להתערב ולשנות את המצב? כן!!

נסיים בנימה אופטימית עם סרטון המתאר אנשים עם מגבלויות שונות ומה הם מצליחים לעשות למרות המגבלה: לסרטון קוראים: הכל אפשרי
<https://www.youtube.com/watch?v=638Csha87pU>

עזרים לפעולה

קטגוריה	התשובה שלי	חברים שדומים לי
מזל		
חודש לידה		
מאכל אהוב		
צבע אהוב		
חוג		
מספר אהוב		

מערך 3 | פעולה בנושא: מסביב לעולם בפעולה אחת

מה יקבלו החניכים בפעולה?
העשרה, ידע וחשיפה על מדינות שונות בעולם.

מסרים מרכזיים:

מדינת ישראל ייחודית בתרבותה, סמליה, והאנשים שבה, אך היא שייכת לעולם גדול ומגוון.
לכל מדינה סמלים שונים, שפה, תרבות ומנהגים אחרים.

קריאה לפעולה:

על מנת להרחיב את אופקינו, עלינו ללמוד ולהכיר תרבויות אחרות בעולם ולהבין שישראל הינה מדינה אחת קטנה בעולם גדול ומגוון.

מהלך הפעולה:

מתודה א: הרוח נושבת

נעמיד את החניכים במעגל. נבחר נציג שיעמוד במרכז המעגל ובכל סיבוב יצטרך לומר "הרוח נושבת על כל מי...". ויצטרך לבחור מאפיין כלשהו שקיים בתרבות הישראלית שהחניך מתחבר אליו וחל עליו, וכל חניך שמתחבר למאפיין שהנציג בחר קם ממקומו ומחליף את מקומו עם חניך נוסף שקם. חניך שנותר ללא מקום הוא הנציג החדש. דוגמאות למאפיינים: כל מי שאוהב פלאפל, כל מי שלובש חאקי, כל מי שמדבר עברית, כל מי שחוגג את יום העצמאות, כל מי שמניף דגל ישראל...

מתודה ב:

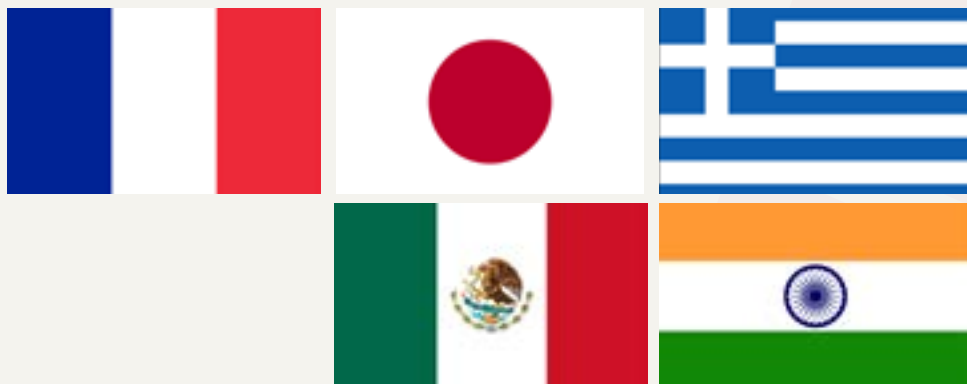
נחלק את החניכים לזוגות וכל זוג יישב בשורה בצורה אקראית במרחב. נבחר זוג שאחד יהיה החתול (תופס) והשני יהיה העכבר (נתפס). מטרת החתול היא לתפוס את העכבר. מטרת העכבר היא לא להיתפס. בכדי לא להיתפס העכבר צריך להתיישב ליד אחד הזוגות שיושבים במרחב. לדוגמא - אם העכבר התיישב בצד הימני של הזוג, החניך שיושב בצד השמאלי קם והופך להיות החתול והחתול הנוכחי הופך להיות העכבר.
*אם החתול תפס את העכבר הם מתחלפים בתפקידיהם.
לפני שהעכבר יכול להתיישב ליד זוג, הוא צריך לקחת פתק שיהיה מונח במרחב. על הפתקים יהיו כתובים דוגמאות למאפיינים המשתייכים לאחת מהמדינות הבאות: יוון, יפן, צרפת, הודו ומקסיקו.

מתודה ג:

נניח מול החניכים תמונות של דגלים של 5 מדינות (תרבויות) שונות:

יוון יפן צרפת הודו מקסיקו

במתודה זו נשתמש בפתקים שהחניכים אספו במתודה ב. הפתקים יהיו מחולקים לפי צבעים והחניכים יתחלקו בהתאם (לדוגמא- אם לחניך 1 ולחניך 2 יש פתקים בצבע כחול לכן, הם באותה קבוצה) יוון- כחול, יפן- אדום, צרפת- לבן, הודו- חום, מקסיקו- ירוק על החניכים לקרוא את המאפיינים ולנסות להבין לאיזה תרבות הם שייכים, ולהניח את הפתקים מתחת לדגל של התרבות.

אוכל: טאקו	אוכל: קארי	אוכל: בגט, קוראסון	אוכל: סושי	אוכל: יוגורט
מנהגים: פיאסטה	מנהגים: יוגה	מנהגים: תהלוכת הבסטיליה	מנהגים: קראטה, סומו	מנהגים: שבירת צלחות בשמחות
שפה: ספרדית	שפה: הינדית	שפה: צרפתית	שפה: יפנית	שפה: יוונית
בגדים: פונצ'ו	בגדים: סרי	בגדים: ברט	בגדים: קימונו	בגדים: טוגה

מתודה ד: מסע מסביב לעולם

נניח בפני החניכים את מפת העולם, ונבקש מהם לספר באילו מדינות ביקרו כבר (אם בכלל) ולסמן עם טוש על גבי המפה (גם המדריך יסמן).

דיון מסכם מתודי:

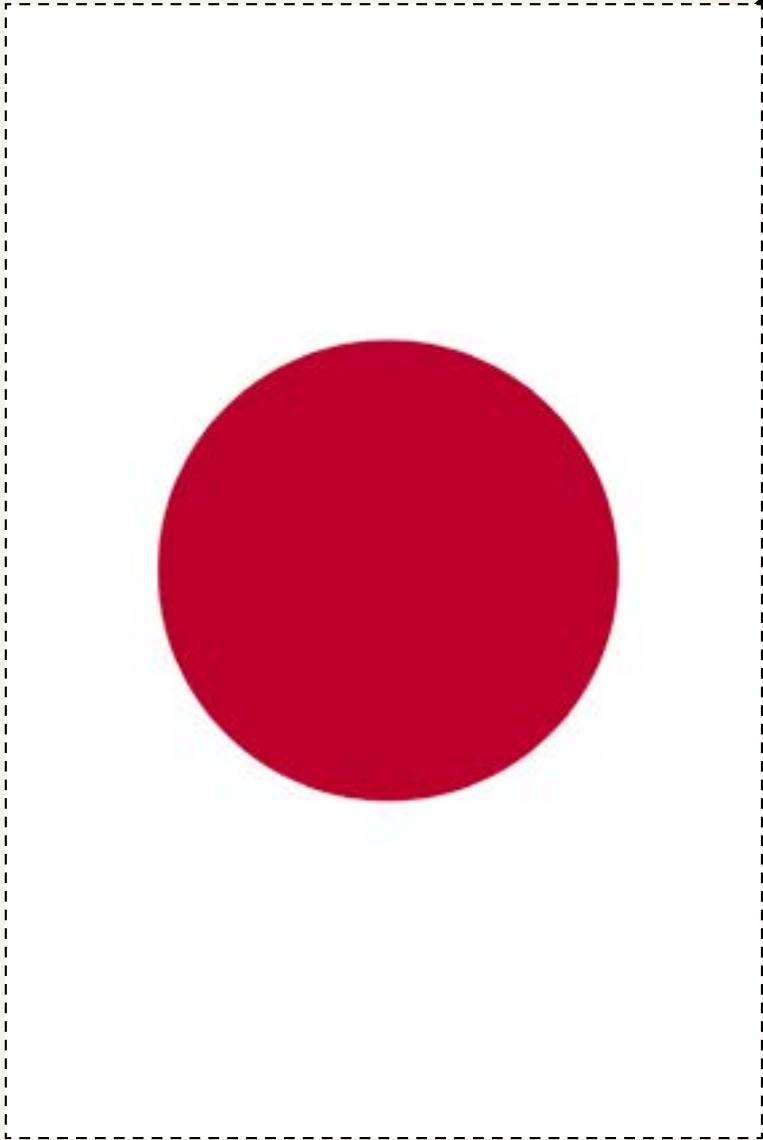
נושיב את החניכים במעגל.

נחזיק קצה של כדור צמר ונשאל את השאלות הבאות, אך חניך שירצה לענות על שאלה הכדור יזרק אליו והוא יצטרך להחזיק את חוט הצמר, לענות על השאלה, ולזרוק לחניך הבא שרוצה לענות. לבסוף נוכל לראות כי למרות השוני בינינו (בין התרבויות) עדיין כולנו קשורים אחד לשני.

- אילו מדינות ביקרנו?
- ספר מה היה הכי מיוחד במדינה שביקרת בה
- באילו יבשות אף אחד מהקבוצה עוד לא ביקר?
- איזו תרבות הכי עניינה אותך? למה?
- האם למדת משהו חדש על תרבות כלשהי שלא ידעת? מה למדת?
- במה שונות התרבויות?
- האם ידעת כי קיים שוני רב בין התרבויות?

אוכל:
יוגורט

מנהגים:
שבירת צלחות בשמחות

שפה:
יונית

בגדים:
טובה

**אוכל:
סושי**

**מנהגים:
קראטה, סומו**

**שפה:
יפנית**

**בגדים:
קימונו**

אוכל:
בגט, קוראסון

מנהגים:
תהלכות הבסטיליה

שפה:
צרפתית

בגדים:
ברט

אוכל:
קארי

מנהגים:
יוגה

שפה:
הינדית

בגדים:
סרי

**אוכל:
טאקו**

**מנהגים:
פיאסטה**

**שפה:
ספרדית**

**בגדים:
פונצ'ו**

מערך 3 | פעולה בנושא: העץ הנדיב

מה יקבלו החניכים בפעולה?

הזדמנות לבחון את יחסי הגומלין בינם לבין הקהילה.

מסרים מרכזיים:

- תרומתי לקהילה מועילה גם לי וגם לקהילה שלי.
- נתינה היא סיפוק אמיתי.

מהלך הפעולה:

משחק פתיחה - קרב צחוקים

נעמיד את החניכים בשתי שורות אחת מול השנייה. לכל חניך בשורה אחת מחלקים מספר, ולכל חניך בשורה השנייה מחלקים אות. בכל סיבוב נקרא בקול במספר אחד ובאות אחת. שני הנציגים יגיעו לאמצע ויצטרכו להצחיק אחד את השני. הראשון שמצליח להצחיק מבלי לצחוק בעצמו מזכה את הקבוצה שלו בנקודה. הקבוצה שמצליחה לגרום לקבוצה השנייה לצחוק כמה שיותר פעמים מנצחת.

מתודה א: העץ הנדיב

ממחיזים יחד עם החניכים את הסיפור "העץ הנדיב". בוחרים שישה חניכים עבור התפקידים הבאים: ילד, עץ, תפוחים, עלים, ענפים וגזע. כל אחד מהם מקבל כתר או שלט עם התפקיד שלו. נקריא את הסיפור ובמקביל החניכים ימחיזו בפנטומימה את ההצגה לשאר הקבוצה שתשמש כקהל.

דיון:

- מישהו מכיר את הסיפור?
- מה המסר של הסיפור?
- הייתם מתנהגים אחרת מהילד או מהעץ?
- מי אתם חושבים שהרוויח מהסיפור?
- אז למה המשפט החוזר בסיפור הוא "והעץ היה מאושר"?

הערה למדריך:

כנראה שהחניכים יענו שהילד הרוויח מהסיפור. חשוב שיצאו מהדיון עם נקודה למחשבה האם גם מי שנותן יכול לקבל.

פעם אחת הייתה עץ... והוא אהב ילד קטן אחד. וכל יום הילד היה בא ואוסף את העלים של העץ ועושה מהם כתרים ומשחק במלך היער. הוא היה מטפס על הגזע ומתנדנד לו על הענפים ואוכל תפוחי-עץ. והם היו משחקים במחבואים. וכשהילד היה מתעייף, הוא היה נרדם בצלו של העץ. והילד אהב את העץ מאד מאד. והעץ היה מאשר. אך הזמן חלף לו, והילד הלך וגדל. ולעתים קרובות העץ נשאר לבדו.

ואז הילד בא יום אחד אל העץ, והעץ אמר: "בוא ילד, בוא תטפס על הגזע שלי, תתנדנד על הענפים ותאכל תפוחים ותשחק בצלי ותהיה מאשר".

"אני יותר מדי גדול בשביל לטפס ולשחק", אמר הילד. "אני רוצה לקנות דברים ולעשות חיים. אני רוצה קצת כסף. אתה יכול לתת לי קצת כסף?"

"אני מצטער", אמר העץ, "אבל אין לי כסף יש לי רק עלים ותפוחים. קח את התפוחים שלי, ילד, תמכור אותם בעיר. כך יהיה לך כסף ותהיה מאשר".

ואז הילד טפס על העץ והטף ממנו את התפוחים ולקח אותם אתו. והעץ היה מאשר. אבל הילד הלך ולא חזר הרבה זמן... והעץ היה עצוב...

ואז יום אחד הילד חזר והעץ רעד מרב שמחה ואמר: "בוא ילד, בוא תטפס על הגזע שלי, ותתנדנד על הענפים ותהיה מאשר".

"אני יותר מדי עסוק בשביל לטפס על עצים", אמר הילד. "אני רוצה בית, שיהיה לי חם", הוא אמר. "אני רוצה אשה ואני רוצה ילדים, ובשביל זה אני צריך בית. אתה יכול לתת לי בית?"

"אבל אין לי בית", אמר העץ, "היער הוא ביתי. אבל אתה יכול לקצץ את הענפים שלי ולבנות בית. אז תהיה מאשר".

הילד קצץ לעץ את ענפיו ולקח אותם אתו לבנות את ביתו. והעץ היה מאשר. אבל הילד הלך ולא חזר הרבה זמן...

וכשהוא חזר העץ היה כל-כך מאשר שבקשי הצליח לדבר. "בוא ילד", הוא לחש, בוא תשחק".

"אני יותר מדי זקן ועצוב בשביל לשחק" אמר הילד. "אני רוצה סירה שתקח אותי הרחק הרחק מכאן. אתה יכול לתת לי סירה?"

"כרות את הגזע שלי ותעשה לך סירה" אמר העץ. "כך תוכל להפליג למרחקים ותהיה מאשר".

הילד כרת לעץ את הגזע ובנה לו סירה והפליג למרחקים. והעץ היה מאשר.. אבל לא מאשר ממש

ואחרי הרבה זמן הילד חזר שוב.

"אני מצטער, ילד", אמר העץ, "אבל לא נשאר לי שום דבר לתת לך, הלואי שיכלתי לתת לך משהו, אבל לא נשאר לי כלום. אני סתם גזע כרות זקן. אני מצטער..."

"אני לא צריך הרבה עכשו" אמר הילד, "רק מקום שקט לשבת ולנוח. אני עיף מאד".

"אם כך", אמר העץ וזקף את עצמו כמה שרק הצליח, "אם כך, גזע כרות זקן הוא כן טוב בשביל לשבת ולנוח. בוא, ילד, שב לך ותנוח" והילד ישב. והעץ היה מאשר.

מתודה ב: משחק הסיטואציות

נציג בפני החניכים מספר סיטואציות שקשורות לנתינה בחיי היומיום שלהם. כל חניך מקבל 2 פתקים בצבעים שונים. לאחר שנקריא כל סיטואציה נציג בפני החניכים את השאלה - מי הרוויח מהמצב, צד א' או צד ב'? כל פתק יסמל צד מסוים והחניכים יצטרכו להרים אותו בהתאמה למה שחושבים.

ציוד:

פתקים צבעוניים כמספר החניכים בשני צבעים

סיטואציות בחיי היומיום:

1. אמא שלי עזרה לי להכין את שיעורי הבית שלי בחשבון כשהיה לי קשה.
2. הוצאתי את הכלב שלי לטיול ושיחקתי איתו בגינה בשכונה.
3. המדריך שלי ליווה אותי עד הבית אחרי הפעולה כי פחדתי ללכת לבד.
4. חבר שלי נתן לי חצי מהסנדוויץ שלו כי שכחתי את שלי בבית.
5. חברים שלי ואני שיחקנו כדורגל אחר הצהריים, אחותי הקטנה וחברות שלה ביקשו להצטרף אז נתנו להן למרות שהן לא יודעות לשחק כדורגל.
6. בדרך חזרה מבית הספר חבר שלי נפל וקיבל מכה בברך. סחבתי את התיק שלו, עזרתי לו להגיע הביתה ולטפל במכה.
7. הלכתי לבקר אצל סבתא, רציתי לשחק על המחשב ולמרות שהיא השתמשה בו היא פינתה אותו בשבילי.

דיון:

- מה המשותף בין כל הסיטואציות?
- תמיד יש רק צד אחד שמרוויח?
- האם גם מי שנותן יכול ליהנות מהנתינה שלו?
- מה אתם חושבים שגרם לעץ להיות מאושר?
- מה יכול לגרום לבנאדם להיות "מאושר" כמו העץ?

מתודה ג: חלוקת תפוחים

נראה לחניכים שגם הם בעצמם יכולים להנות מלתת משהו לאחרים. החניכים יחשבו על משפטים אותם הם רוצים לחלק לסביבה, ירשמו על פתקים ויקשטו אותם. לאחר מכן הקבוצה תסתובב ברחבת הסניף ותחלק לעוברים והשבים פתקים יחד עם תפוחים (החתוכים מראש).

ציוד:

תפוחים, פתקים, טושים

ילד

עץ

תפוחים

עלים

ענפים

גזע

סיפור העץ הנדיב / ש. סילברסטיין-תרגום יהודה מלצר

פעם אחת הייתה עץ... והוא אהב ילד קטן אחד. וככל יום הילד היה בא ואוסף את העלים של העץ ועושה מהם כתרים ומשחק במלך היער. הוא היה מטפס על הגזע ומתנדנד לו על הענפים ואוכל תפוחי-עץ. והם היו משחקים במחבואים. וכשהילד היה מתעייף, הוא היה נרדם בצלו של העץ. והילד אהב את העץ מאד מאד. והעץ היה מאשר. אך הזמן חלף לו, והילד הלך וגדל. ולעתים קרובות העץ נשאר לבדו.

ואז הילד בא יום אחד אל העץ, והעץ אמר: "בוא ילד, בוא תטפס על הגזע שלי, תתנדנד על הענפים ותאכל תפוחים ותשחק בצלי ותהיה מאשר"

"אני יותר מדי גדול בשביל לטפס ולשחק", אמר הילד. "אני רוצה לקנות דברים ולעשות חיים. אני רוצה קצת כסף. אתה יכול לתת לי קצת כסף?"

"אני מצטער", אמר העץ, "אבל אין לי כסף יש לי רק עלים ותפוחים. קח את התפוחים שלי, ילד, תמכור אותם בעיר. כך יהיה לך כסף ותהיה מאשר".

ואז הילד טפס על העץ וקטף ממנו את התפוחים ולקח אותם איתו.

והעץ היה מאשר. אבל הילד הלך ולא חזר הרבה זמן... והעץ היה עצוב...

ואז יום אחד הילד חזר והעץ רעד מרוב שמחה ואמר: "בוא ילד, בוא תטפס על הגזע שלי, ותתנדנד על הענפים ותהיה מאשר".

"אני יותר מדי עסוק בשביל לטפס על עצים", אמר הילד. "אני רוצה בית, שיהיה לי חם", הוא אמר. "אני רוצה אשה ואני רוצה ילדים, ובשביל זה אני צריך בית. אתה יכול לתת לי בית?"

"אבל אין לי בית", אמר העץ, "היער הוא ביתי. אבל אתה יכול לקצץ את הענפים שלי ולבנות בית. אז תהיה מאשר".

הילד קצץ לעץ את ענפיו ולקח אותם איתו לבנות את ביתו. והעץ היה מאשר. אבל הילד הלך ולא חזר הרבה זמן...

ובשהוא חזר העץ היה כל-כך מאשר שבקשי הצליח לדבר. "בוא ילד", הוא לחש, בוא תשחק".

"אני יותר מדי זקן ועצוב בשביל לשחק" אמר הילד. "אני רוצה סירה שתקח אותי הרחק הרחק מכאן. אתה יכול לתת לי סירה?"

"כרות את הגזע שלי ותעשה לך סירה" אמר העץ. "כך תוכל להפליג למרחקים ותהיה מאשר"

הילד כרת לעץ את הגזע ובנה לו סירה והפליג למרחקים. והעץ היה מאשר.. אבל לא מאשר ממש

ואחרי הרבה זמן הילד חזר שוב.

"אני מצטער, ילד", אמר העץ, "אבל לא נשאר לי שום דבר לתת לך. הלוואי שיכלתי לתת לך משהו, אבל לא נשאר לי כלום. אני סתם גזע כרות זקן. אני מצטער..."

"אני לא צריך הרבה עכשו" אמר הילד, "רק מקום שקט לשבת ולנוח. אני עיף מאד".

"אם כך", אמר העץ וזקף את עצמו כפמה שרק הצליח, "אם כך, גזע כרות זקן הוא כן טוב בשביל לשבת ולנוח. בוא, ילד, שב לך ותנוח" והילד ישב. והעץ היה מאשר.

מערך 3 | פעולה בנושא: האוכלוסיות השונות מסביבי

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- חשיפה לאוכלוסיות שונות בקהילה.
- ידע לגבי יחס החברה לאוכלוסיות אלו.

מסרים מרכזיים:

מסביבי ישנם כל מיני סוגים של אנשים שבאים מרקעים שונים ומתרבות שונה, היחס שלי אליהם לא יכול להיות שונה מהיחס שלי לדומים אליי.

מהלך הפעולה:

"חפש את המטמון"

הפעולה כולה תהיה במסגרת המשחק חפש את המטמון. החניכים יעברו בין פתק לפתק המוחבא ברחבי הסניף עד שיגיעו אל המטמון. כל תחנה קשורה לקבוצה חלשה אחרת בקהילה.

תחנה מס' 1 - עניים

בתחנה זו יהיו כיסאות כמספר החניכים שבקבוצה. המטרה של החניכים תהיה להתחיל לעבור מנקודת ההתחלה ועד לקו המוגדר כשהם עומדים אך ורק על הכיסאות. אם חניך דורך על הרצפה, כל הקבוצה צריכה לחזור לנקודת ההתחלה. הערה: לחניכים קטנים מומלץ להקציב 3 הזדמנויות ולחניכים גדולים מומלץ להקציב זמן למשימה.

- לאחר סיום המשימה החניכים יקבלו כרטיסיה שעליה כתובה ההגדרה ל - "קו העוני" ואת הרמז למיקום של הפתק הבא.

תחנה מס' 2 - עולים חדשים

החניכים יקבלו מפת עולם אילמת. עליהם יהיה להתאים על מפת העולם את כל הארצות מהן עולים אנשים לישראל. הערה: שוב, מומלץ לתת לחניכים קטנים מספר הזדמנויות מוגבל לטעות, ולחניכים גדולים יותר להגביל בזמן...

- לאחר סיום המשימה החניכים יקבלו כרטיסיה שעליה מעט מידע על עולים חדשים בישראל, ואת הרמז למיקום של הפתק הבא.

תחנה מס' 3 - קשישים

נחלק את החניכים לשתי קבוצות, קבוצה 1 צעירים והשנייה קשישים. לקשישים ישנם מגבלות בתנועה, כגון הליכה כפופה ואיטיות. כעת נשחק תופסת רגילה כאשר כל אחד מתנהל על פי מאפייני קבוצתו.

- לאחר סיום המשימה החניכים יקבלו משימה שעליה כתוב על הקשישים בישראל ועליה מיקום של הרמז הבא.

תחנה מס' 4 - נכים

- נגדיר לקבוצה נקודת יעד אליה הם צריכים להגיע בזמן מוגדר (כ- 30 שניות, זמן מאתגר). ניתן לקבוצה מספר כללי של איברים איתם מותר להם לעבור, לדוגמא קבוצה של 10 תקבל 5 רגליים 21 ידיים (להעזר אחד בשני, יצירתיות).
- לאחר סיום המשימה החניכים יקבלו כרטיסיה שעליה יש מידע על הנכים בישראל ואת הרמז למיקום של הפתק הבא.

תחנה מס' 5 - סיכום

- המדריך יסביר לחניכים שיש להם 2-3 דק' בלבד על מנת לחזור על כל החומרים שקיבלו במהלך המשחק. כעת הם הולכים להישאל שאלות בנושא. רק במידה והם יענו על כל השאלות נכון, הם יקבלו את הרמז האחרון שיוביל אותם אל המטמון...
- לאחר סיום המשימה החניכים יקבלו כרטיסיה שעליה כתוב הרמז למיקום של המטמון.

תחנה מס' 6 - המטמון

הערה למדריך:

מומלץ שהמטמון יהיה משהו מוחשי (טופי, מושמוש, מצרכים לפיתות בטאבון...).

דיון:

- מה למדתם חדש בפעולה?
- מה הכי הפריע לכם מכל הדוגמאות שעסקנו בהן בפעולה?
- האם אנחנו עושים משהו בשביל זה?
- מה עוד אפשר לעשות בשביל לעזור לאוכלוסיות אלה?

נספחים

הגדרה לקו העוני

קו העוני הוא מדד חברתי- כלכלי, המתייחס לרמות ההכנסה הכלכלית של אדם או משפחה (כמה כסף משפחה מכניסה בחודש). אדם או משפחה ייחשבו עניים אם ההכנסות שלהם נמוכות מהמוגדר. "קו עוני" מגדיר מי נחשב עני ומי נחשב עשיר במדינה. קו העוני הוא יחסי לכל מדינה, לכן במדינות עשירות קו העוני יהיה גבוה יותר מאשר במדינות עניות. במדינות הרווחה (כמו מדינת ישראל) מקובל שהמדינה מסייעת לאזרחיה הנמצאים מתחת לקו העוני בדרך של מתן הטבות שונות, כספיות או שוות כסף.

מפת עולם אילמת וארצות שמהן עלו לישראל:
אתיופיה, רוסיה, אוקראינה, הודו, גרמניה, רומניה, מרוקו, תימן, עירק, פולין

קצת על עולים חדשים:

במסורת היהודית מקובל לקרוא ליהודי שהגיע לארץ ישראל, בעיקר אם הגיע כדי להשתקע בה, "עולה". נעשית הבחנה ברורה בין הגירה, שהיא מעבר מארץ לארץ באופן כללי, לבין עלייה המציינת השתקעות של יהודים בארץ ישראל. המסורת היהודית רואה בעלייה לארץ ישראל מצווה גדולה (מצוות יישוב ארץ ישראל), ולפיכך העולה החדש נחשב כמי שקיים מצווה מיוחדת במינה. בחוק הישראלי "עולה חדש" הוא מעמד שבו נמצא מי שמבקש לשבת ישיבת קבע בישראל מכוח חוק השבות. חוק השבות מעניק זכות עלייה לישראל לא רק ליהודים, אלא גם לאנשים ממוצא יהודי עד דור שלישי, וכן לבני זוג של יהודים.

קשישים בישראל

בני אדם בוגרים נקראים כיום "זקנים" או "קשישים" לאחר שעברו את שלב אמצע החיים, לעתים מקובל להגדיר זקנה עם הגיעם לשלב אמצע שנות השישים לחייהם. הגדרת תחילתו גיל הזקנה שונה בתרבויות שונות ואינה אחידה. ישנן תרבויות השמות דגש על הופעת סימני הזקנה הפיזיים, כדוגמת שיער שיבה, כמדד לתחילת גיל זקנה. ישנן תרבויות אחרות בהן נובעת ההגדרה ממעמד חברתי ומשפחתי, והאדם מוגדר זקן כאשר ילדיו בגרו והחלו בחיים עצמאיים כבוגרים.

המושג **נכות** מוגדר בחוק הביטוח הלאומי בתור מגבלה בתפקוד גופני או נפשי הנובעת ממום מולד או מפגיעה פיזית או נפשית, עקב מחלה, תאונה, זדון וכדומה. נכות יכולה להתבטא כאי-יכולת, תפקוד חלקי או חוסר תפקוד מוחלט של חלק בגוף האדם. נכות יכולה להיות גם פגיעה בנפשו של האדם. רמת הנכות משתנה ומתפרסת על פני טווח רחב של מגבלות, קלות וחמורות.

שאלות על קטעי המידע השונים:

1. משפחות שנמצאות מעל לקו העוני נחשבות עניות - **לא נכון**. מתחת לקו העוני
2. בכל מדינות הרווחה קו העוני זהה - **לא נכון**. קו העוני משתנה ממדינה למדינה
3. על פי המדיניות בישראל, עוזרים כלכלית למשפחות מתחת לקו העוני - **נכון**
4. כל אדם יכול להעלות לארץ על פי "חוק השבות" - **לא נכון**. כל אדם יהודי
5. על פי המסורת היהודית, לעלות לארץ זו מצווה - **נכון**
6. מקובל להגדיר זקנה עם הגעה של בן אדם לאמצע שנות השישים לחייו - **נכון**
7. ההגדרה לזקנה מוסכמת בין התרבויות השונות - **לא נכון**
8. במדינת ישראל לא מתייחסים אל המושג "נכות" והם לא מקבלים עזרה כלכלית - **לא נכון**. הם מקבלים עזרה ותמיכה כלכלית.
9. נכות יכולה להיות גם פגיעה בנפשו של אדם - **נכון**

קו העוני הוא מדד חברתי- כלכלי, המתייחס לרמות ההכנסה הכלכלית של אדם או משפחה (כמה כסף משפחה מכניסה בחודש). אדם או משפחה ייחשבו עניים אם ההכנסות שלהם נמוכות מהמוגדר. "קו עוני" מגדיר מי נחשב עני ומי נחשב עשיר במדינה. קו העוני הוא יחסי לכל מדינה, לכן במדינות עשירות קו העוני יהיה גבוה יותר מאשר במדינות עניות. במדינות הרווחה (כמו מדינת ישראל) מקובל שהמדינה מסייעת לאזרחיה הנמצאים מתחת לקו העוני בדרך של מתן הטבות שונות, כספיות או שוות כסף.

במסורת היהודית מקובל לקרוא ליהודי שהגיע לארץ ישראל, בעיקר אם הגיע כדי להשתקע בה, "עולה". נעשית הבחנה ברורה בין הגירה, שהיא מעבר מארץ לארץ באופן כללי, לבין עלייה המציינת השתקעות של יהודים בארץ ישראל. המסורת היהודית רואה בעלייה לארץ ישראל מצווה גדולה (מצוות יישוב ארץ ישראל), ולפיכך העולה החדש נחשב כמי שקיים מצווה מיוחדת במינה. בחוק הישראלי "עולה חדש" הוא מעמד שבו נמצא מי שמבקש לשבת ישיבת קבע בישראל מכוח חוק השבות. חוק השבות מעניק זכות עלייה לישראל לא רק ליהודים, אלא גם לאנשים ממוצא יהודי עד דור שלישי, וכן לבני זוג של יהודים.

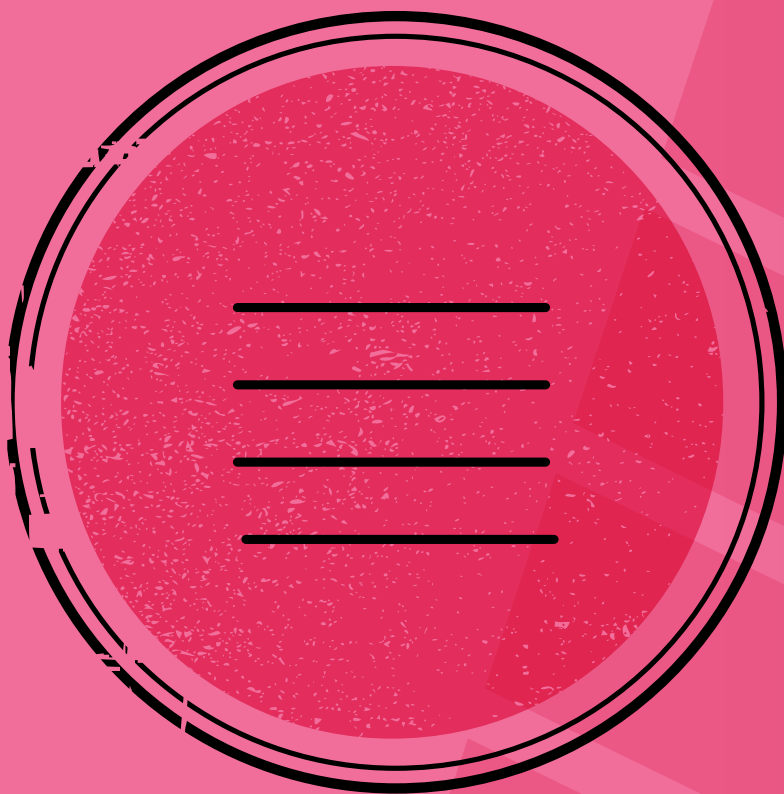

בני אדם בוגרים נקראים כיום "זקנים" או "קשישים" לאחר שעברו את שלב אמצע החיים, לעתים מקובל להגדיר זקנה עם הגיעם לשלב אמצע שנות השישים לחייהם. הגדרת תחילתו גיל הזקנה שונה בתרבויות שונות ואינה אחידה. ישנן תרבויות השמות דגש על הופעת סימני הזקנה הפיזיים, כדוגמת שיער שיבה, כמדד לתחילת גיל זקנה. ישנן תרבויות אחרות בהן נובעת ההגדרה ממעמד חברתי ומשפחתי, והאדם מוגדר זקן כאשר ילדיו בגרו והחלו בחיים עצמאיים כבוגרים.

המושג נכות מוגדר בחוק הביטוח הלאומי בתור מגבלה בתפקוד גופני או נפשי הנובעת ממום מולד או מפגיעה פיזית או נפשית, עקב מחלה, תאונה, זדון וכדומה. נכות יכולה להתבטא כאי-יכולת, תפקוד חלקי או חוסר תפקוד מוחלט של חלק בגוף האדם. נכות יכולה להיות גם פגיעה בנפשו של האדם. רמת הנכות משתנה ומתפרסת על פני טווח רחב של מגבלות, קלות וחמורות.

מערך טיולי אביב

#המדריך למדריך

מערך 4 | פעולה בנושא: הכנה לטיולי אביב

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- הכנה לקראת טיולי אביב.
- תדריך כללי בטיחות לקראת טיול.
- ציפייה והתלהבות לקראת הטיול.

מסרים מרכזיים:

לפני שיוצאים לטיול יש לוודא כי אנחנו יודעים את כל הפרטים, היכן מתקיים הטיול, מה צריך להביא ועוד.

לחניכים יש אחריות אישית עליהם ועל התנהגותם במהלך הטיול ובכללי.

מהלך הפעולה:

טיול החלומות:

כל חניך יקבל דף ועט והם יצטרכו למלא פרטים על טיול החלומות שלהם, טיול שנמצא בכל מקום שירצו עם מה שירצו, כל דבר שעולה במוחם. נאסוף את הדפים ונקריא את הכתוב בכל דף והחניכים יצטרכו לנחש של מי הדף לפי הדברים האהובים שהוא כתב עליו.

הפרטים:

- שלושה דברים שלא הייתי מוותר עליהם?
- כמה מים הייתי לוקח?
- לאן הייתי רוצה ללכת?
- שני אנשים שהייתי לוקח איתי?
- איפה הייתי רוצה לישון?

נחש מה:

לכל חניך תוצמד הוראת בטיחות אחת על הראש. החניכים ידעו מה יש על הראש של שאר החניכים אבל לא ידעו את מה שיש על ראשם. החניכים יצטרכו לגלות מה יש על ראשם תוך כדי שאילת שאלות של כן ולא.

הוראות הבטיחות:

- אסור לדרחוף.
- חייבים לשתות הרבה מים.
- חייבים לחבוש כובע עד השעה 18:00.
- לא לעקוף במסלולים הצרים.
- הולכים רק על שבילים מסומנים.
- חובה ללכת עם נעליים סגורות.
- אסור לעזוב את הקבוצה או לסטות מהמסלול.
- כשהולכים להתפנות - חובה לעדכן.
- אסור לעמוד בזמן הנסיעה באוטובוס.

- אין לגעת בחפצים לא מוכרים.
- אין לזרוק שקיות זבל, חטיפים וכו' ... בשטח.
- אין להתעסק עם פלאפונים ניידים/אוזניות/מכשיר אלקטרוני כלשהו בזמן המסלול.
- אין ללכת לבד ללא בוגר.

מה עושים מה עושים?

החניכים יתחלקו לזוגות. חניך אחד יהיה הבאזר וחניך שני יעמוד מאחוריו. בכל פעם נשאל את החניכים שאלה בהקשר לטיול. החניך הראשון שידע את התשובה ילחץ על הבאזר האנושי (החניך השני). הבאזר הראשון שיצעק או יעשה רעש יענה על השאלה.

השאלות:

- אתה צריך ללכת לשירותים בלילה, מה אתה עושה?
- איבדת את הסניף במהלך המסלול, מה אתה עושה?
- אתה צמא ונגמר לך המים, מה אתה עושה?
- אתה לא מרגיש טוב, מה אתה עושה?
- הסניף שלך זוכה בפרס, מה אתה עושה?
- קיבלתם מושמושים, מה אתם עושים?
- אתה רוצה לדבר עם חבר אחרי כיבוי אורות, מה אתה עושה?

אחריות קבוצתית ואישית:

נעמיד מקל מטאטא במרכז המעגל. כל פעם שהמדריך ימחא כף על החניך לעזוב את המקל מטאטא ועל חניך אחר במהרה לבוא ולתפוס. במידה והמקל יפול או חניך ישכח לבוא לקחת נשאל את החניכים:

- אחריות של מי היה שהמקל לא יפול?
- מהי אחריות?
- איזה אחריות יש לכם בטיול?

המדריך מה הרשמך?

לפני החניכים יש רשימה של ציוד: חלק שקשור לטיול וחלק שבכלל לא. לכל חניך יש דקה להוציא פריט אחד שהוא חושב שצריך לקחת לטיול. לאחר מכן מדברים על איזה ציוד צריך ואיזה לא.

ציוד:

שקש, כובע, בקבוק מים עם מים, לוח מחיק, מגבת רחצה, חאקי, קומקום, מטריה ועוד...

ציפיות אין רק בכריות:

כל חניך יקבל חתיכת אלבד וטופי.
על החניכים למלא את האלבד בטופי ולהכין בעזרת המדריכים מעין כרית קטנה. לבסוף כל חניך יספר מה הציפיות שלו מהטיול הקרב ובא.

מכירה פומבית:

נחלק את הקבוצה לשתי קבוצות. כל קבוצה תקבל סכום כסף מסוים.
על כל קבוצה לקנות במכירה פומבית חפצים שלדעתם ממש הכרחיים לטיול.

ציוד:

קרם הגנה
בקבוק מים
כובע
נעליים סגורות
חולצה עם כתפיים
כריך (אוכל)
טלפון נייד
עוד חפצים שתרצו להוסיף

עזרים לפעולה

חייבים לשתות
הרבה מים

אסור לדחוף

**לא לעקוף
במסלולים הצרים**

**חייבים לחבוש כובע
עד השעה 18:00**

**חובה ללכת עם
נעליים סגורות**

**הולכים רק על
שבילים מסומנים**

**כשהולכים להתפנות
חובה לעדכן**

**אסור לעזוב את
הקבוצה או לסטות
מהמסלול**

אין לגעת בחפצים
לא מוכרים

אסור לעמוד בזמן
הנסיעה באוטובוס

אין להתעסק עם
פלאפונים ניידים \
אוזניות \מנשיר
אלקטרוני כלשהו
בזמן המסלול.

אין לזרוק שקיות
זבל חטיפים וכו' ..
בשטח

אין ללכת לבד
ללא בוגר

	50
	100
	200

מערך 4 | פעולה בנושא: סמלי התנועה

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- חשיפה לסמלי התנועה.
- ידע - מה עומד מאחורי הסמלים.

מסרים מרכזיים:

הסמלים של התנועה הם חלק מרכזי ומהותי בה.

מהלך הפעולה:

מכירה פומבית:

נשחק עם החניכים מכירה פומבית. במכירה הפומבית נציע למכירה כל מיני חפצים שימשו את החניכים בהמשך הפעולה, אך החניכים לא יודעים עדיין מה הם יצטרכו לעשות עם החפצים בהמשך ולכן עליהם להמר ולשער מה מבין החפצים יוכל באמת לעזור להם ומה לא?

הערה למדריך: שים לב שבין החפצים ישנם גם דברים שהחניכים ירצו לקנות אבל לא יהיה בהם כל שימוש, כמו שוקולד או במבה

המשימה תתקיים בחלוקה לשתי קבוצות (אם הקבוצה היא קטנה זה לא חובה) לבסוף- על החניכים להכין/לפסל/ליצור את סמל התנועה באמצעות כל החפצים שקנו. עליהם להשתמש בכלל החפצים שיש להם!

ציוד:

- עניבה
- חולצת חאקי
- עלים
- אבנים
- טושים
- חול
- מספרים
- אטבים
- במבה
- שוקולד
- אבנים
- סיכת תנועה
- סיכות של מפעלים
- עטים
- דפים

מה הסמל מסמל?

נחלק את הקבוצה לשתי קבוצות ונקיים תחרות: קבוצה אחת תתבקש לעשות מגן דוד מעניבות של בוגרים בסניף. הקבוצה השנייה תתבקש לעשות את הסמל של מכבי צעיר מעניבות של בוגרים.

הערה למדריך: אם הקבוצה קטנה, תן להם לעשות את המשימה אחת אחרי השנייה במקום תחרות בין שתי קבוצות.

לאחר סיום המשימה- נשאל את החניכים האם הם רואים דימיון בין הסמל של מגן דוד לסמל של מכבי צעיר?

לאחר שנשים את האצבע על הקשר באופן הויזואלי נסביר לחניכים כי הסמל של התנועה מסמל קשר ליהדות, ואת היהדות והחיבור למדינת ישראל כאחד הערכים המובילים של התנועה. וזוהי הסיבה שסמל התנועה בנוי על בסיס אותו מגן דוד.

ציוד:

עניבות מבוגרים

החאקי שלנו - איפה כל דבר?

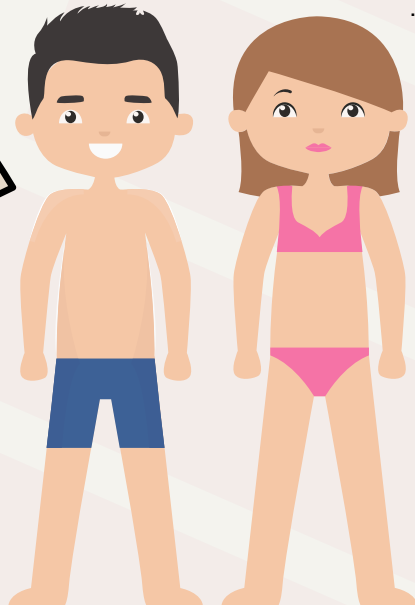
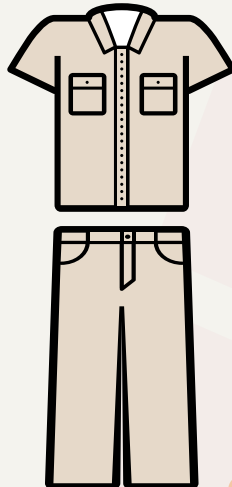
נניח מול החניכים תמונה של ילד.

בנוסף לכך נחלק לחניכים תמונות של החלקים בתלבושת החאקי:

עניבה, חולצת החאקי, סמל כיס סיכה...

על החניכים "להלביש" את הילד בפרטי החאקי לדוגמא קודם את החולצה - לאחר מכן את הסמל כיס בצד הנכון וכו וכו.

באופן זה לומדים החניכים איפה כל סמל שייך ומה הסמלים והפרטים שיש בתלבושת התנועה.

חלוציות בחאקי:

החניכים יהפכו לחלוצים, יתחלקו לשתי קבוצות ויקימו לעצמם מחנה. כל קבוצה תקבל סדין, סנדות קטנות, וכופתים. (אם אנחנו בכיתה אפשר להשתמש בכיסאות במקום בסנדות.) על כל קבוצה להקים לעצמה מחנה מהסדינים, מהכיסאות, מכופתים, סנדות ואבנים. הקבוצה שתבנה את המחנה הכי טוב והכי שימושי (סגור, לא נכנס גשם, יש מקום לכולם, יש קורת גג וכו') תזכה בתואר "החלוצים המצטיינים". החאקי וצבעו - מסמל חלוציות.

הערה למדריך:

שאל את החניכים: מי היו החלוצים? מה אפיין אותם? האם גם היום יש חלוצים?

ציוד:

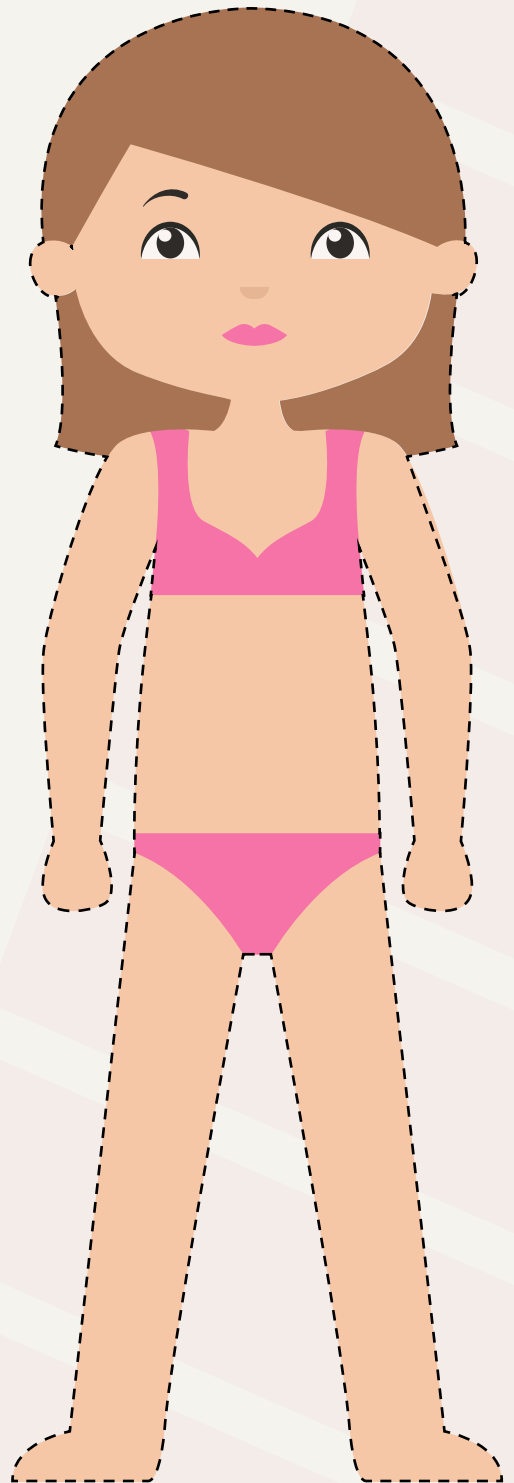
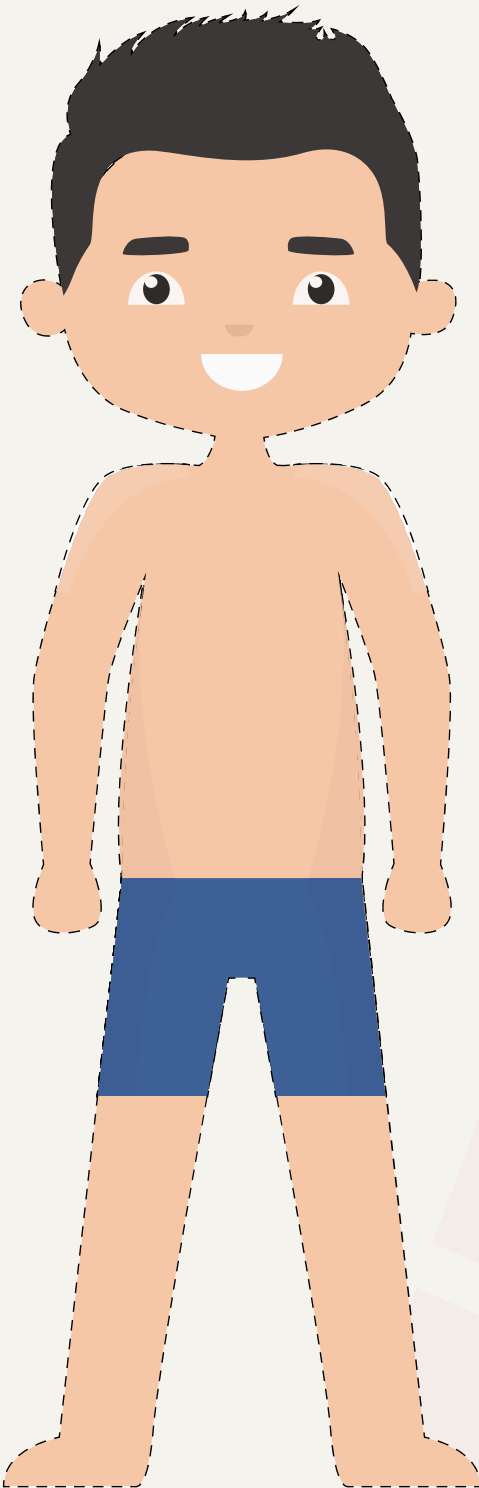
- 2 סדינים
- 5 אבנים
- 10 כיסאות
- 5 כופתים
- סנדות

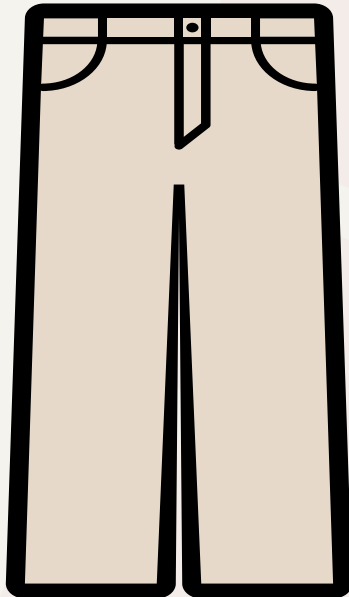

דיון מסכם:

- למה זה חשוב להכיר את הסמלים של התנועה?
- האם זה נחוץ לדעתכם?
- האם זה מבדיל אותנו מתנועות אחרות או ממסגרות אחרות?
- לא דיברנו על העניבה - למה לדעתכם יש שלושה פסים על העניבה? (הסבירו לחניכים למה)
- מה למדתם היום? (יש להבין האם החניכים למדו משהו על סמלי התנועה).

עזרים לפעולה

תנועת הנוער המכבי הצעיר

	50
	100
	200

מערך 4 | פעולה בנושא: חבלי ארץ ישראל

מה יקבלו החניכים בפעולה?

הכרות עם מפת ארץ ישראל וידע ראשוני על חבלי הארץ.

מסרים מרכזיים:

ארץ ישראל היא מדינה מופלאה בעלת נופים, מסלולים שונים ומקומות ייחודיים שאנשים רבים אינם נחשפים אליהם. חשוב שנכיר את המקום בו אנו גרים.

מהלך הפעולה:

מתודה א: מפה אנושית

נבחר חניך אחד ונעמיד אותו בצורת ארץ ישראל (ראו דוגמא בתמונה). בכל פעם נשלוף פתק עליו כתוב אזור בארץ ונשאל את החניכים חידת נכון/לא נכון עליו. במידה והחניכים עונים נכונה הם מקבלים את הפתק ועליהם למקם אותו על גבי המפה האנושית (עזרי עיצוב). נסביר לחניכים כי האזורים אותם ימקמו נקראים "חבלי ארץ".

נכון לא נכון:

1. רמת הגולן הוא חבל הארץ הצפוני ביותר ובו נמצא החרמון - נכון
2. מישור החוף הוא חבל ארץ מישורי הגובל עם מים - נכון
3. הנגב הוא חבל ארץ מדברי וגשום המכסה כ-30% משטחה של מדינת ישראל - לא נכון (המשפט הנכון: הנגב הוא חבל ארץ מדברי הנמצא בדרום ומכסה כ-60% משטחה של מדינת ישראל)

4. השפלה הוא חבל ארץ גבוה הממוקם בצפון הארץ - **לא נכון** (המשפט הנכון: השפלה הוא חבל ארץ נמוך הממוקם במרכז הארץ)
5. יהודה ושומרון הוא חבל ארץ הררי בו נמצאת ירושלים - **נכון**
6. הגליל הוא חבל ארץ מישורי במרכז ארץ ישראל - **לא נכון** (המשפט הנכון: הגליל הוא חבל ארץ הררי בצפון ארץ ישראל)
7. השרון הוא חבל ארץ מישורי בעל נחלים רבים - **נכון**
8. הכרמל הוא חבל ארץ אשר סבל משריפה גדולה ביערותיו - **נכון**

מתודה ב': שליפה מהירה/הצפרדע

החניכים ישבו במעגל. עם יד ימין כל חניך עושה צורה של לייק/ברוגז. עם יד שמאל כל חניך עושה צורה של עיגול בעזרת האגודל והאצבע. כל חניך מכניס את אגודל ימין שלו לעיגול של מי שיושב מימינו. כך נוצר מצב שכל החניכים מחוברים אחד לשני במעגל בעזרת האגודלים והעיגולים. נקריא לחניכים קטע מידע על ארץ ישראל. בכל פעם שנגיד את המילה "ארץ" המטרה של כל חניך היא לתפוס עם העיגול ביד שמאל את האצבע של החניך הנמצאת בתוכו, ובמקביל להוציא מהר את האגודל שלו מהעיגול של מי שיושב מימינו.

מתודה ג': תופסת חבלים

נחלק את החניכים לפי חבלי ארץ - רמת הגולן, גליל, יהודה ושומרון, שפלה, מישור החוף, נגב, השרון והכרמל. נשחק את המשחק תופסת. בכל פעם נקריא עובדה על אחד מחבלי הארץ וחניך שמבין כי מדובר בחבל שלו הופך להיות התופס וכל כל פעם נקריא עובדה והתופסים יתחלפו.

עובדות:

1. **רמת הגולן** - חבל הארץ הצפוני ביותר בו נמצא החרמון
2. **מישור החוף** - חבל ארץ מישורי הגובל עם מים
3. **הנגב** - חבל ארץ מדברי הנמצא בדרום ומכסה כ-60% משטחה של מדינת ישראל
4. **השפלה** - חבל ארץ נמוך הממוקם במרכז הארץ
5. **יהודה ושומרון** - חבל ארץ הררי בו נמצאת ירושלים
6. **הגליל** - חבל ארץ הררי בצפון ארץ ישראל
7. **השרון** - חבל ארץ מישורי בעל נחלים רבים
8. **הכרמל** - חבל ארץ אשר סבל משריפה גדולה ביערותיו

מתודה ד': שיבוץ ערים

הקבוצה מקבלת עיגול כופת גדול כאשר כל חניך אוחד בו. כל פעם נגיד לחניכים צורה ועליהם ליצור אותה בעזרת הכופת מבלי לדבר. הצורות: לב, ריבוע, משולש, כוכב, מלבן. בכל פעם שיצליחו ליצור את הצורה החניכים יקבלו פתקים עם שמות של ערים ברחבי הארץ, פתק אחד או יותר בכל סיבוב. הצורה האחרונה שהחניכים יתבקשו ליצור היא מפת ארץ ישראל, אליה נחשפו בתחילת הפעולה. לאחר שיוצרים את מפת ארץ ישראל מניחים את הכופת על הרצפה באותה צורה ועליהם לשבץ את כל פתקי הערים שקיבלו במהלך המתודה.

הערה למדריך:

יש לוודא לפני הפעולה שאתם יודעים היכן כל יישוב ממוקם על המפה. שימו לב לחלק להם פתק עם היישוב שלהם!

רשימת הערים: תל אביב, ירושלים, חיפה, אילת, קריית שמונה, באר שבע ומקום מגוריהם.

מתודה ה': טיסה לחו"ל

נאמר לחניכים כי הם זכו והם יכולים לטוס יחד כקבוצה ליעד שיבחרו בחו"ל. בכל פעם נציג בפניהם שתי תמונות של יעדים שונים בעולם והם יצטרכו לבחור לאיזה מביניהם הם ירצו לטוס. היעד הנבחר יישאר לסיבוב הבא וכך הלאה עד שהחניכים בוחרים יעד אחרון. לאחר מכן פורשים בפני החניכים מחדש את כל התמונות ושואלים האם הם חושבים שיש כאלה מקומות גם בארץ. לבסוף מגלים לחניכים כי כל התמונות צולמו במקומות שונים

בארץ ישראל!

המקומות:

גרנד קניון
(הרי אילת)

האגם הכחול בפארק
נלסון בניו זילנד
(ראש הנקרה)

אמזונס
(בניאס)

האלפים הצרפתיים
(חרמון)

מעיינות בבוליביה
(בולענים בים המלח)

מדבר סהרה
(מדבר יהודה)

יוון
(טבריה)

חופי הקאריביים
(חופי הכרמל)

ערבות הקוורץ
(ים המלח)

שוויץ
(עמק הירדן)

לסיכום:

נסביר לחניכים שבארץ מגוון רחב של נופים ואיזורים השונים אחד מהשני שנמצאים במרחב גאוגרפי מאוד קטן תחת האף שלנו. לא צריך לנסוע לחו"ל בשביל הנופים האלה, דרוש רק להוציא את המשפחה לטיול של כמה שעות ביום שבת!

רמת הגולן

מישור החוף

נהב

שפלה

יהודה ושומרון

הגליל

השרון

הכרמל

ירושלים

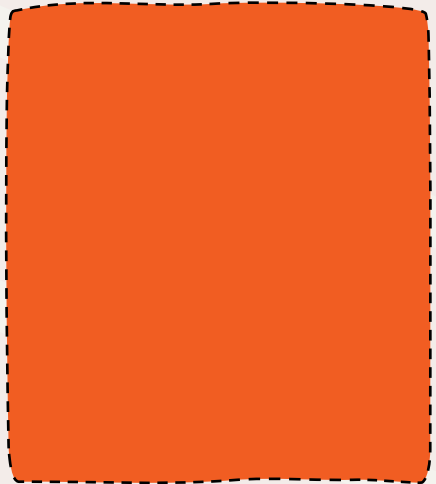
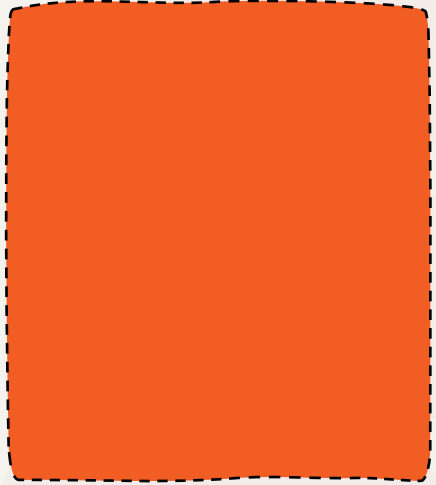
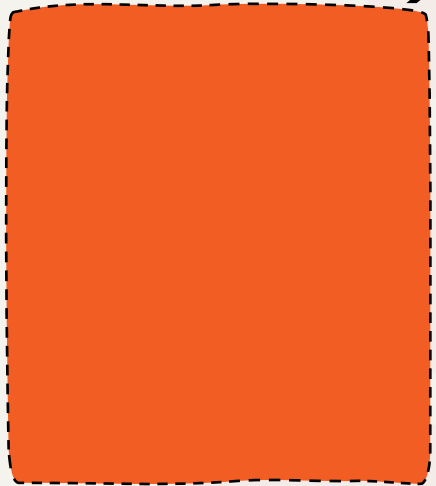
תל אביב

אילת

חיפה

באר שבע

קריית שמונה

תנועת הנוער המכבי הצעיר

מערך 4 | פעולה בנושא: שומרים על הסביבה גם בשכונה

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- חשיפה לנושא איכות הסביבה
- הבנה כי לכל כלי שיש לנו ניתן למצוא שימושים נוספים
- מוטיבציה לשמור על הסביבה הקרובה שלנו
- העלאת מודעות לנושא הסביבתי

מסרים מרכזיים:

- המצב הסביבתי בעולם לא טוב ובמגמת ירידה.
- המקום שלנו הוא לפעול ולשנות בנושא ככל יכולתנו.

קריאה לפעולה:

כל מעשה ולו הקטן ביותר יכול לתרום לצמצום הנזק הסביבתי של האדם. זה נכון לא רק ביציאה אל הטבע, אלא גם בחיי היומיום שלנו, ביצירת פסולת ובשמירה על ניקיון בשכונה ובסניף שלנו.

מהלך הפעולה:

סיפור מסגרת:

כדור הארץ מגיע למצב של זיהום גבוה מאוד מה שמאלץ את החניכים לעלות על חללית ולטוס לחיות בכוכב אחר. החניכים נוחתים בכוכב חייזרים שנקרא חייזרמאניה. לחניכים יש משימה עיקרית: לבנות רובוט שייסיר ויחקור את כדור הארץ כדי שידעו אם זיהום האוויר בכדור הארץ ירד ואם הם יכולים לחזור. על החניכים לעבור משימות הקשורות באיכות הסביבה, ובסוף כל משימה יקבלו חלק נוסף לבניית הרובוט. החלקים שמהם יבנו את הרובוט יהיו חלקים ממחזרים (קרטונים, גלילי נייר, דפים).

טריוויה

נמקם ארבעה שלטים בצדדים שונים בשטח הפעולה. על כל שלט אחת מהאותיות א'-ד' המסמלות את התשובות האפשריות לשאלות הטריוויה. נשאל את החניכים שאלות טריוויה בנושא איכות הסביבה ובכל פעם כל חניך יצטרך לעמוד על יד השלט שהוא חושב כתשובה הנכונה. לאחר מספר סבבים מוסיפים אתגר למשחק וחניכים שענו תשובה לא נכונה "מאבדים" משהו להמשך המשחק - רגל (לקפוץ על רגל אחת), עין (לעצום עין) ועוד...

- מהו קומפוסט?
- א. אשפה שמעבירים להטמנה ב. מאכל הולנדי ג. דשן המופק מפסולת אורגנית ד. יצירה מוסיקלית
- כמה מהפסולת הנאספת בישראל מועברת כיום להטמנה?
  - א. 80% ב. 50% ג. 10% ד. 12%
- איזו מילה יוצאת דופן?
  - א. זבל ב. לכלוך ג. פסולת ד. **שכשוך**
- לאיזה פח תשליכו צנצנת ריבה?
  - א. לפח הכתום ב. **לפח הסגול** ג. לפח הירוק ד. למחזורית
- איזו פסולת יוצאת דופן?
  - א. קרטון פיצה ב. קופסת דגנים ג. מחברת ד. **שקית ניילון**
- מהי התכלות?
  - א. **תהליך שבו החומר מתפרק** ב. תהליך שבו החומר מוכפל ג. תהליך שבו החומר הופך למוצק ד. תהליך שבו החומר מתמוסס
- איזו מילה נרדפת ל"אדמה"?
  - א. **קרקע** ב. קלקר ג. קישקע ד. קישקשתא
- בזמן הקניות בסופרמרקט, מה הפתרון הכי פחות סביבתי לאריזת המצרכים? א. שקית בד ב. תיק גב ג. שקיות נייר ד. **שקיות ניילון**
- כמה פסולת מייצר אדם ביום בישראל?
  - א. 200 גרם ב. 350 גרם ג. 15 קילוגרם ד. **2 קילוגרם**
- מה אי אפשר להפיק מפסולת?
  - א. טקסטיל ב. אנרגיה ג. פלסטיק ד. **מזון**
- מה אינו סוג של זיהום סביבתי?
  - א. זיהום אוויר ב. זיהום מים ג. זיהום אור ד. **זיהום עור**
- מהו מחזור?
  - א. חזרה על תהליכי ייצור של פסולת ב. השבה לטבע של תוצרי פסולת ג. **ניצול של פסולת ליצירת חומרי גלם או מוצרים חדשים** ד. מיצוי של רכיבי פסולת ליצירת דשן
- לאורך השנים, כמות הפסולת שאדם מייצר בישראל
  - א. **גדלה** ב. קטנה ג. נותרת ללא שינוי ד. תלויה במזג האוויר

ניקיון ניקיון ניקיון

החניכים יקבלו איזור בסניף, אותו יצטרכו לנקות. לאחר הנקיון יקבלו את החפץ הבא לבניית הרובוט- כופת/חוט שמשון.

של מי השורה הזו?

בכל פעם יעלו נציג או שניים מבין החניכים. הנציגים יקבלו חפץ מסוים ויצטרכו לחשוב על כמה שיותר שימושיים יצירתיים עם החפץ שהם לא השימוש המוכר שלו. לאחר כמה סבבים תקבל הקבוצה עיתונים לצורך יצירת הרובוט.
החפצים: גליל נייר טואלט, סנדל שורש, בקבוק, משקפי שמש, כסא, ענף, עניבת חאקי...

הציור שלי הכי סביבתי

ניתן לחניכים דף עם רשימת ציוד שהם צריכים לאסוף מהטבע. לדוגמא:

5 עלים

4 ענפי עץ

5 אבנים

שקית עם חול

שרף של עץ

לאחר איסוף החומרים נכנס את החניכים ונבקש מהם ליצור ציור/סלוגן/משפט המעביר מסר בנוגע לשמירה על איכות הסביבה ועל החשיבות בלפעול למען הנושא. לאחר שיצרו את העבודות יציגו בפני הקבוצה ויקבלו קרטונים עבור יצירת הרובוט.

הערה למדריך:

במידה ואין נגישות בסניף להשגת החומרים עליך לאסוף אותם מראש ולספק אותם לקבוצה

רובוט ממוחזר

לאחר שהצליחו לאסוף את כל החומרים, על החניכים יהיה להכין רובוט מחומרים ממוחזרים.

איזה כיף! החניכים הצליחו לבנות את הרובוט ועכשיו הם ידעו אם הם יכולים לחזור לכדור הארץ...

הערה למדריך:

ניתן לתת לחניכים לפני שיתחילו לבנות את הרובוט עוד חפצים ממוחזרים (בקבוקים, שקיות, דפים...)

מערך 4 | פעולה בנושא: מה מיוחד באיזור הטיול שלנו?

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- מידע על אזור הטיול
- הכנה ופיתוח סקרנות לקראת היציאה לטיול

מסרים מרכזיים:

בכל אזור בארץ יש מאפיינים שונים, חשוב להכיר ולדעת דברים על האזורים בהם אנחנו נמצאים!

מהלך הפעולה:

הערה למדריך: הפעולה בנויה עם רעיונות כלליים עליהם אתה יכול להלביש את המידע שתקף לאזור הטיול שלך. תפקידך הוא לחקור מראש את המסלול בו אתה לוקח את קבוצתך לטייל, ולהגיע מוכן לפעולה בשביל להעביר את המידע הזה לחניכים.

מתודה א'- פרה עיוורת (מיקום הטיול)

נכין פלקט עליו תצויר מפת ארץ ישראל עם אזורים ראשיים וערים מרכזיות בארץ. נפזר סקוצ'ים ברחבי המפה. החניכים ישחקו "פרה עיוורת": כל חניך בתורו ישים כיסוי עיניים והוא יצטרך להסתובב מהר 5 פעמים ולהדביק פתק עם עיר בארץ ופתק עם שם המקום אליו הולכים לטייל על גבי המפה. לאחר כמה ניסיונות של חניכים שונים המדריכים חושפים את המקום הנכון בו צריך לשבץ כל אחד מהפתקים ונראה את היחס בין היישוב שלנו למקום הטיול. לאחר מכן נוסיף ונפרט על האזור בו נמצא הטיול.

מתודה ב'- זיכרון צומח

נשחק עם החניכים את משחק הזיכרון בו הם יצטרכו להתאים בין התמונות של הצמחים הנמצאים באזור הטיול לשמות שלהם (על קלף אחד תופיע תמונת הפרח/עץ/צמח ועל השני שמו). נכין מראש מידע עם עובדה מעניינת על כל צמח ובכל פעם שהחניכים מוצאים זוג נספר להם על הצמח שמצאו.

מתודה ג'- ההיסטוריה של אזור הטיול

נכתוב מראש קטע מידע על היסטוריית אזור הטיול (מה קרה באזור בעבר, פרטים חשובים על המקום, דברים הייחודיים לו וכו'). נגזור מראש את הקטע לשורות לפי מספר החניכים. החניכים עומדים על כיסאות בשורה. על כל אחד מהם מודבקת שורה מתוך הקטע על הגב. נבחר חניך אחד שהוא היחיד שיכול לעמוד על הרצפה ולדבר. המטרה היא שהנציג יכוון את החניכים הנמצאים על הכיסאות על מנת שישתדרו לפי הסדר הנכון של הקטע (המדריך יעזור במידת הצורך). לאחר שישתדרו בצורה הנכונה הנציג יקריא את הקטע במלואו.

מתודה ג' - תמונה

נקרין על הקיר תמונת נוף מאזור הטיול, נביא מספר כובעים ומקלות ונעשה עם החניכים "תמונת טיול". נסיים את הפעולה ברצון להגיע לשם באמת ולעשות תמונה קבוצתית כמו זו.

אופציה ב במידה ואין מקרן: ניתן להכין פלקטים ושליטים קטנים עם משפטים כמו "לטיול יצאנו", "לא יכול לחכות יותר"... ולהצטלם כך עם הקבוצה. נסכם יחד עם החניכים את הפעולה ונעביר את המידע והפרטים לגבי הטיול הקרב.

מערך 4 | פעולה בנושא: גבולות ישראל

מה יקבלו החניכים בפעולה?
ידע על המדינות הגובלות בישראל.

מסרים מרכזיים:

יש להכיר את השכנים שלנו ולהרחיב את הידע על האזור שלנו

מהלך הפעולה:

מתודה א' - העתק את המפה

נציב שתי מפות ארץ ישראל בשני מקומות שונים ובמרחק אחת מהשנייה בסניף. באחת המפות נשבץ את גבולות ישראל ואת הערים הגובלות עם הגבולות ובמפה השנייה לא נשבץ דבר. על החניכים לרוץ אל המפה בה משובצים הגבולות ולנסות לזכור כמה שיותר פרטים בזמן מוגבל (10 שניות בסיבוב) ולאחר מכן לשבץ במפה השנייה את מה שזכרו. עליהם ליצור את השיבוץ הנכון בזמן הקצר ביותר

מתודה ב' - טריווית שכנות

נחלק את החניכים ל- 2 קבוצות. נציב מולם פלקט עם שאלות על המדינות השכנות, כל שאלה ברמת קושי שונה ששווה מספר שונה של נקודות בהתאם. ראה טבלה:

מצרים	ירדן	לבנון	סוריה
100	100	100	100
200	200	200	200
300	300	300	300

כל קבוצה בתורה בוחרת מדינה לענות עליה ואת רמת הקושי של השאלה. במידה והיא עונה נכון היא זוכה בנקודות. במידה והיא לא עונה נכון השאלה עוברת לקבוצה השנייה.

ציוד: פלקט

שאלות לטריוויה

סוריה:

- 100 - מהי בירת סוריה? א. **דמשק** ב. קוניטרה ג. חורן
- 200 - איך נקרא ההר המשותף לסוריה וישראל? א. הר תבור ב. הר בנטל ג. **הר חרמון**
- 300 - איזה צורה יש על דגל סוריה? א. עץ ב. **כוכב** ג. משולש

מצרים:

- 100 - מה עיר הבירה של מצרים? א. פריז ב. **קהיר** ג. סיני
- 200 - כמה אחוז משטחה של מצרים הוא מדבר שומם? א. 53% ב. 27% ג. **98%**
- 300 - איזה חיות היו קדושות במצרים העתיקה ונחשבו לסמל של מזל ואומץ? א. **חתולים** ב. דגים ג. גמלים

ירדן:

- 100 - מהי בירת ירדן? א. **עמאן** ב. מכה ג. סעודיה
- 200 - מי שולט בירדן? א. ראש ממשלה ב. **מלך** ג. נשיא
- 300 - על איזו עיר בישראל ירדן שלטה עד שנת 1967? א. תל אביב ב. באר שבע ג. **ירושלים**

לבנון:

- 100 - מהי בירת לבנון? א. צור ב. איסטנבול ג. **ביירות**
- 200 - איזה שפות רשמיות יש בלבנון? א. ערבית ועברית ב. **ערבית וצרפתית** ג. ערבית ואנגלית

- 300 - איזה עץ יש על דגל לבנון? א. דקל ב. **ארז** ג. אלון

שלב ג' - פאזל

נחביא ברחבי הפעולה חלקי פאזל. על הפאזל השלם רשום המשפט: "אני שמח להכיר טוב יותר את המדינות השכנות שלי 😊". בצד השני של כל אחד מחלקי הפאזל יהיה דגל של אחת המדינות: סוריה, לבנון, ירדן, מצרים וישראל. נאמר לחניכים כי עליהם לחפש את דגלי המדינות, הם מוצאים את חלקי הפאזל ומחברים אותו. נסיים עם החניכים את הפעולה באמירה כי כמו שהפאזל חובר אחד ליד השני כך גם אנחנו חיים אחד ליד השני וחשוב שנכיר ונדע על השכנים שלנו כמה שיותר.

ציוד: בריסטול

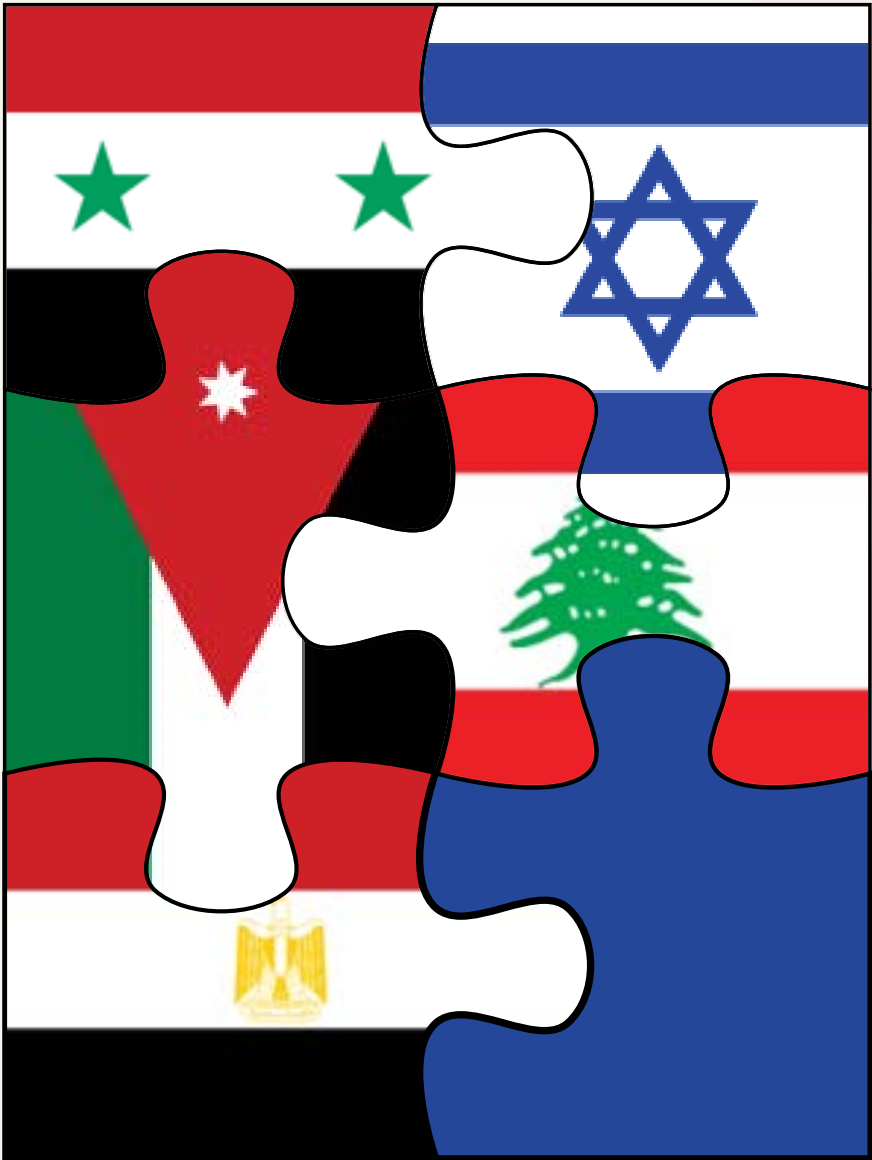

עזרים לפעולה

מערך עולם מושלם

#המדריך למדריך

מערך 5 | פעולה בנושא: הכי ישראלי

מה יקבלו החניכים בפעולה?
תחושת גאווה ושייכות למדינה.

מסרים מרכזיים:
ישראל היא המדינה שלנו ועלינו להיות גאים להיות ישראליים!

מהלך הפעולה:

על מנת להכניס את החניכים לאווירת הפעולה, נקיים מיני מסיבה ישראלית. נשמיע ברקע את השיר "הכי ישראלי" של התקווה 6.

הערה למדריך: מומלץ לקשט בכחול-לבן, לתלות דגלי ישראל, להביא חפצים ותמונות של המצאות ישראליות וכל דבר שבא לך 😊

מתודה 1: הדרך אל הישראלי

נשחק במשחק לוח: "הדרך אל הישראלי". בכל פעם הקבוצה תטיל קובייה ותתקדם מספר צעדים לפי המספר שיצא לה. במהלך הדרך ייתקלו בשאלות ומשימות.

שאלות:

1. מי כתב את ההמנון? (נפתלי הרץ אימבר).
2. מהו סמל המדינה? (מנורה עם עלה של זית).
3. מיהו מחייה השפה העברית? (אליעזר בן יהודה).
4. מי אמר: "אם תרצו אין זו אגדה"? (הרצל).
5. מי הוא חוזה המדינה? (הרצל).
6. מהן המדינות השכנות לישראל? (מצרים, ירדן, סוריה, לבנון).
7. באיזו שנה הוקמה המדינה? (1948).
8. מה הסמל שנמצא על דגל ישראל? (מגן דוד).
9. מהי בירת ישראל? (ירושלים).
10. מי היה ראש הממשלה הראשון של ישראל? (דוד בן גוריון).
11. איפה קבור בן גוריון (שדה בוקר).
12. באיזו עיר הכריזו על הקמת המדינה? (תל אביב).
13. מה המקום הכי גבוה בישראל? (החרמון).
14. מה המקום הנמוך ביותר בישראל (ים המלח).
15. בת כמה המדינה (בשנת 2017 - 69, התשובה בהתאמה).

משימות:

1. עליכם ליצור מגן דוד מעניבות.
2. עליכם להמציא שיר על ארץ ישראל.
3. עליכם לעשות הצגה על הקמת המדינה.
4. עליכם ליצור מחפצים בסביבתכם את המושג: "הכי ישראלי".
5. משחק הבמבה - נעמוד במעגל ונציג אחד יעמוד באמצע המעגל. על הקבוצה להעביר מאחורי הגב שקית במבה ולאכול ממנה בלי להתגלות על ידי הנציג. אם מתגלה, החניך שהתגלה נכנס לתוך המעגל.

ניתן להמציא עוד שאלות ומשימות...

מתודה 2:

נבקש מהחניכים לצייר ביחד את האדם "הכי ישראלי".
לאחר מכן נדון על התוצר.

דיון:

- כולכם מסכימים עם הדמות שיצאה?
- למה בחרתם במאפיינים האלה?
- אילו עוד דברים רציתם להוסיף?

נסכם את הפעולה בסבב שבה כל חניך אומר במילה מה זה "הכי ישראלי" בשבילו.

19	20	21	הכי ישראלי	1
18				2
17				3
16	4			
15	5			
14	9			
13	7			
12	11	10	9	8

מה הסמל שנמצא
על דגל ישראל?

מהו סמל המדינה?

מי כתב את ההמנון?

מי היה ראש
הממשלה הראשון
של ישראל?

מי אמר: "אם תרצו
אין זו אגדה"?

מיהו מחייה
השפה העברית?

באיזו עיר הכריזו
על הקמת המדינה?

באיזו שנה הוקמה
המדינה?

מי הוא חוזה
המדינה?

מה המקום הכי
גבוה בישראל?

מהי בירת ישראל?

בת כמה המדינה?

היכן קבור בן גוריון?

מה המקום הנמוך
ביותר בישראל?

מהן המדינות
השכנות לישראל?

עליכם להמציא שיר
על ארץ ישראל

עליכם ליצור מגן
דוד מעניבות

עליכם ליצור מחפצים
בסביבתכם את המושג:
"הכי ישראלי".

עליכם לעשות
הצהרה על הקמת
המדינה

משחק הבמבה:

נעמוד במעגל ונציג
אחד יעמוד באמצע
המעגל. על הקבוצה
להעביר מאחורי הגב
שקית במבה ולאכול
ממנה בלי להתגלות על
ידי הנציג. אם מתגלה,
החניך שהתגלה נכנס
לתוך המעגל

מערך 5 | פעולה בנושא: המנון המדינה

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- רקע על ההמנון והמשמעות שלו.
- שייכות למדינה ולמיקום שלה, מתוך הבנה של קשר היסטורי.

מסרים מרכזיים:

ההמנון הוא עדות כתובה לכך שהעם היהודי כמהה לארץ ישראל כל שנות הגלות, וכשקמה המדינה, השאיפה שנהיה עם חופשי, בארצנו כשירושלים בירתנו.

מהלך הפעולה:

מתודה א'- שיר או המנון?

נפזר מול החניכים מספר שירים. נבקש מהחניכים לחלק אותם ל - 2 קבוצות בעלות מכנה משותף על פי ראות עיניהם. לאחר מכן נסביר שהמטרה היא שהם יחלקו אותם לשירים רגילים והמנונים ונחלק מחדש.

דיון:

- מה ההבדל בין הקבוצות?
- לפי מה החלטתם מה שייך לאיזו קבוצה?
- מה מיוחד בהמנון שאין בשיר רגיל?

הערה למדריך:

המנון, (ביוונית: Hymnos, שיר שבח) הוא שיר, בדרך כלל מולחן, המשמש כסמל של ארגון מסוים, ומייצג את הארגון וערכיו. ופירושה שיר שבח. בהמנון נהוג לפתוח או לחתום אירועים של הארגון.

המנונים:

עממי

מילים: נפתלי הרץ אימבר

לחן: עממי

עוד לא אבדה תקוותינו
התקווה בת שנות אלפיים
להיות עם חופשי בארצנו
ארץ ציון וירושלים

כל עוד בלבב פנימה
נפש יהודי הומייה
ולפאתי מזרח קדימה
עין לציון צופיה.

שיר המכבים

המכבים הן פה כולנו,
זה הגדוד שגיא מכבר,
פה נלחמנו, פה ניצחנו,
פה כוחנו עוד יגבר

פה נלחמנו, פה ניצחנו
פה כוחנו עוד יגבר

עמוד האש ילך לפנינו,
בדרך חושך יאיר יזהיר
עמוד ענן מאחורינו
פנו דרך מכבים

עמוד ענן מאחורינו
פנו דרך מכבים. המכבים.

מכבים חזק
חזק ואמץ

שיר המנון למכבי תל אביב

ג'קי אלקיים

מילים: אילן גולדהירש
לחן: ג'קי אלקיים

מתוך הלב שירה עולה
על משפחה אחת גדולה
מוצלחת כל כך
עם נחת כל כך
אני גאה להיות שייך!

קהל צופה ומתלהב
והצהוב פורץ תוקף
כדרור, סל והופה -
גביע אירופה
תמיד עושה לי חם בלב!

זו מכבי שלנו מכבי תל אביב
בקיץ, בחורף, בסתיו ובאביב.
מכבי זה שם שתמיד נשמע חביב -
היום כל אחד הוא מכבי תל אביב!

אל המגרש הם שוב באים
חמישיית המופלאים
תראו הצגה, תראו חגיגה,
השיר הופך לשאגה:

זו מכבי שלנו...

הערה למדריך: אם יש המנון לעיר/יישוב להוסיף

אני אוהב

הכבש השישה עשר

מילים: יהונתן גפן

לחן: יצחק קלפטר

אני אוהב שוקולד ועוגות גבינה
וארטיק וסוכריות ותות גינה
אני אוהבת ימי הולדת ושקיות עם דברים טובים
ואת השמש ואת הירח וגם כמה כוכבים.

אני אוהב את החורף ואת הקיץ ואת הסתיו
ואת האביב ואת מה שעכשיו
אני אוהב את גלית בעיקר עם צמות
ואת זאת עם הנמשים ואת זאת עם הגומות.

אני אוהב את אמא ואת אבא גם
ואת שולה הגננת ואת הדודה מרים
אני אוהב את סבא ואת סבתא אני אוהב את אחותי
אבל הכי הכי הרבה אני אוהב אותי.

אני אוהב את החורף...

יונתן הקטן

עממי

מילים: ישראל דושמן

לחן: עממי

יונתן הקטן,
רק בבוקר אל הגן
הוא טיפס על העץ
אפרוחים חיפש

אוי ואבוי לו לשוב
חור גדול במכנסיו
מן העץ התגלגל
ועונשו קיבל

חברים בכל מיני צבעים

שרית חדר

מילים: חנה גולדברג

לחן: יוני רועה

יש לי חבר חום כמו שוקולד
כשאני עצובה הוא תמיד כזה
נחמד
נכון שהוא ממני לגמרי אחר
אך על כזה חבר איך אפשר לוותר?

יש לי חברה עם עיניים כחולות
שלה אני מספרת את כל הסודות
נכון שהיא ממני לגמרי אחרת
אבל היא חברה כזאת נהדרת

איזה כיף שיש המון חברים
המון חברים בכל מיני צבעים
חומים, כתומים, שחורים ולבנים
איזה כיף שיש כאלה חברים

יש לי חבר ג'ינג'י עם נמשים
איתו הכי כיף לעשות חיים
אז נכון שהוא ממני לגמרי אחר

אך על כזה חבר איך אפשר לוותר?

יש לי חברה שחורה עם תלתלים
שתינו מגדלות גור חתולים
נכון שהיא ממני לגמרי שונה
אבל היא חברה כזאת נפלאה

איזה כיף שיש המון חברים...

מתודה ב' - משחק לימבו

נשחק עם החניכים לימבו- החניכים עומדים בטור ואנחנו מחזיקים מולם מקל שעליו יהיו פתקים עם שורות נפרדות של המנון המדינה - התקווה. בכל פעם שהחניכים יעברו מתחת למקל הם יצטרכו לקחת תוך כדי פתק. בסוף המשחק עליהם לסדר את שורות השיר לפי הסדר. נחלק את הקבוצה לשתיים.

מתודה ג' - משימת הכי חשוב

נחלק את הקבוצה לקבוצות קטנות/זוגות. על כל קבוצה לבחור מתוך "התקווה" את שלוש המילים הכי חשובות בעיניהם, כאלה שבלעדיהן ההמנון לא יכול להתקיים. לאחר מכן נאחד כל 2 קבוצות/זוגות לקבוצה חדשה וניתן להם שוב את אותה משימה. לבסוף הם יתאחדו חזרה לכלל הקבוצה ויצטרכו להחליט מחדש יחד על 3 המילים החשובות ביותר.

דיון:

- למה בחרתם דווקא את המילים הללו?
- האם היה לכם קשה להחליט?

מתודה ד' - ההמנון במילים שלי

נחלק את הקבוצה ל- 3 קבוצות. על כל קבוצה לכתוב את המנון התקווה במילים שלהם ולהציג את זה לקבוצה.

דיון:

- מה לדעתכם ההמנון אומר ומתכוון?
- מהם, לפי דעתכם, המסרים המרכזיים של ההמנון?

מתודה ה' - המנון קבוצתי

נחשוב יחד עם החניכים מהם הדברים החשובים לנו כקבוצה ונכתוב המנון קבוצתי. ניתן לכתוב אותו בגדול ולתלות בחדר הפעילות, לצלם סרטון של החניכים שרים את ההמנון ואפילו לבקש לשיר אותו מול כל הסניף במסדר.

שיר המנון למכבי תל אביב

ג'קי אלקיים

מילים: אילן גולדהירש
לחן: ג'קי אלקיים

מתוך הלב שירה עולה
על משפחה אחת גדולה
מוצלחת כל כך
עם נחת כל כך
אני גאה להיות שייך!

קהל צופה ומתלהב
והצהוב פורץ תוקף
כדרור, סל והופה -
גביע אירופה
תמיד עושה לי חם בלב!

זו מכבי שלנו מכבי תל אביב
בקיץ, בחורף, בסתיו ובאביב.
מכבי זה שם שתמיד נשמע חביב -
היום כל אחד הוא מכבי תל אביב!

אל המגרש הם שוב באים
חמישיית המופלאים
תראו הצגה, תראו חגיגה,
השיר הופך לשאגה:

זו מכבי שלנו...

עממי

מילים: נפתלי הרץ אימבר
לחן: עממי

כל עוד בלבב פנימה
נפש יהודי הומייה
ולפאתי מזרח קדימה
עין לציון צופיה.

עוד לא אבדה תקוותינו
התקווה בת שנות אלפיים
להיות עם חופשי בארצנו
ארץ ציון וירושלים

שיר המכבים

המכבים הן פה כולנו,
זה הגדוד שגיא מכבר,
פה נלחמנו, פה ניצחנו,
פה כוחנו עוד יגבר

פה נלחמנו, פה ניצחנו
פה כוחנו עוד יגבר

עמוד האש ילך לפנינו,
בדרך חושך יאיר יזהיר
עמוד ענן מאחורינו
פנו דרך מכבים

עמוד ענן מאחורינו
פנו דרך מכבים. המכבים.

מכבים חזק
חזק ואמץ

אני אוהב

הכבש השישה עשר

מילים: יהונתן גפן

לחן: יצחק קלפטר

אני אוהב שוקולד ועוגות גבינה
וארטיק וסוכריות ותות גינה
אני אוהבת ימי הולדת ושקיות עם דברים טובים
ואת השמש ואת הירח וגם כמה כוכבים.

אני אוהב את החורף ואת הקיץ ואת הסתיו
ואת האביב ואת מה שעכשיו
אני אוהב את גלית בעיקר עם צמות
ואת זאת עם הנמשים ואת זאת עם הגומות.

אני אוהב את אמא ואת אבא גם
ואת שולה הגננת ואת הדודה מרים
אני אוהב את סבא ואת סבתא אני אוהב את אחותי
אבל הכי הכי הרבה אני אוהב אותי.

אני אוהב את החורף...

יונתן הקטן

עממי

מילים: ישראל דושמן

לחן: עממי

יונתן הקטן,
רץ בבוקר אל הגן
הוא טיפס על העץ
אפרוחים חיפש

אוי ואבוי לו לשוב
חור גדול במכנסיו
מן העץ התגלגל
ועונשו קיבל

חברים בכל מיני צבעים

שרית חדר

מילים: חנה גולדברג

לחן: יוני רועה

יש לי חבר חום כמו שוקולד
כשאני עצובה הוא תמיד כזה נחמד
נכון שהוא ממני לגמרי אחר
אך על כזה חבר איך אפשר לוותר?

יש לי חברה עם עיניים כחולות
שלה אני מספרת את כל הסודות
נכון שהיא ממני לגמרי אחרת
אבל היא חברה כזאת נהדרת

איזה כיף שיש המון חברים
המון חברים בכל מיני צבעים
חומים, כתומים, שחורים ולבנים
איזה כיף שיש כאלה חברים

יש לי חבר ג'ינג'י עם נמשים
איתו הכי כיף לעשות חיים
אז נכון שהוא ממני לגמרי אחר
אך על כזה חבר איך אפשר לוותר?

יש לי חברה שחורה עם תלתלים
שתינו מגדלות גור חתולים
נכון שהיא ממני לגמרי שונה
אבל היא חברה כזאת נפלאה

אני אוהב

הכבש השישה עשר

מילים: יהונתן גפן

לחן: יצחק קלפטר

אני אוהב שוקולד ועוגות גבינה
וארטיק וסוכריות ותות גינה
אני אוהבת ימי הולדת ושקיות עם דברים טובים
ואת השמש ואת הירח וגם כמה כוכבים.

אני אוהב את החורף ואת הקיץ ואת הסתיו
ואת האביב ואת מה שעכשיו
אני אוהב את גלית בעיקר עם צמות
ואת זאת עם הנמשים ואת זאת עם הגומות.

אני אוהב את אמא ואת אבא גם
ואת שולה הגננת ואת הדודה מרים
אני אוהב את סבא ואת סבתא אני אוהב את אחותי
אבל הכי הכי הרבה אני אוהב אותי.

אני אוהב את החורף...

יונתן הקטן

עממי

מילים: ישראל דושמן

לחן: עממי

יונתן הקטן,
רץ בבוקר אל הגן
הוא טיפס על העץ
אפרוחים חיפש

אוי ואבוי לו לשוב
חור גדול במכנסיו
מן העץ התגלגל
ועונשו קיבל

חברים בכל מיני צבעים

שרית חדר

מילים: חנה גולדברג

לחן: יוני רועה

יש לי חבר חום כמו שוקולד
כשאני עצובה הוא תמיד כזה נחמד
נכון שהוא ממני לגמרי אחר
אך על כזה חבר איך אפשר לוותר?

יש לי חברה עם עיניים כחולות
שלה אני מספרת את כל הסודות
נכון שהיא ממני לגמרי אחרת
אבל היא חברה כזאת נהדרת

איזה כיף שיש המון חברים
המון חברים בכל מיני צבעים
חומים, כתומים, שחורים ולבנים
איזה כיף שיש כאלה חברים

יש לי חבר ג'ינג'י עם נמשים
איתו הכי כיף לעשות חיים
אז נכון שהוא ממני לגמרי אחר
אך על כזה חבר איך אפשר לוותר?

יש לי חברה שחורה עם תלתלים
שתינו מגדלות גור חתולים
נכון שהיא ממני לגמרי שונה
אבל היא חברה כזאת נפלאה

כַּל עוֹד בְּלִבְבֵּךְ פְּנִימָה

נִפְּשׂ יִהְיֶה הוֹמָיָה

וּלְפָאֲתֵי מִזְרַח קְדִימָה

עֵינַי לְצִיּוֹן צוֹפְיָה.

עוֹד לֹא אֲבָדָה תְּקוּתָנוּ

הַתְּקוּהָ בֵּת שָׁנוֹת אֲלֵפִים

לְהִיּוֹת עִם חֲפָשִׁי בְּאֶרְצָנוּ

אֶרֶץ צִיּוֹן וִירוּשָׁלַיִם.

מערך 5 | פעולה בנושא: יום הזכרון בראי משמעות ההנצחה

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- חומר למחשבה בנושא ההנצחה
- הזדמנות לקחת חלק במפעל ההנצחה

מסרים מרכזיים:

הנצחה מגיעה מהשורש נצח. לנצח עלינו לזכור את הגיבורים שנפלו בשביל להגן עלינו ולפעול למען הנצחת זכרם ופועלם.

מהלך הפעולה:

חלק א' - שמש אסוציאציות

נפרוש מול הקבוצה בריסטול עליו נכתוב את המילה "הנצחה".
נבקש מהם להעלות מילים שמתקשרות להם להנצחה.
בשלב השני נשאל את החניכים מאיזה שורש מגיעה המילה הנצחה, ונדגיש את המילה נצח בתוך המילה הנצחה שכתובה על הבריסטול

דיון:

- מדוע לדעתכם המילה נצח קיימת בתוך המילה הנצחה?
- מה אנו לומדים מכך?
- מה הקשר בין הנצחה ליום הזיכרון?
- אילו דרכים של הנצחה אתם מכירים? (אנדרטאות, שירים, פרויקטים לזכר חללים...)

חלק ב' - פרויקט הנצחה קבוצתי

על המדריכים לבחור מראש חלל (עדיפות מהסניף או היישוב) אותו הם רוצים להציג לקבוצה ולהנציח יחד איתה.
יש להסביר לחניכים על החלל, על חייו, מה עשה בצבא, באיזו שנה נהרג וכן כמה הוא היה.
ניתן למצוא פרטים באתר "יזכור" של משרד הביטחון - www.izkor.gov.il
יחד עם הקבוצה נבחר דרך בה נרצה להנציח את החלל - לכתוב שיר/ים, להכין פלקט ולתלות בסניף, לכתוב מכתבים אישיים, מכתב למשפחה ולספר שלמדו עליו...
תהיו יצירתיים!

מערך 5 | פעולה בנושא: סדר שבועות הורים - ילדים

מה יקבלו החניכים בפעולה?

העשרת ידע בנושא חג השבועות ומנהגיו במסגרת התנועה.

מסרים מרכזיים:

חגים הם זמן להיות עם המשפחה!

מהלך הפעולה:

החניכים וההורים יגיעו ביחד לסניף לארוחת שבועות מסורתית הכוללת בתוכה ארוחת גבינות, ירקות ומתוקים. יש לשים לב לילדים בעלי רגישויות ואלרגיות ולמצוא להם תחליפים.

הערה למדריך: יש להודיע להורים על האירוע מספיק זמן מראש. מומלץ להכין הזמנות יפות. לפני הפעולה הזו יש ליצור קשר עם ההורים ולחלק להם את התפריט שבנית מראש לארוחה ולהתכונן לכך שהם מגיעים.

על מנת להפוך את חווית ההורים והילדים לכיפית יותר נחלק את הקבוצה ל-2. כל קבוצה תכלול גם הורים וגם ילדים. הם יתחרו אחת בשנייה בטרויויה בנושא חג השבועות.

חידון:

1. חג שבועות חל ב... (בסוף ספירת העומר)
2. בין שלוש הרגלים, חג השבועות הוא הרגל ה... (שני)
3. החג נקרא שבועות על שם- (שבעת השבועות שסופרים מיום הנפת העומר)
4. מהם כל שמות החג? (שבועות, חג הקציר, חג מתן תורה, יום הביכורים, עצרת)
5. מה קוצרים בסמוך לחג השבועות? (חיטים)
6. מתן התורה לישראל התרחש בסמוך לאיזה הר? (סיני)
7. במעמד הר סיני הורה אלוהים לישראל את... (עשרת הדיברות)
8. לאן הביאו בזמן המקרא את הביכורים? (לבית המקדש בירושלים)
9. אל מי הובאו הביכורים בבית המקדש? (אל הכוהנים)
10. מהם ביכורים? (הפירות הראשונים של הצומח)
11. כיצד נקרא לימוד התורה המסורתי בליל חג השבועות? (תיקון ליל שבועות)
12. מהו מקור המנהג "תיקון ליל שבועות"? (ספר הזהר)
13. איזו מגילה קוראים בחג השבועות? (מגילת רות)
14. על שם מי נקראת מגילת רות? (ע"ש רות המואבייה)

15. אילו מהסיבות הבאות איננה מהסיבות לקריאת מגילת רות בשבועות?
 1. מגילת רות מתרחשת בתקופת "קציר חיטים" שזו גם התקופה של שבועות.
 2. רות המואבייה שעל שמה המגילה היא סבתא רבה של דוד המלך, שעל פי המסורת היהודית נפטר בשבועות.
 3. מגילת רות מתארת את יחסו של אלוהים לטבע ובעיקר לפירות ולירקות.
 16. בשבועות נוהגים לאכול... (מוצרי חלב)
 17. מהו מקור המנהג של אכילת מוצרי החלב בשבועות? (במעמד הר סיני הוזהרו בני ישראל על עירוב בשר וחלב ומכיוון שלא יכלו להכשיר כלים, אכלו מוצרי חלב)
 18. מהם שבעת המינים? (חיטה, שעורה, גפן, תאנה, תמר, רימון, זית)
 19. מיהו נינה של רות המואבייה? (דוד המלך)

לאחר החידון ההורים והחניכים יעשו יחד פעילות יצירה. מומלץ שפעילות היצירה תהיה פעילות עם חומרים ממוחזרים, למשל זר פרחים מגלילי נייר טואלט, טנא מעיסת עיתונים, עציץ בתוך בקבוק ועוד.
 במהלך הארוחה ניתן לספר לחניכים ולהורים על מגילת רות וכיצד מתקשרת לחג השבועות.

מגילת רות לילדים:

סיפור מגילת רות

לפני שנים רבות, בתקופת השופטים, חיה משפחה קטנה משבט יהודה בארץ כנען. בני-המשפחה: אֶלְיָמֶלֶךְ, אשתו נְעֻמִי ושני בניהם - מְחֹלֹן וְכַלְיוֹן חיו בבית- לחם אשר ביהודה עד שבאו הזמנים הקשים ורעב כבד פקד את הארץ. בצער רב נאלצו בני המשפחה לעזוב את ארץ מולדתם והתיישבו בארץ מואב.
 גם בארץ מואב עברו על בני המשפחה זמנים קשים לא פחות - באחד הימים מת אלימלך והעצב היה רב. השמחה שבה לבית המשפחה רק כאשר שני הבנים - מְחֹלֹן וְכַלְיוֹן נשאו להם נשים מואביות - שם האחת עֶרְפָּה ושם השניה רות. נְעֻמִי ובניה הנשואים המשיכו להתגורר במואב עוד עשר שנים מאושרות. ולאחר עשר השנים הטובות בא אסון נוסף על המשפחה ושני הבנים מתו. כך נשארו נְעֻמִי הישראלית, וכלותיה המואביות עֶרְפָּה ורות אלמנות, בודדות ועצובות.
 יום אחד שמעה נְעֻמִי כי תמו ימי הרעב ביהודה והיא החליטה לשוב לארץ מולדתה. נעמי פנתה אל שתי כלותיה ואמרה: "הייתן כלות טובות לבניי ואתן יקרות לי כאילו הייתן בנותיי. כעת אתן לבד וברצוני לחזור לארץ יהודה. חזרו גם אתן לבית הורכן. אני מאחלת לכן כל טוב, הינשאו מחדש ובנו לעצמכן משפחות חדשות".
 כששמעו עֶרְפָּה ורות את דברי נעמי הן פרצו בבכי. עֶרְפָּה ניגשה אל נעמי ונפרדה ממנה בנשיקה ואילו רות, סירבה להיפרד ממנה ואמרה: "אל תבקשי ממני לעזוב אותך. מהרגע שבו נישאתי לבנך, הייתי לאחת מבני עמך. אֵל אשר תלכי אֵלָיו, ובאשר תליני אֵלָיו, עִמָּךְ עָמִי ואלוהיָךְ אֱלוֹהֵיךְ. רק המוות יפריד ביני לבינך".
 לבסוף הצליחה רות לשכנע את נעמי להצטרף אליה ועם תחילת עונת הקציר שתיהן חזרו אל בית-לחם. כשראו תושבי בית-לחם את נעמי חוזרת עם כלתה, התקשו לזהות אותה בגלל השנים הרבות והעצובות שעברו עליה. נעמי העצובה פנתה אל התושבים בבקשה שיקראו לה מעתה מְרָא, כי מר לה ורע לה מאוד.

יום אחד אמרה רות לנעמי שהיא יוצאת אל השדה ללקט שיבולים כמנהג העניים ונעמי הסכימה. רות יצאה אל שדות השיבולים והגיעה אל חלקת השדה של בועז. בועז היה איש עשיר ואדם ישר ממשפחתו של אלימלך, אך רות לא ידעה זאת. רות אספה את השיבולים בידיה ובוועז הבחין בה מרחוק. בועז ניגש אל אחד הנערים הקוצרים ושאל: "מי הנערה הזאת?" השיב הנער: "זוהי הנערה המואבייה, אשר הצטרפה לנעמי כשעזבו את ארץ מואב".

בועז ניגש אל רות המבוהלת והיא מיד הסבירה: "סליחה אדוני. ברשותך, באתי רק לאסוף כמה שיבולים נותרות אחרי הקוצרים כדי שיהיה לי ולחמותי מה לאכול". בועז חיך ואמר: "אַרְאֵה לך היכן תוכלי למצוא הרבה שיבולים. אדאג שלא יפריעו לך ללקט שיבולים ובבקשה, הרגישי בנוח לשתות מהמים ולאכול ממזונם של הקוצרים בשדה שלי".

רות המופתעת שאלה את בועז: "מדוע אתה מתנהג כל-כך יפה לאישה נכרייה?" ובוועז השיב: "שמעתי על כל מה שעשית למען חמותך נעמי, לאחר מות בעלך. על כך שעזבת את אביך, אִמְךָ ואת ארץ מולדתך והלכת בנאמנות אחרי חמותך, שהיא בת עם אחר. לכן, איני רואה בך נוכרייה, אלא בת ישראל".

כשחזרה רות לנעמי, סיפרה לה את אשר קרה לה ועל התנהגותו האדיבה של בועז. נעמי שמחה לשמוע את דבריה של רות ואמרה: "בועז הוא אדם טוב וקרוב למשפחתנו. המשיכי ללקט בשדהו".

וכך, המשיכה רות ללקט שיבולים בשדה בועז; בכל יום הייתה מבקרת בשדה ואוספת שיבולים ובוועז היה מארח אותה בשדה ושואל לשלומה ולשלום נעמי.

בתום עונת הקציר פנתה נעמי אל רות בהצעה: "בתי היקרה, רוצה אני שתהיי מאושרת. לכי אל בועז, לבשי שמלה יפה והתבשמי. לכי אל הגורן לבועז ובקשי ממנו שיגאל אותך ושיישא אותך לאישה, משום שאין לך בנים. כך לא תהיי יותר בודדה". רות עשתה כעצת חמותה, אך בועז ידע שקיים קרוב משפחה אחר קרוב יותר ולכן הוא צריך להיות ה"גואל". בנוכחות של עשרה זקני ישראל מוותר ה"גואל" האחר בטקס מיוחד, על זכותו לשאת את רות לאישה וכך בועז נותר קרוב המשפחה היחיד שרשאי לשאת את רות לאישה.

רות ובוועז נישאו באושר ונולד להם בן - עֹבֵד. כשנולד עובד באו אל נעמי וברכו אותה: "זכית בכלה נאמנה וטובה יותר משבעה בנים. עובד יהיה לך נכד והוא יביא לך הרבה נחת". ובאמת, כשבגר עֹבֵד, הוא ילד את ישי, הלא הוא אביו של דוד מלך ישראל.

סיפור מגילת רות

לפני שנים רבות, בתקופת השופטים, חיה משפחה קטנה משבט יהודה בארץ כנען. בני-המשפחה: אֶלְיָמֶלֶךְ, אשתו נְעֻמִי ושני בניהם - מְחֹלֹן וְכַלְיוֹן חיו בבית- לחם אשר ביהודה עד שבאו הזמנים הקשים ורעב כבד פקד את הארץ. בצער רב נאלצו בני המשפחה לעזוב את ארץ מולדתם והתיישבו בארץ מואב. גם בארץ מואב עברו על בני המשפחה זמנים קשים לא פחות - באחד הימים מת אלימלך והעצב היה רב. השמחה שבה לבית המשפחה רק כאשר שני הבנים - מְחֹלֹן וְכַלְיוֹן נשאו להם נשים מואביות - שם האחת עֶרְפָּה ושם השנייה רות. נְעֻמִי ובניה הנשואים המשיכו להתגורר במואב עוד עשר שנים מאושרות. ולאחר עשר השנים הטובות בא אסון נוסף על המשפחה ושני הבנים מתו. כך נשארו נְעֻמִי הישראלית, וכלותיה המואביות עֶרְפָּה ורות אלמנות, בודדות ועצובות. יום אחד שמעה נְעֻמִי כי תמו ימי הרעב ביהודה והיא החליטה לשוב לארץ מולדתה. נעמי פנתה אל שתי כלותיה ואמרה: "הייתן כלות טובות לבניי ואתן יקרות לי כאילו הייתן בנותיי. כעת אתן לבד וברצוני לחזור לארץ יהודה. חזרו גם אתן לבית הוריכן. אני מאחלת לכן כל טוב, הינשאו מחדש ובנו לעצמכן משפחות חדשות". כששמעו עֶרְפָּה ורות את דברי נעמי הן פרצו בבכי. עֶרְפָּה ניגשה אל נעמי ונפרדה ממנה בנשיקה ואילו רות, סירבה להיפרד ממנה ואמרה: "אל תבקשי ממני לעזוב אותך. מהרגע שבו נישאתי לכן, הייתי לאחת מבני עמך. אֵל אשר תלכי אֵלָה, ובאשר תליני אֵלֶיךָ, עִמָּךְ עִמִּי ואלוהיֶיךָ אֱלוֹהֵי. רק המוות יפריד ביני לביןך". לבסוף הצליחה רות לשכנע את נעמי להצטרף אליה ועם תחילת עונת הקציר שתיהן חזרו אל בית-לחם. כשראו תושבי בית-לחם את נעמי חוזרת עם כלתה, התקשו לזהות אותה בגלל השנים הרבות והעצובות שעברו עליה. נעמי העצובה פנתה אל התושבים בבקשה שיקראו לה מעתה מְרָא, כי מר לה ורע לה מאוד. יום אחד אמרה רות לנעמי שהיא יוצאת אל השדה ללקט שיבולים כמנהג העניים ונעמי הסכימה. רות יצאה אל שדות השיבולים והגיעה אל חלקת השדה של בועז. בועז היה איש עשיר ואדם ישר ממשפחתו של אלימלך, אך רות לא ידעה זאת. רות אספה את השיבולים בידיה ובוועז הבחין בה מרחוק. בועז ניגש אל אחד הנערים הקוצרים ושאל: "מי הנערה הזאת?" השיב הנער: "זוהי הנערה המואבייה, אשר הצטרפה לנעמי כשעזבו את ארץ מואב". בועז ניגש אל רות המבוהלת והיא מיד הסבירה: "סליחה אדוני. ברשותך, באתי רק לאסוף כמה שיבולים נותרות אחרי הקוצרים כדי שיהיה לי ולחמותי מה לאכול". בועז חייך ואמר: "אֶרְאֶה לך היכן תוכלי למצוא הרבה שיבולים. אדאג שלא יפריעו לך ללקט שיבולים ובבקשה, הרגישי בנוח לשתות מהמים ולאכול ממזונם של הקוצרים בשדה שלי". רות המופתעת שאלה את בועז: "מדוע אתה מתנהג כל-כך יפה לאישה נכרייה?" ובוועז השיב: "שמעתי על כל מה שעשית למען חמותך נעמי, לאחר מות בעלך. על כך שעזבת את אביך, אִמְךָ ואת ארץ מולדתך והלכת בנאמנות אחרי חמותך, שהיא בת עם אחר. לכן, איני רואה בך נוכרייה, אלא בת ישראלית".

כשחזרה רות לנעמי, סיפרה לה את אשר קרה לה ועל התנהגותו האדיבה של בועז. נעמי שמחה לשמוע את דבריה של רות ואמרה: "בועז הוא אדם טוב וקרוב למשפחתנו. המשיכי ללקט בשדהו".

וכך, המשיכה רות ללקט שיבולים בשדה בועז; בכל יום הייתה מבקרת בשדה ואוספת שיבולים ובוועז היה מארח אותה בשדה ושואל לשלומה ולשלום נעמי. בתום עונת הקציר פנתה נעמי אל רות בהצעה: "בתי היקרה, רוצה אני שתהיי מאושרת. לכי אל בועז, לבשי שמלה יפה והתבשמי. לכי אל הגורן לבועז ובקשי ממנו שיגאל אותך ושיישא אותך לאישה, משום שאין לך בנים. כך לא תהיי יותר בודדה". רות עשתה כעצת חמותה, אך בועז ידע שקיים קרוב משפחה אחר קרוב יותר ולכן הוא צריך להיות ה"גואל".

בנוכחות של עשרה זקני ישראל מוותר ה"גואל" האחר בטקס מיוחד, על זכותו לשאת את רות לאישה וכך בועז נותר קרוב המשפחה היחיד שרשאי לשאת את רות לאישה.

רות ובוועז נישאו באושר ונולד להם בן - עֹבֵד. כשנולד עובד באו אל נעמי וברכו אותה: "זכית בכלה נאמנה וטובה יותר משבעה בנים. עובד יהיה לך נכד והוא יביא לך הרבה נחת". ובאמת, כשבגר עֹבֵד, הוא ילד את ישי, הלא הוא אביו של דוד מלך ישראל.

מערך 5 | פעולה בנושא: חולמים עולם מושלם

מה יקבלו החניכים בפעולה?

אופטימיות, חשיבה יצירתית והשראה ליצירת עולם מושלם.

מסרים מרכזיים:

העולם שלנו מורכב ומלא בעיות: מלחמות, בעיות סביבתיות, פערים חברתיים, פערים כלכליים, אתגרים טכנולוגיים ועוד ועוד. על מנת לחיות חיים מלאים ושמחים יותר, עלינו להסתכל על הפנים החיוביים בחיינו, ולא בשליליים. עולם מושלם הוא חזון רחוק וכנראה שיהיה בלתי אפשרי להגיע אליו. אבל כל אחד בחלקת האלוהים הקטנה שלנו יכול לקיים עולם טוב יותר וזהו כבר צעד לקדם עולם מושלם.

מהלך הפעולה:

שלב א: העולם המושלם שלי

כל חניך יקבל דף. על כל חניך לצייר את העולם המושלם בשבילו. לאחר מכן נציג את הציורים בפני הקבוצה.

שלב ב: העולם המושלם שלנו

דיון:

- מה זה בשבילנו העולם המושלם?
- מה יש בעולם המושלם שלנו?
- מה אין בעולם הזה?

בשלב זה נביא המון חומרים מסוגים שונים ונציג בפני החניכים את המשימה: עליכם ליצור עולם מושלם! נקשט את העולם המושלם שלנו ונהפוך את החדר למקום המושלם בשבילנו. נבנה עם החניכים את העולם המושלם.

רעיונות למה אפשר לעשות עם החניכים?
ניתן לגזור עם החניכים פרחים ולהדביק על הקירות, לקחת את הכיסאות ולבנות מעין צורה של בית הסדינים והבדים יהיו הגג. אפשר לפרוש אלכד על הרצפה כמעין שטיח אדום. לעשות שביל מאבנים.

והכי הכי חשוב להתפרע מבחינת הדמיון עם החניכים שיקימו את העולם בשבילם.

חלק ג: האנשים בעולם

לאחר שהקמנו עם החניכים את העולם המושלם. כעת נחשוב איך העולם שלנו מתפקד. כל פעם ניתן להם סיטואציה מהעולם ה"רגיל" והחניכים יצטרכו להמחזיז את הסיטואציה ואיך היא תתנהל בעולם המושלם שלהם. בנוסף לכך נסביר לחניכים איך הסיטואציות מתנהלות בעולם הרגיל ואז עלינו לחשוב יחד איך הסיטואציה תהיה בעולם המושלם שלנו.

מקומות וסיטואציות בעולם המושלם:

- איך אנשים עומדים בתור בעולם המושלם?
- כיצד נראה בית הספר?
- איך פותרים ריבים ובעיות?
- משחק כדורגל

הערה למדריך:

זו הזדמנות להעלות אתגרים שיש לכם בקבוצה. חישבו על בעיות ספציפיות בקבוצה שלכם והעלו אותם כסיטואציה.

חלק ד: בארץ הפפים

מקריאים לחניכים את הסיפור הבא:

על החניכים להחליט יחד מה זה פפ ובכל פעם שישמעו את המילה פפ יצטרכו לתת אחד לשני פפ.
אפשר לכוון את הקבוצה שפפ זה חיבוק, לחיצת יד, כ"ף...

בארץ רחוקה חי מלך טוב לב ועמו האהוב. בארץ הזו, ארץ הפפים, כל תינוק שנולד קיבל תיק רך מלא בפפים. הפפים היו נעימים למקבל ונעימים לנותן והם אף פעם לא נגמרו. כל האנשים בארץ הפפים תמיד חילקו פפים ברוחב לב, ולכן הם גם קיבלו פפים ולכולם היה מאוד נעים. האנשים בארץ הפפים היו מאוד מאושרים ותמיד היה טוב בארץ הפפים. עד שיום אחד הגיעה לארץ הפפים אישה אחת, שלא נולדה בארץ הפפים ולכן... היא הפיצה שמועה... והשמועה היתה "הפפים עומדים להסתיים". לכן לא כדאי לחלק יותר פפים כי הם ייגמרו ולא יישארו יותר.

האנשים בארץ הפפים מאוד נבהלו והפסיקו לחלק פפים וכמובן שגם הפסיקו לקבל פפים ולאט לאט נהיה לא נעים בארץ הפפים. האנשים הפסיקו להיות נעימים והיה עצוב בארץ הפפים... מלך הפפים הרגיש בדבר, חקר ומינה צוות בלשים שיחפשו את המקור לבעיה החדשה שנוצרה. ואז הוא "עלה" על כך שהאשה היא שהפיצה את השמועה... קרא מלך הפפים לאשה אליו לארמון ואמר לה: "מדוע עשית זאת?" האישה התביישה ואמרה: "קנאתי באנשי הפפים על תיקי הפפים הרכים והנעימים שלהם. לי אין תיק כזה" "אעשה איתך עסק" אמר מלך הפפים, "אתן לך תיק רך ומלא בפפים כמו שכל אחד בארץ מקבל ובתמורה את תלכי אל האנשים ותגידי להם שזו רק שמועה ושהפפים לא עומדים להיגמר". הסכימה האשה לעסקה של מלך הפפים. היא קיבלה תיק רך מלא בפפים ואחר כך היא סיפרה לכולם שהיא הפיצה את השמועה. האנשים סלחו לה, ושוב התחילו לחלק פפים ולקבל פפים. ושוב נהיה מאוד נעים ונחמד בארץ הזו...

מערך 5 | פעולה בנושא: יום השואה - המגירה של סבא

מה יקבלו החניכים בפעולה?

חיבור רגשי לסיפור מהשואה.

מסרים מרכזיים:

לכל אדם יש חפצים היקרים לו ומהווים עולם ומלואו עבורו. אחת הדרכים בהם שמרו היהודים הנרדפים בשואה על ערכיהם, מסורתם וזכרונותיהם היא בעזרת שמירת חפצים בצורה סודית הרחוקה מעיניהם של הצורר הנאצי.

מהלך הפעולה:

המגירה השלישית של סבא: הצגת פתיחה.

כחלק מהפעולה אנו רוצים לחשוף את החניכים לסיפור "המגירה השלישית של סבא". בוגר המחופש לסבא מגיע אל הפעולה, ואחד המדריכים משחק את הנכד שלו. הם מתחילים לדקלם מעין הצגה קצרצרה שהולכת כך:

המדריך המשחק את הנכד מספר:

"מכל החדרים בבית של סבתא וסבא אני הכי אוהב את חדר העבודה של סבא, עם שולחן כתיבה, הפסנתר ושאר הדברים. בשולחן יש שלוש מגירות. במגירה הראשונה נמצאים כלי הכתיבה של סבא וגם קופסת הצבעים שלי. במגירה השנייה יש כל מיני חפצים מיוחדים וצעצועים מהילדות של סבא, עשויים מעץ וממתכת. הצעצועים האלה חיכו לסבא הרבה שנים אצל השכנים הזקנים שהיו להם בגרמניה כשהוא היה ילד. כשגירשו את סבא מהבית שלו בגרמניה בגלל המלחמה, לקחו אליהם השכנים את ארגז הצעצועים ושמרו אותו בשבילו, עד שתיגמר המלחמה. המגירה השלישית תמיד נעולה ואסור לפתוח אותה".

סבא אמר:

"כשהייתי ילד, הייתה בגרמניה תקופה רעה. הנאצים עלו לשלטון, וגרשו אותנו, את היהודים, מהבתים שלנו. העבירו אותנו לגור בגטו, מאחורי גדר גבוהה, בבתים ישנים וצפופים. היינו חייבים לענוד על הבגדים את הטלאי הצהוב הזה, שהיה סימן שאנחנו, היהודים, נחותים, ושאסור לנו לצאת מהגטו".

אמר הנכד:

"סבא, אני לא מבין... גרשו אותך מהבית שלך בגרמניה, איפה שהיו כל הצעצועים?"

סבא אמר:

"כן אורי, וכשגרשו אותנו מהבית, לא לקחנו את הצעצועים. לא הרשו לנו". (המדריך שמשחק את הסבא מוציא את המגרה של סבא ובה מוציא את הדברים אחד אחד). "הבובה הזאת היתה של אחותי היפה אנה. בגטו, לא היו לנו צעצועים, אז אמא תפרה לה אותה מסמרטוטים. אנה כל כך אהבה את הבובה הזאת, היא לקחה אותה איתה לכל מקום. אלה, תלויים של אוכל מהגטו".

תמורת התלושים חילקו לנו שם מנות קטנות של אוכל, לחם ותפוחי אדמה בדרך כלל. היינו רעבים, רעבים מאוד. כל הזמן היו שם הרבה ילדים בגילי, חולים וחלשים, מהרעב..."

באותו הרגע המדריך שמשחק את הסבא מעביר לחניכים בעצם את המגירה שלו. (בה יש את כל הדברים שנדון בהם במתודה הקרובה) המדריך מושיב את החניכים במעגל, ומתחיל להוציא לפי סדר את החפצים מהמגירה, (טלאי, בובת סמרטוטים, תמונות של ילדים מהשואה) ושואל:

- איך קוראים לחפץ הזה?
- האם אתם יודעים מה זה?
- מה אתם מרגישים כלפיו/חושבים עליו?

חפצים יקרי ערך: שיתוף

המדריך נדרש לספר לחניכים על חפץ-שניים מביתו, שיקרים לו וחשובים לו, ולהסביר להם למה. לאחר מכן כל חניך מקבל בלון, ונדרש לכתוב על פתק את החפץ מהבית שהכי יקר ללבו, להכניס לבלון, לנפח ולקשור. לאחר מכן נדון:

דיון:

- מישהו רוצה לשתף למה הוא בחר בחפץ מסויים זה?
- למה החפץ חשוב לכם?
- למה לדעתם יש חפץ מסויים שיקר לי, אבל לא בהכרח יהיה יקר לחבר שלי?

רגשות מהשואה

על הרצפה נפזר 5 כופתים במעגל, ובתוך כל מעגל יהיה כתוב על דף רגש אחר: כעס, עצב, חוסר הבנה, רחמים, פחד. נבקש מהחניכים לעמוד ליד הפתק של הרגש שהם מרגישים כשהם שומעים את המילים הבאות לפי סדר: שואה, גטו, טלאי צהוב, גרמניה, היטלר.

מגירת הסודות שלי

כל חניך מקבל מהמדריכים קופסת גפרורים ריקה, ובצד יש חומרי קישוט. (נצנצים, דבק, טושים, בריסטולים, והכי חשוב פונפונים!) כל חניך הולך להכין לעצמו מגירה אישית פרטית משל עצמו. (כמובן שהפונפון יהיה הידית של המגירה), ולאחר שכל אחד קישט את המגירה שלו הכי יפה וכתב את השם שלו, כל אחד יכתוב על פתק קטן סוד אחד שלו שהוא סודי וחשוב בשבילו, יכניס למגירה שלו, וישמור עליה.

מכתב מסבא

החניכים מקבלים דפים ומתבקשים לכתוב מכתב אישי לסבא של אורי, כשהיה ילד בשואה.

עזרים לפעולה:

- תחפושת של סבא, מגירה עם: טלאי צהוב, בובת סמרטוטים
- תמונות של ילדים בשואה.
- בלונים, פתקים ועטים כמספר החניכים
- 5 כופתים
- קופסאות גפרורים ריקות כמספר החניכים
- חומרי קישוט-דבק, נצנצים, טושים, פונפונים

מערך 5 | פעולה בנושא: הכנה למכביאדה

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- ידע בנושא מפעל המכביאדה.
- מוכנות לחלק של השכבה במפעל.
- מוטיבציה לקראת המפעל.

מסרים מרכזיים:

המכביאדה הינו מפעל סניפי אך הוא גם השיא השנתי של שכבת ה' בסניף. יש לתת לכיתות ה' את המקום שלהם, לעזור להם ולפרגן להם על הצלחתם.

מהלך הפעולה:

מתודה 1 - הדגמה

המדריכים יכינו מראש תחנה מחנאית כלשהי על מנת שהחניכים יקבלו מושג מהי תחנה שהיא גם מחנאית וגם מעולם הספורט. כל קבוצה תתנסה בתחנה ולאחר מכן יסביר המדריך מהי המכביאדה.

הערה למדריך:

המכביאדה הינו יום ספורט מחנאי המתקיים במסגרת הסניפים בתאריכים 26/5 - 27/5. החלק הראשון של המפעל הוא ביום שישי ה- 26/5 והחלק השני של המפעל הוא ביום שבת ה- 27/5.

מטרת המכביאדה הינה להתנסות בבנייה מחנאית בכלל שכבות הגיל ולממש את אחד מעקרונות התנועה הבולטים ביותר - ספורטיביות ונפש בריאה בגוף בריא. במהלך יום הפעילות המקדים - כל שכבת גיל בסניף תקבל תחנה, אותה עליה לבנות במהלך יום הפעילות.

לכל שכבת גיל יוצמד איש טכני/הדרכה מחנאית אשר ילווה את השכבה בבניית התחנה.

• ניתן לבנות את התחנה בצורה שכבתית בשכבות קטנות או לפי קבוצות בשכבות גדולות יותר

להלן דוגמאות לתחנות שניתן לבנות על מנת להמחיש לחניכים מהי תחנה ספורטיבית ומחנאית:

1. מירוץ דורגלים
2. כדורגל שולחן אנושי
3. מלחמת גלדיאטורים
4. הרמת משקולות

הערה למדריך:

פעולת ההכנה למכביאדה בכלל השכבות מלבד שכבת ה' הינה פעולה שבה יש להכין את התחנה של השכבה למפעל וכל המשתמע מכך. להלן התוצרים שעליכם לצאת איתם מפעולת ההכנה:

1. רעיון לתחנה שהשכבה בונה (בסניפים גדולים ניתן גם לבנות שתי תחנות)
2. שרטוט התחנה
3. תפאורת התחנה
4. חלוקת אחריות בשכבה/בקבוצה מי עושה מה
5. מורל שכבתי (חולצה/צבע לשכבה/דגלים וכו')

הערה למדריך:

את פעולת ההכנה למכביאדה כדי לקיים לכל המאוחר כשבוע וחצי לפני המפעל.

מערך קיץ

#המדריך למדריך

מערך 6 | פעולה בנושא: מה זה מחנה קיץ

מה יקבלו החניכים בפעולה?

הכנה לקראת מחנה הקיץ הראשון שלהם!

מסרים מרכזיים:

חשוב לתאר לחניכים מה קורה במחנה קיץ, איך זה נראה ממש ולקראת מה לצפות - זכרו, זהו המחנה הראשון שלהם ויש להם המון ציפיות, לצד חששות ופחדים!

מהלך הפעולה:

החניכים מגיעים לתוכנית ריאליטי חדשה הנקראת "המרוץ למחנה!". המטרה של החניכים היא לאסוף את כל הציוד הנדרש על מנת להגיע למחנה הקיץ מוכנים מא' ועד ת'! על מנת להשיג את כל אחד מהחפצים ברשימת הציוד, על החניכים להצליח לעבור משימות. רק כאשר יהיו מוכנים לגמרי למחנה ויקבלו את כל הציוד הנדרש, יוכלו החניכים לעבור לשלב הבא של הפעולה.

חלק מספר 1: רשימת הציוד-

- 1. שק שינה:** מרוץ שקי שינה נגד המדריכים. הקבוצה תבחר 2 נציגים שיתמודדו מול המדריכים במרוץ שקי שינה כאשר הם נמצאים בתוכו וצריכים להגיע מנקודה אחת לשנייה.
- 2. בגדים להחלפה:** מרוץ שליחים כאשר במקום להביא כיף לחניך הנמצא לפניך, על החניכים ללבוש חולצה ומכנס של אחד המדריכים וכאשר סט הבגדים מגיע לחניך האחרון, הם סיימו את המשימה. עליהם להספיק את זה בזמן הקצר ביותר!
- 3. כובע:** נחלק את החניכים ל- 2 קבוצות. לכל אחד מהחניכים בקבוצות יחולק מספר או אות. 2 הקבוצות יעמדו בשורה אחת מול השנייה. במרכז בין 2 השורות יהיה מונח כובע, וכאשר יתנו את האות והמספר, החניכים שקראו במספרם ובאות שלהם, יצטרכו להאבק ולתפוס את הכובע במרכז כמה שיותר מהר.
- 4. בקבוק מים:** על החניכים להעביר מים מדלי אחד לאחר בעזרת בקבוק מחורר. עליהם לעשות את זה בזמן הקצר ביותר.
- 5. נעליים סגורות:** עליהם לאסוף מבוגרי הסניף את מספר הנעליים הסגורות והבטוחות ביותר למחנה קיץ הגדול ביותר.
- 6. קרם הגנה:** כל פעם זוג חניכים יתחרו אחד בשני כשהמטרה של כל חניך למרוח קרם הגנה על מרפקו של השני. החניך הראשון שמורח את קרם ההגנה - מנצח.
- 7. כלי רחצה:** על החניכים להתמסר ביניהם עם סבון מוצק רטוב ולהגיע ל- 30 מסירות!

חלק מספר 2: המחנה!

לאחר שהחניכים השיגו את כל מבוקשם והציוד הנדרש למחנה, הם מגיעים הישר אל הלילה הראשון! הם ומדריכי הקבוצה יבנו ביחד אוהלי סיירים, ישבו ביחד במעגל, ישירו שירי מחנה ויכינו פונדו אישי לכל אחד.

סביב ה"מחנה הקטן" שבנו, נספר להם את כל שעליהם לדעת על מחנה הקיץ, מה עושים בו, איך ישנים, מה אוכלים, מה בונים וכדומה.

מערך 6 | פעולה בנושא: הכנה למחנה הקיץ - חומרים למחשבה...

ברכות לצוות!

הגעתם כמעט לקו הסיום של שנת הפעילות, ורגע אחד לפני שהשנה מסתיימת, מגיע מחנה הקיץ - השיא הגדול של השנה. אז נכון, הלחץ גדול, המשימות רבות אך זיכרו שזוהי ההזדמנות האחרונה שלכם להשפיע, לגבש, לצבור חוויות ולחנך את קבוצתכם!

על מנת להשיג את המירב מפעילות מחנה הקיץ כמה נקודות למחשבה בפעולת ההכנה למחנה:

א. התייחסות לצרכי החניך בשלושה מישורים:

צרכים פיזיים - אוכל, שתייה, בטחון, לינה - בלי זה אי אפשר!

צורך של שייכות - כל אדם רוצה להרגיש שייך למשהו גדול. במחנה יש לנו את ההזדמנות האולטימטיבית והיא לא תמיד מנוצלת. מחנה משמעותי הוא מחנה שבו כל חניך מעורב במתרחש, לוקח חלק פעיל בעשייה, ומרגיש אחריות על תוצאות מעשיו. חישבו - כיצד כל חניך וחניך בקבוצה שלנו יכול לבוא לידי ביטוי? כיצד נתכונן לכך?
תחושת הערכה - פידבקים, פירגונים ואוירה טובה היא בסיס הכרחי לחוויה משמעותית.

ב. אתגר פיזי ומנטלי - כדי שתווצר חוויה משמעותית החניך חייב לחוש תחושה של סיפוק. הסיפוק יגבר ככל שהאתגר יהיה גדול יותר. כיצד נאתגר את החניכים שלנו לקראת המחנה?

ג. בחירה - לו"ז מחנה הקיץ נקבע ע"י צוות ההדרכה בלבד והוא מלא עד אפס מקום. אם נוכל לאפשר אופציות שונות ומגוונות לחניך, והוא יוכל לבחור מביניהן מה הדבר שהכי מעניין אותו, שיתוף הפעולה שלו יגבר וכך גם עוצמת החוויה. איך החניכים יוכלו להשפיע על הפעילות שהם עוברים במחנה?

ד. מחנה שבו מתרחשת חוויה ערכית חינוכית - באמצעות נושא המחנה, נעביר לחניכים גם ידע, למידה משמעותית וחוויה ערכית.

מערך 6 | פעולה בנושא: הכנה מחנאית לקראת מחנה

הקדמה למדריכים ולרכז השכבה:

יש לבחון האם פעולה זו צריכה להיות קבוצתית או שכבתית לאור אופי המחנה בכל סניף. פעולה זו מאוד קרובה למחנה, ויש לה כמה מטרות:

- א. לספק לחניכים את כל הידע המחנאי שהם זקוקים לדעת לפני המחנה.
- ב. לתכנן את מתחם השכבה והקבוצה - מבנים, אביזרים, פני שטח, תפאורה וכדומה. על מנת שכשיגיעו לשטח המחנה, הם יעסקו בהקמת המאהל והוצאה לפועל של התכניות שלהם.

ג. תחושת אחריות ומחוייבות לקראת היציאה למחנה ומה שיקרה בו.

חשוב באמת לתת להם להתעסק, ליצור, לצבוע, לצייר, לעזור להם פרטנית עם כפיתות כאלה ואחרות ולא לעצור כל פעם ולהסביר בפורום מלא את הכל. הבנייה והתכנון יקחו זמן.

לא לשכוח לשים את הדגש על עבודת צוות משותפת.

פעולה זו חוזרת על עצמה בכל שנה, לפני כל יציאה למחנה, וצריכה לעבור את ההתאמות לשכבת הגיל שלה!

אופי המחנה של כל שכבה מ - ג' ועד ח' הינו שונה ומיוחד ובכל שנה, המדרג המחנאי מאפשר עלייה ברמת התכנון והמבנים ויש לקחת זאת בחשבון כשמתכננים את הפעולה - שלושה שלבים חשובים שיש לעבור לפני שניגשים לפעולה עצמה: יש להשתמש במדרג המחנאי המצורף למדריך!

- א. לבחון מה החניכים שלנו כבר יודעים מבחינה מחנאית עד כה?
- ב. לחשוב מה היינו רוצים שידעו לקראת המחנה ולשלב למידה זאת בפעולה!

מספר דגשים והמלצות לתכנון המאהל:

- מומלץ להכיר את שטח המחנה בו יוקם המאהל מראש על מנת שהתכנון יהיה כמה שיותר מתאים לשטח.
- שטחים סלעיים מיועדים למתקנים והשטחים הנקיים ללינת חניכים.
- מומלץ למנות נציג (או יותר) מן הצוות שיהיה אחראי על נושא הבניה כבר משלב התכנון.
- חשוב שתכנון הבניה יהיה בהתאם ליכולות החניכים ולא המדריכים.
- שרטוט המבנים (ואפילו הכנת דגמים למבנים מורכבים) של מתקני המאהל.
- שרטוט מפת המאהל, איפה כל דבר נמצא...
- הגדרת צרכים וציוד מתוך התכנונים, הכנת רשימת ציוד בזמן והגשתה למרכז.
- ניתן למנות נציג צוותי שאחראי על נושא הציוד.
- יש לזכור שהמתקנים צריכים להיות גם שימושיים ולא רק יפים ויזואלית.
- חשוב לתכנן גם דברים שיצרו אווירה במאהל כגון: גדר, קישוטים, דגלים, שבילים, כיכר וכו'... במידת הצורך.

רעיונות למתקנים שאפשר לתכנן:

- שער
- תורן ורחבת מסדרים
- מתקן שק"שים
- מתקן תיקים
- מתקן נעליים
- מתקן כביסה
- מתקן לחאקי
- תערוכה שכבתית
- לוח מודעות
- מתקני אשפה
- שולחן אוכל קבוצתי

חשוב לזכור:

ישנם חניכים שאינם מתחברים לנושא המחנאות והבניה כלל! אין טעם ללחוץ על חניכים אם אינם רוצים, אך חשוב לשלבם בפעילות אחרת שתתרום לחזות המאהל כגון: תפאורה, קישוט, אווירה, תערוכה, וכו'...

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- אחריות ומחוייבות לקראת המחנה ומה שיקרה בו.
- התנסות בתכנון המחנה הקבוצתי/שכבתי.
- ידע מחנאי ויתלהבו לקראת האופי המחנאי של המחנה.

מסרים מרכזיים:

מראה המחנה, אופיו והצלחתו תלוי בכל אחד ואחד מחברי הקבוצה!

קריאה לפעולה:

קחו אחריות גם בשלב התכנון ובעיקר בשלב הביצוע בשטח.

מהלך הפעולה:

במהלך הפעולה, החניכים יכינו דגם מוקטן "מיני מחנה" של מתחם המחנה הקבוצתי/שכבתי שלהם.

הערות לגבי ציוד:

חשוב להביא הרבה ציוד מוקטן מכל סוגי הציוד שיכולים לעמוד לשימוש החניכים במחנה. סנאדינות, כופתים, אלבדים ישנים, טושים, בריסטולים, בקבוקים ממיחזורית קרובה, מספריים, וכל מה שבא ליד ואפשר להשתמש בו לפעולה זו. חשוב שתהיה הלימה בין מה שיש בסניף לבין מה שיהיה בשטח, על מנת שמצד אחד החניכים יוכלו "לעוף" עם הדמיון והיצירתיות, ומצד שני לא יתאכזבו שלא יוכלו להוציא לפועל את התכניות שלהם.

עודדו את החניכים לחשוב על רעיונות לחמרים שניתן לאסוף מראש ולהביא למחנה, ו/או למצוא ולהשתמש בשטח! אצטרובלים, בקבוקי מים ריקים, גלילי נייר טואלט, פחיות שימורים מהמטבח ועוד...

שלב התכנון:

נשרטט סקיצה ראשונית של המחנה שתכיל את הרעיונות המרכזיים של החניכים.

שלב הביצוע:

נחלק את החניכים לשלושה צוותי עבודה: חשוב שלכל צוות יהיה מלווה בוגר שתפקידו יהיה ללמד את הצוות טכניקות שהחלטנו להשתמש בהם במחנה

צוות 1 - המאהל - מבנה המאהל, גבולות, ממה יהיה בנוי?

צוות 2 - נוחיות - תאי הלבשה, פחים, מתלים, מיטות, ערסלים.

צוות 3 - תפאורה - עיצוב, בנייה, קישוטים, פני שטח, שבילים.

דיון מסכם:

סביב הדגם המוקטן של המחנה, כל צוות יסביר לשאר מה התכנית, איזה ציוד הם מתכוונים להשתמש, האם על החניכים לאסוף משהו בבית לטובת הצלחת המשימה? בשלב זה, נקיים שיחה על אחריות ומחוייבות במחנה.

על החשיבות של תכנון מול ביצוע ושלמעשה הצלחת המחנה וקיום מחנה שאפשר להנות ממנו ולהתגאות בו הוא עניין של שיתוף פעולה ועבודת צוות. שיהיה בהצלחה!!

מיטות בנויות ממקרמה בתוך מאהל חניכים

מערך 6 | פעולה בנושא: הכל אני יכול בחופש הגדול

מה יקבלו החניכים בפעולה?

החניכים יצאו עם הרבה מוטיבציה לנצל את הזמן באופן חיובי ולצבור חוויות טובות בחופש הגדול.

מסרים מרכזיים:

- החופש הגדול הוא ארוך! נדאי לנצל אותו לכל מה שאוהבים לעשות!
- שיעמום יכול להיות מסוכן, חשבו על פעילויות אקטיביות וחיוביות!
- אם מתכננים מספיקים הרבה יותר!!

קריאה לפעולה:

כולם יוצאים למחנה הקיץ!!!

מהלך הפעולה:

מתודה 1 - אין לי זמן!!!

מחלקים את הקבוצה ל - 2 קבוצות.
מקריאים לכל קבוצה דף משימות שעליהם לבצע בזמן הקצר ביותר, על החניכים להעריך כמה זמן יקח להם לבצע את כל המשימות.
(מטרת המשחק ללמד את החניכים מהן פרופורציות ואיך מודדים זמן בהתאם למציאות)

המשימות:

1. פירמידה אנושית
2. כל הקבוצה צריכה לאכול לימון
3. שרשרת בגדים ארוכה
4. להביא 3 עניבות בוגרים, 4 סיכות מרל"פ
5. להביא 3 עניבות חניכים
6. שמישהו יצטלם כאשר הוא מקנח את האף
7. להמציא מורל לקבוצה

דיון מסכם מתודה:

- הופתעתם לגבי ערך הזמן שהערכתם?
- מדוע אתם חושבים שהספקתם את הכל ולא פספסתם דבר (או לחילופין - מדוע אתם חושבים שלא הספקתם דבר?)
- אלו דברים אתם ממש רוצים לעשות ולא מספיקים בגלל שיש בית ספר, חוגים ומחויבויות אחרות?

הערה למדריך: נאמר לחניכים שהחופש הגדול זו הזדמנות לעשות המון דברים שאנחנו אוהבים ורוצים ולא מספיקים במהלך שנת הלימודים!

מתודה 2 - מכירה פומבית של רעיונות לחופש!

כל חניך יקבל 4 פתקיות קטנות. על כל פתקית ירשום רעיון למשהו שהוא ממש אוהב לעשות ולא מספיק אף פעם או לעיתים רחוקות והיה רוצה לעשות בחופש הגדול. נערוך מכירה פומבית של פעילויות לחופש, כל חניך יקבל כסף כמספר הימים שיש לו לנצל בחופש (לא חייבים להיות מדוייקים על היום...), על כל חניך "לתכנן" על מה הוא ירצה לבזבז את הזמן שלו. בין הפתקיות יהיו כאלה שהם "גוזלי הזמן הגדולים של החופש: טלוויזיה, מחשבים, שיעמום וגם דברים חינוכיים שאף אחד בטח לא יקנה - קריאת ספרים, הכנה ללימודים בשנה הבאה... וכדומה.

 # עזרים לפעולה:

פתקיות של רעיונות לחופש + פתקיות ריקות לחלוקה לחניכים. כסף שהוא למעשה "זמן" כלומר במקום לשלם בכסף הם ישלמו בימים לפי הימים שיש בחופש הגדול. המחיר ההתחלתי של כל פריט למכירה יהיה הזמן המינימלי שלו. לדוגמא: מחנה קיץ - מספר הימים שלו, קייטנה וכו'...

צפייה בטלוויזיה	טיול משפחתי	נסיעה לחו"ל	קייטנה
קריאת ספרים	פייסבוק / סנאפצ'ט / אינסטגרם ורשתות אחרות	התכתבות בוואטספ	משחקי מחשב
להפגש עם חברים	ללכת לבריכה	לנסוע באופניים בשכונה	מחנה קיץ
לטייל בארץ	ללכת לים	לאכול אבטיח	מסיבת פיג'מות

מתודה 3 - בואו נתכנן

כל חניך יקבל לוח אישי של חודש יולי-אוגוסט ועליו יניח את התכניות שלו לחופש הגדול. זה לא צריך להיות מדויק, אבל חשוב להדגיש את היציאה למחנה הקיץ כחלק מהפעילויות הברורות שכולם עושים!!

דיון מסכם:

- איך אתם מדמיינים את החופש שלכם?
- מה יכול להיות מסוכן בחופש? (שיעמום, בדידות, בזבוז כסף, יותר מדי טלוויזיה...)
- אתם חושבים שתספיקו הכל?
- איך תרגישו אם תספיקו כמה שיותר מהרשימה?

קייטנה

קייטנה

קייטנה

קייטנה

נסיעה לחו"ל

קייטנה

נסיעה לחו"ל

נסיעה לחו"ל

נסיעה לחו"ל

נסיעה לחו"ל

טיול משפחתי

נסיעה לחו"ל

טיול משפחתי

טיול משפחתי

טיול משפחתי

טיול משפחתי

צפייה בטלוויזיה

טיול משפחתי

צפייה בטלוויזיה

צפייה בטלוויזיה

צפייה בטלוויזיה

צפייה בטלוויזיה

התכתבות בוואטספ

צפייה בטלוויזיה

התכתבות בוואטספ

התכתבות בוואטספ

התכתבות בוואטספ

התכתבות בוואטספ

**פייסבוק / סנאפצ'ט
אינסטגרם ורשתות
אחרות**

התכתבות בוואטספ

**פייסבוק / סנאפצ'ט
אינסטגרם ורשתות
אחרות**

**פייסבוק / סנאפצ'ט
אינסטגרם ורשתות
אחרות**

**פייסבוק / סנאפצ'ט
אינסטגרם ורשתות
אחרות**

**פייסבוק / סנאפצ'ט
אינסטגרם ורשתות
אחרות**

קריאת ספרים

**פייסבוק / סנאפצ'ט
אינסטגרם ורשתות
אחרות**

קריאת ספרים

קריאת ספרים

להפגש עם חברים

**לנסוע באופניים
בשכונה**

לאכול אבטיח

מסיבת פיג'מות

ללכת לבריכה

ללכת לים

ללכת לבריכה

ללכת לבריכה

ללכת לבריכה

ללכת לבריכה

מחנה קיץ

לטייל בארץ

מחנה קיץ

מחנה קיץ

מחנה קיץ

מחנה קיץ

מחנה קיץ

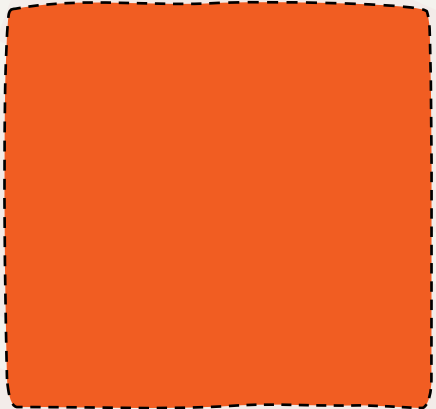
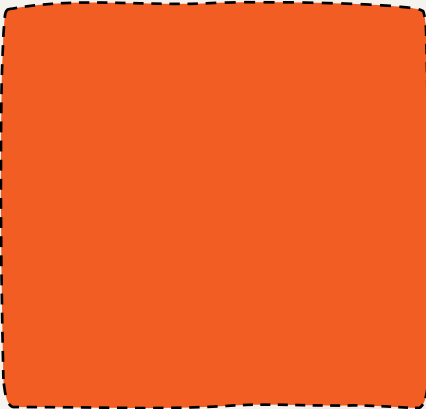
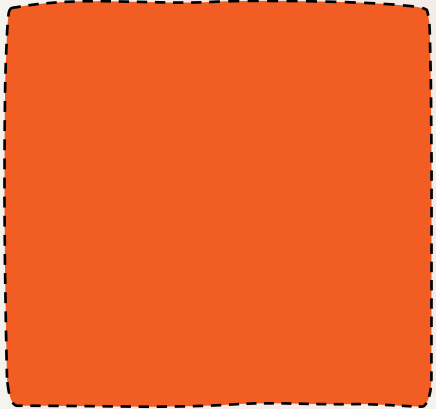
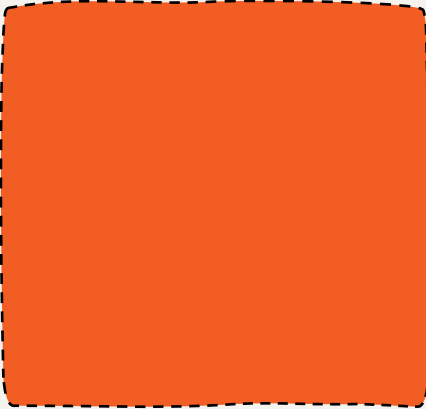
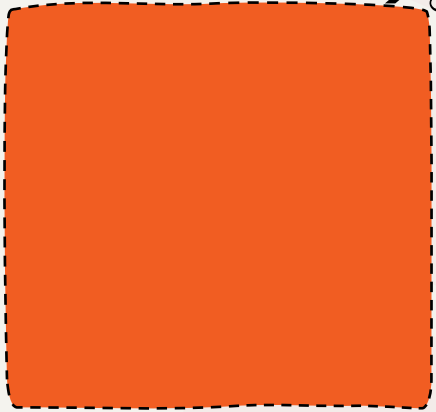
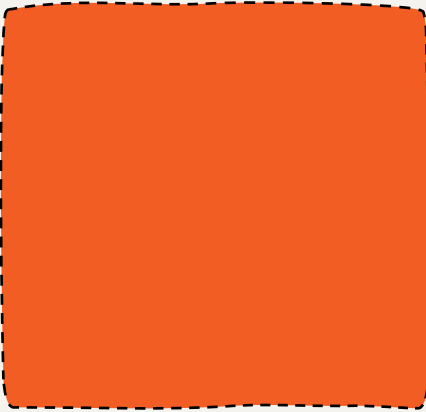
מחנה קיץ

מחנה קיץ

מחנה קיץ

מחנה קיץ

מחנה קיץ

שבת	שישי	חמישי	רביעי	שלישי	שני	ראשון
י"ב תמוז 4	י"א תמוז 3	י' תמוז 2	ט' תמוז 1			
י"ט תמוז 11	י"ח תמוז 10	י"ז תמוז 9	ט"ז תמוז 8	ט"ו תמוז 7	י"ד תמוז 6	י"ג תמוז 5
כ"ו תמוז 18	כ"ה תמוז 17	כ"ד תמוז 16	כ"ג תמוז 15	כ"ב תמוז 14	כ"א תמוז 13	כ' תמוז 12
ד' אב 25	ג' אב 24	ב' אב 23	א' אב 22	כ"ט תמוז 21	כ"ח תמוז 20	כ"ז תמוז 19
	י"א אב 31	י' אב 30	ח' אב 29	ז' אב 28	ו' אב 27	ה' אב 26

שבת	שישי	חמישי	רביעי	שלישי	שני	ראשון
י"א אב 1						
י"ח אב 8	ז"ז אב 7	ט"ז אב 6	ט"ו אב 5	י"ד אב 4	י"ג אב 3	י"ב אב 2
כ"ה אב 15	כ"ד אב 14	כ"ג אב 13	כ"ב אב 12	כ"א אב 11	כ' אב 10	י"ט אב 9
ב' אלול 22	א' אלול 21	ל' אב 20	כ"ט אב 19	כ"ח אב 18	כ"ז אב 17	כ"ו אב 16
ט' אלול 29	ח' אלול 28	ז' אלול 27	ו' אלול 26	ה' אלול 25	ד' אלול 24	ג' אלול 23
					י"א אלול 31	י' אלול 30

מערך 6 | פעולה בנושא: פעולת פרידה וטיזר לשנה הבאה

מה יקבלו החניכים בפעולה?

- החניכים ייזכרו באירועים וחוויות מהשנה.
- החניכים ייפרדו מהמדריכים.
- החניכים ירצו לבוא גם בשנה הבאה לסניף.

מסרים מרכזיים:

אנחנו מקווים שנהניתם, למדתם, התפתחתם וצמחתם!
נתראה בשנת הפעילות הבאה!

מהלך הפעולה:

מתודה 1: מתודת כתיבת "יומן מסע" המסכם את חוויות השנה.

כיתבו לחניכים שלכם מכתב אישי, המסכם את השנה שעבר מנקודת מבטכם. כל חניך יקבל את המכתב בצירוף דף שאלות סיכום שיעלו אצל החניך נקודות שונות למחשבה על התהליך שהוא עבר. ניתן להם את הזמן והמקום למלא את השאלון בחופשיות בצורה יחידנית (כל אחד לעצמו - לבד!)
דוגמא לפתיחה למכתב:
ג'ניק יקר,

השנה כבר כמעט הגיעה לסופה. עשינו המון דברים ביחד, אנו מקווים שלמדת רבות על עצמך על הקבוצה על התנועה ועל המדינה, למדת להתבטא באופן חיובי, למדת על חברות, אחריות ונתינה. רגע קטן לפני שנפרדים ברצוננו להזכיר לך נקודות חשובות מהמסע:

מלא כאן את המשך המכתב האישי לחניך

לפניך מעין יומן מסע עם שאלות שנרצה שתענה עליהן כשאתה לבד, מרגיש נינוח ובאופן עצמאי מתוך הלב. כשאתה מרגיש שסיימת, אנא חזור למקום הפעולה.

1. כשנכנסתי לשנת ג' דמיינתי ש-

---

2. בעיקר חששתי מ-

---

3. ולבסוף הבנתי כי-

---

4. היה חשוב לי בתחילת השנה לעשות / לקדם בקבוצה:

---

5. בטקס כניסה למשפחה הרגשתי ש:

---

6. ממה אני הכי חושש לקראת השנה הבאה?

---

7. דברים שחשוב לי לומר למדריכים שלי לקראת סוף השנה

מתודה 2: שיחת סיכום

נכנס את הקבוצה למליאה לאחר שסיימו למלא את השאלון.

נשמור על אווירה נינוחה ורגועה. נשאל:

- כיצד הרגשתם בתחילת השנה?
- מה למדתם השנה?
- מה הדבר הכי חשוב שעשיתם השנה?

מתודה 3: משוב לחברים

החניכים ישבו במעגל. כל חניך יקבל בלון מנופח ויכתוב עליו את שמו. לאחר מכן, בכל פעם שהמדריכים יאמרו זאת, כל חניך יעביר את הבלון לחבר שמשמאלו. על כל חניך כאשר הוא מקבל בלון, לכתוב משהו טוב/מחמאה הזכורים לו מהחניך ששמו כתוב על הבלון. לאחר מכן כאשר הסבב יסתיים, לכל חניך יהיה בלון המלא במחמאות ממשאר החניכים.

ציוד:

בלונים

טושים

מתודה 4: הכנה לשנה הבאה (העזרו במדריכי ד')

נשב במעגל, המדריכים יפזרו על הרצפה כל מיני חפצים/ תמונות הקשורות למערכים שבהם יעסקו בשנה הבאה. נשאל את החניכים מה הקשר בין החפצים (ללא ידיעתם על שנה הבאה). החניכים יתחילו לחשוב ולפצח ולנחש, אך לא יצליחו. לאחר שהחניכים יתייאשו ויוותרו, נספר להם שכל החפצים קשורים למה שנעסוק בו שנה הבאה בפעולות בתור ה'ניקים'. וכך החניכים יתרגשו וירצו לבוא גם בשנה הבאה לסניף.

מתודה 5:

נשחק עם החניכים אמת או חובה, אבל קצת שונה: במרכז המעגל יהיו 2 כוסות: כוס אחת של פתקים עם שאלות של אמת, וכוס השנייה פתקים עם משימות חובה. נסובב בקבוק במרכז המעגל, כאשר הבקבוק יפסיק להסתובב והפקק שלו יצביע על חניך מסוים, על חניך זה לבחור אם לקחת פתק מהכוס של האמת או מהכוס של החובה ולבצע את מה שכתוב בפתק. (עזרי עיצוב)

פתקי אמת:

- מה הייתה הפעולה האהובה עלייך השנה?
- מה אתה לוקח מכל השנה הזאת?
- מה החוויה שאתה בטוח תזכור מהשנה גם בעוד 20 שנים?
- באיזה טיול הכי נהנת?
- מה הציפייה שלך מהשנה הבאה?
- מה היית משנה בשנה הזאת?
- תאמר דבר 1 טוב על הקבוצה שלך
- משהו שתרצה לומר למדריכים?

פתקי חובה:

- תשיר את המנון המכבי הצעיר
- לבש את החאקי שלך הפוך
- תאמר נקודת אור אחת על מי שיושב מימינך
- תאמר דבר טוב אחד על המדריכים שלך
- המצא שיר וריקוד על הקבוצה
- תבחר באמת
- לך לחבק את רכז הסניף

עזרים לפעולה

פתקי אמת

**מה אתה לוקח מכל
השנה הזאת?**

**מה הייתה הפעולה
האהובה עלייך השנה?**

**באיזה טיול הכי
נהנת?**

**מה החוויה שאתה
בטוח תזכור מהשנה
גם בעוד 20 שנים?**

**מה היית משנה בשנה
הזאת?**

**מה הצפייה שלך
מהשנה הבאה?**

**משהו שתרצה לומר
למדריכים?**

**תאמר דבר 1 טוב על
הקבוצה שלך**

פתקי חובה

**לבש את החאקי שלך
הפוך**

**תשיר את המנון
המכבי הצעיר**

**תאמר שבר טוב אחד
על המדריכים שלך**

**תאמר נקודת אור
אחת על מי שיושב
מימינך**

תבחר באמת

**המצא שיר וריקוד על
הקבוצה**

**לך לחבק את רכז
הסניף**

מלא כאן את המשך המכתב האישי לחניך

לפניך מעין יומן מסע עם שאלות שנרצה שתענה עליהן כשאתה לבד, מרגיש נינוח ובאופן עצמאי מתוך הלב. כשאתה מרגיש שסיימת, אנא חזור למקום הפעולה .

1. כשנכנסתי לשנת ג' דמיינתי ש-

---

2. בעיקר חששתי מ-

---

3. ולבסוף הבנתי כי-

---

4. היה חשוב לי בתחילת השנה לעשות / לקדם בקבוצה:

---

5. בטקס כניסה למשפחה הרגשתי ש:

---

6. ממה אני הכי חושש לקראת השנה הבאה?

---

7. דברים שחשוב לי לומר למדריכים שלי לקראת סוף השנה

הפעולה המשודרגת שלי - המדריך למדריך

מערך

שכבה

שם הפעולה

מסרים מרכזיים:

מה יקבלו החניכים בפעולה?

מהלך הפעולה:

המשך מהלך הפעולה:

הערות רכז:

* אז מה בתכלס' ? *

* לקנות:

* להביא:

* להכין:

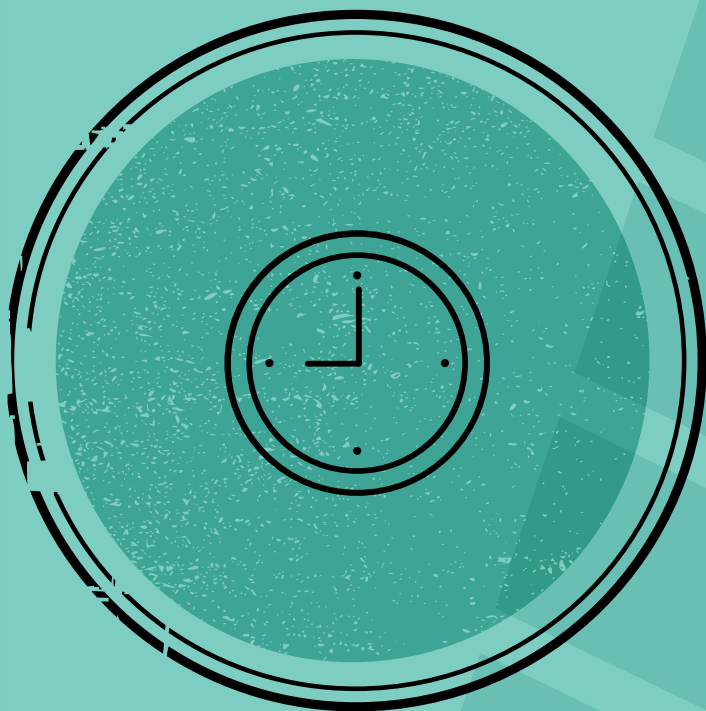

צו השעה

#המדריך למדריך

פורמט פעולה - המדריך למדריך

מערך

שכבה

שם הפעולה

מסרים מרכזיים:

מה יקבלו החניכים בפעולה?

מהלך הפעולה:

המשך מהלך הפעולה:

דיון מסכם:

* אז מה בתכלס' ? *

* לקנות:

* להביא:

* להכין:

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

פעולת בחירה

#המדריך למדריך

פורמט פעולה - המדריך למדריך

מערך

שכבה

שם הפעולה

מסרים מרכזיים:

מה יקבלו החניכים בפעולה?

מהלך הפעולה:

Large empty rectangular area for writing the activity flow.

המשך מהלך הפעולה:

דיון מסכם:

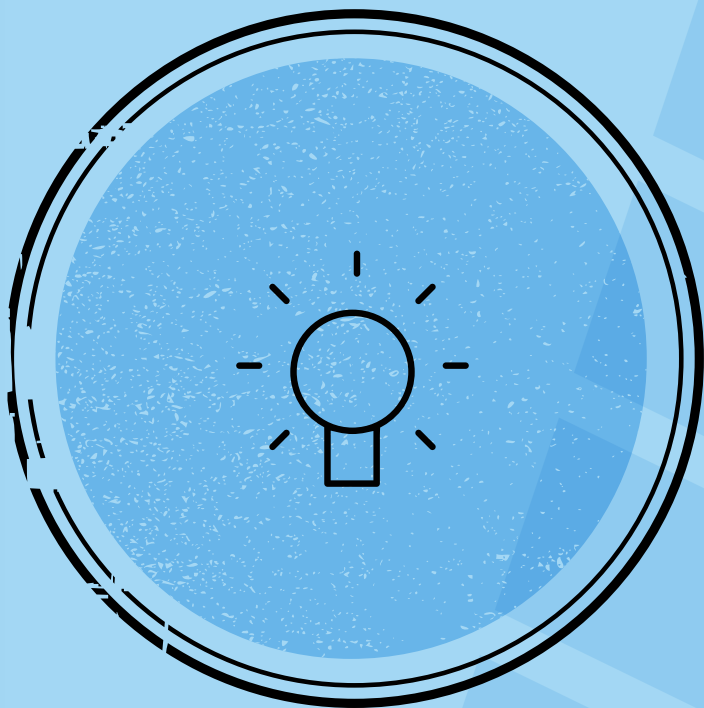
* אז מה בתכלס' ? *

* לקנות:

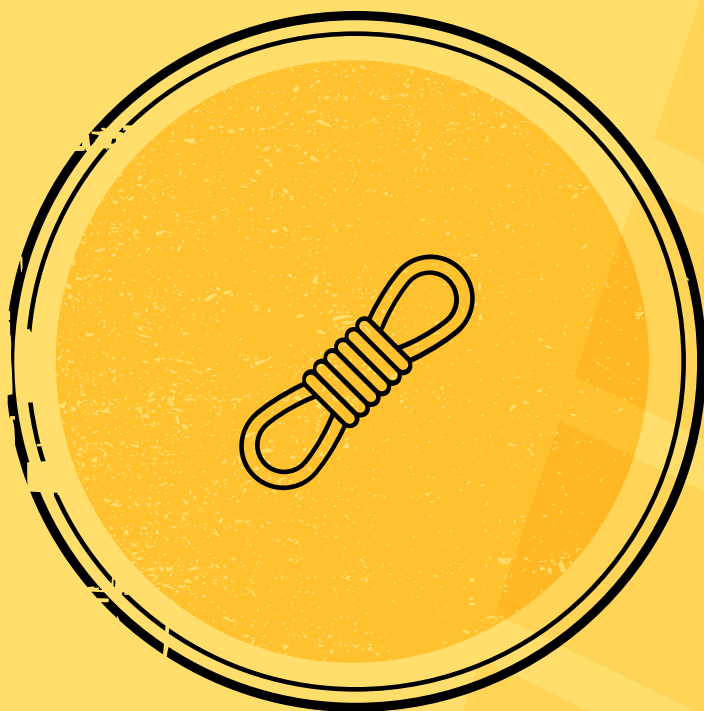
* להביא:

* להכין:

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

סדנאות
#המדריך למדריך

הדרכה מחנאית

#המדריך למדריך

מדרג מחנאי שכבה ג'

כפתור שדה
קשר ביסלי
קשר בוהן
חיבור שטוח
קיפול שק שינה
אריזת תיק לטיול
כפיתה מרובעת

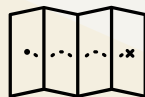
מיומנות מחנאית נדרשת

הכנת נרות מפרפין
פיתות בטאבון
בניית אוהל סיררים
הכנת קרמל
צמיד ביסלי

התנסויות מעשיות

חבל
סנאדה
שק שינה

מושגים שצריך להכיר

חייבים לכם תודה...

אלעד כהן- מז"כל התנועה • אחיקם שושן- יו"ר התנועה • ליאור ויטלין- מנהלת מחלקת
חינוך • הנהגת התנועה • יושבי ראש הסנפים • מרכזי הסניפים • סיגל כהן - מנהלת
הלשכה • מחלקת חינוך- נגה וימן ליאור דביר קינן בירנבאום • מחלקת מפעלים • מחלקת
הגשמה • סיון מלניק יניב- ייעוץ וליווי מקצועי • איילת משיח- עיצוב גרפי • ערן בן ישי
C- COPY • יעל אבן אור- עריכה לשונית

משתתפי כנס הכתיבה וכותבי התוכן

שירלי חרצ'ובסקי • יובל זלדינג • גל שחם • דן דרומי • אוראל דגן • מורן בן אור • נופר
הוניגמן • רותם מיימוני • אופיר שיינהרץ • עדי שפריר • גיל לרר • עומרי מר • עידו מזרחי
ירין נונה • אלעד אלפרוביץ' • דני שטרנגלס • שי בר נר • נועה אבנד • שקד בר • מעיין
ליברוס • מעיין גונן • ליאור צ'רצ'נסקי • נועם דוזי • טל מיימון • יובל מיימון • אוריה לביא
בקין • שחר אייזיק

תודה על המאמץ, האכפתיות, היצירתיות והחשיבה.
תודה שהייתם חלק.

#הדרךנה 24/7

"אדם שבוחר לעסוק בחינוך
הוא כנראה אדם מאמין.
אדם שמאמין בבני אדם,
ביכולת שלהם לחולל שינוי,
לעצב מציאות
ולצעוד בדרכים חדשות"

מקום בעולם - חילי טרופר

